Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Digitized by Google

Biblioth. Secr. Coll. Rom. Soc. Jesu

ORATIONES

NICOLAI AVANCINI

è Soc. Jesv.

In tres partes diviſæ.

Quarum

Prima continet Orationes

DE DEO ET DEO-HOMINE:

Secunda

DE B. VIRGINE ET SANCTIS.

Tertia

MISCELLANEA ORATORIA.

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Viennæ Auſtriæ,

Typis Joannis Jacobi Kürner, Inferioris Auſtriæ Typographi.

Anno M. DC. LVI.

R.ᵈᵒ P. [illegible] se commenda l'Author.

Digitized by Google

Digitized by Google

ORATIONUM
NICOLAI AVANCINI
è Soc. JESV.

Pars I.

DE DEO ET DEO-HOMINE.

BIBLIOTECA NA
ROMA
VITTORIO EMA

Viennæ Auſtriæ,

Typis JOANNIS JACOBI KÜRNER,
Inferioris Auſtriæ Typographi.

Anno M. DC. LVI.

Digitized by Google

BIBLIOTECA NAZ ROMA VITTORIO EMANUELE

ORATIO I.

DE S. SPIRITU, Spiritus Pacis.

FActus repentè de Cœlo ſonus, tanquam advenientis Spiritus vehementis, mugientia inter nubes tonitrua, concuſſum ingenti fremitu cœlum, volantia per aërem incendia, pluviæ in linguis flammæ poſt ſperatam, ſcilicet fruſtra, toties promiſſæ pacis ſerenitatem, delusâ mortalium expectatione, in mundi trepidantis excidium, nova bellorum & ingruentis de cœlo prælij adferunt argumenta, *Senatus Academice*. Præpropera nimium fuit noſtra de indepta tranquillitate lætitia: quando advolantem ſub innocentis Columbæ ſpecie Domini Spiritum excepimus; qui hodie ſuccenſus in flammas, vindictam Numinis *precedere* videtur, ad *inflammandos in circuitu inimicos*. Inconſulta damnemus gaudia, quæ ad *ſibilum auræ tenuis* ſine turbine concepimus, qui hodie violento rurſus turbine Spiritꝰ vehementis involvimur. Adverto tumultuan-

Digitized by Google

tium ventorum prælia, & animum inceſſit *Exercitus grandis*, quem à quaternis mundi lateribus allapſus ventus de mortuorum oſſibus excitavit: ut novos à vento exercitus, nova ab exercitu bella meritò poſſim formidare. Video exæſtuantia ardore incendia, & memoriæ inſperguntur cineres, funeſtiſſimæ, exuſtæ Pentapoleos, reliquiæ: ut ab hodierno incendio ſua mundus excidia valeat præſagire. Specto diffuſas per aërem linguas, & mente recogito *flammeum gladium atque verſatilem*, quem Excubitor Angelus ad Paradiſi mœnia in ſcelerum noſtrorum rotavit ultionem; ut non vano metu ſuſpicari poſſim, multiplicatis mortalium criminibus multiplicatas quoque *linguas* Deum in vindictam *acuiſſe* ut *gladium*. Intueor ſciſſarum linguarum divortia, & menti ſeſe violenter intrudit recordatio linguarum, quæ olim in diſcordes confuſæ ſonos finitimam cœlo turrim diſturbârunt; ut ad evertendam mundi ſtructuram novo prodigio diſciſſas linguas auguremur. Omnia bellum ſpirant, excidium univerſa. Sonus, feralis tuba eſt, quæ Martem accendit. Tonitru, machinarum boatus eſt, quo meticuloſi animi percelluntur. Ignis, fulgur eſt, quod è machinis micat ad terrorem. Linguæ, excuſſa grando ſunt, quæ

quæ ſeſe mortalium verticibus inſinuavit. Sed accendat ſanè bella tubarum clangor, idem partâ pace ſervit ad triumphos. Servierint aliquando in pugnas linguæ, eædem ſunt amicitiarum paciſq; conciliatrices. Incendat ignis urbes & oppida ac latè regiones integras depopuletur; idem tamen haſtas & gladios, parmas & acinaces, & univerſam Bellonæ ſuppellectilem conflat in amica pacis inſtrumenta. Ut unde bellum metuebamus, inde ſecuram augurari poſſimus tranquillitatem. Sperate bene Academici: Spiritus pacis eſt, qui tumultuatur in vento, rotatur in turbine, minatur in tonitru, exardeſcit in flammis, urit in ignibus, torret in calore, terret in fragore, concutit in vehementia, vibratur in linguis, & per incendia latè omnia populatur. Quod ego ut demonſtrem clariùs, accenſa tuo ab igne lumina Divine Spiritus ſuppeditabis Oratori: ut perſuadeam facundius, linguas; ut doceam, Spiritum Veritatis; ut moveam, tonitru; ut accendam, calorem; ut corda penetrem, vehementiam ſubminiſtrabis.

Chariſtia ergo, vel ſi mavultis, tranquillæ Pacis Alcyonia; allapſæ in flammis linguæ poſt ſopitos bellorum metus eloquuntur. Bellum denunciet Spiritui ſancto, qui Pacis Spiritum neget. Enimverò baſium ipſe eſt,

quo Pater Filium, Filius Patrem jam inde ab æterno exoſculatur: ardor eſt, quo mutuos in amores efferveſcunt; halitus eſt, quo ſe afflant: oculus eſt, quo ſe aſpiciunt: complexus eſt, quo ſe amant: unio eſt, quâ ſe nectunt: vinculum eſt, quo ſe ligant: nodus eſt, quo ſe ſtringunt: ignis eſt, ad cujus incendia Pater in Filium, Filius in Patrem dilectione mutuá eliquantur; lingua eſt, quâ ſeſe alloquuntur: Echo eſt, quæ Filio ex Patre, Patri ex Filio non alio reſpondet *clamore*, quàm *amore*. Baſium, amoris eſt teſſera; ardor charitatis eſt nota; halitus, eſt cordis communicatio; oculus, eſt gratiæ ſedes; complexus, dilectionis eſt index; unio, pacis eſt ſignum; vinculum, concordiæ eſt indicium; nodus, fœderis eſt firmamentum; ignis, ſerenitatis eſt argumentum: lingua, *Verbum bonum eructat*; Echo dum alternante ſono in pectora *clamat, amat*. Quicquid eſt diviniſſimus Spiritus, ardet, urit; ſpirat, unit, nectit, amat Ad ipſa vel naſcentis, vel renaſcentis mundi exordia veſtras nonnihil revolvite cogitationes. *Verbo Domini cæli firmati ſunt*; ſed ut lucerent ſtellis & luna, radiarent amica Solis amœnitate, *Spiritus Domini ornavit cælos. Ipſe dixit (Verbum unum) & facta ſunt* omnia; ſed ne ſuâ ſolvantur compage, Spiri-

tus

tus, *qui ſcientiam habet vocis, continet* univerſa. Verbum *in principio creavit cœlum & terram*; ſed quia *erat inanis & vacua*, ne periculo vacui diſſociarentur compoſitæ naturæ vincula, *Spiritus Domini replevit orbem terrarum.* Verbum indigeſto primum ordine terrę faciem ſuperinfuſis aquis diſtinxit; ſed ne tumultuoſum cæteroquin elementum in tempeſtates conſurgeret, *Spiritus Domini ferebatur ſuper aquas*, & ne rebellarent undæ, pacata quiete *confovebat.* Sunt, qui avis ſpeciem eo jam tempore induiſſe Spiritum arbitrentur. Si dicto eſt fides, ego Alcyonem ſuſpicabor, quæ prima tunc edixerit orbi firmatæ pacis Alcyonia. Verbum ad ſui prototypon, & ipſa Divinitatis lineamenta creavit hominem, cum quo amicitiæ fœdere junctum deliciaretur: ſed ruptâ pace rebellem ad arctiora pacis vincula hypoſtaticamq; omninò cum Deo unionem reduxit Spiritus, quando Immaculatæ Virgini *Virtus Altiſſimi obumbravit.* Verbum diſcordiæ ac jurgiorum incentores Dæmonas *in digito Dei eiiciebat*: ſed *dextra Dei tu digitus* eras, Auguſtiſſime Spiritus; qui ut Pacem ſtabilires pacis hoſtes æternùm amandabas in exilium. Quod ſi jam inde à prima ſui origine ſuaviſſimus auræ bonæ vapor, exſpiratus è corde

corde Patris, exſpiratus è corde Filij, proniſſimo ſemper ſtudio ad pacem inclinavit; non eſt profectò, non eſt, quod de pari ejus voluntate hodierno die dubitemus; ſi vel loci memoria ſubeat, in quem de cœlo ſeſe infudit; vel ejus, à quo in noſtram tranquillitatem eſt miſſus, recordemur. Locus eſt, ampliſſimum illud urbium ac orbis Emporium, Hieruſalem, (liceat pace veſtrâ interpretari) *Beata pacis viſio.* Qui proximo ad expirationem mundo Spiritum immittit, *Ipſe eſt pax noſtra*; quem hanc intellexiſſe vitalis auram Numinis non vanè ſuſpicor, cùm *pacem ſuam* ſe nobis *daturum* eſt pollicitus. Atque inde fortaſſis eſt, quod, quem olim vel in Columbæ ſpecie, vel ſub imagine fluvij evolaſſe effluxiſſeq; à Deo accepimus; hodie DEUS ſub illuſtri cœleſtis ignis ſplendore *ſuper omnem carnem effuderit.* Cùm enim ferreum ſæculum ita teneret orbem, ut & ipſa mortalium corda in duritiem ferream gelarentur; voluit & immiſſi Amoris æſtu cordium gelu diſſolvere, & ferri duritiem eliquare. Et felici omninò ſucceſſu votum tenuit. Nam vix *Veris* illuxit, jam gelu diffluxit; vix cordibus ſeſe inſinuavit credentium, jam eliquantis caloris vi *factum eſt credentium cor unum & anima una.* Fabula eſt, neſcio quem, apud

apud Lucianum, cum ſua ſudantem in Lyparâ, & occultâ flammarum efficaciâ diſſociata ferri fragmina in unum copulantem ſpectaſſet Vulcanum, ab eo calentiſſimis poſtulaſſe votis; ut pari artificio ſeſe cum ſuo dilecto maritaret. Debebat inconſulta vota ad noſtra uſque tempora differre, dum mundo illaberetur Amor, cujus vi multorum corda in unum confluunt, & diſſociatæ animæ componuntur in unam. Habet (non diffitebor) habet ignis, quo minatur; ſed habet & quo blanditur: ut terrere quantumvis poſſit, poſſit tamen & animare. Si forte vos terret, quod Spartanorum aliquando ritu pugnaturis prælatus eſt ignis; me ad ſpem vivam ſerenæ pacis animat, quod vetuſta Romanorum lege ad Concordiæ aras accenſa flamma Sponſis nuptiali feſto prælucebat. Si vos terret, quod imis Veſuvij, aut Æthnę viſceribus incluſus ignis violento impetu disjectas rupes in procul diſſitas regiones effundat; me ad ſpem pacis animat, quod idem ignis ſub opulentis Dalmatiæ montibus aurum excoquat ad maturitatem. Si vos terret, quod in ſuprema aëris regione coactos vapores in fatales accendat cometas; me in ſpem pacis animat, quod idem in Sole cœlum ſerenet, & amœniſſimâ ludat in ſtellis ſerenitate. Si

vos terret, quod delicioſarum ſæpè ſilvarum voluptates unico incendio deponat in cineres; me in ſpem pacis animat, quod eandem terram fœcunditate donet, quam flammis exuſſit. Si vos terret, quod militari obſidione coronatas in urbes poſtremũ excidium injjciatur; me in ſpem pacis animat, quod ad religioſas Veſtæ, Concordiæq; aras conſervabatur immortalis. Si vos terret, quod ampliſſima aliquando regna exundante flammarum voracitate devaſtaverit; me ad ſpem pacis animat, quod innoxio circum Aſcanij crines affluxu Regiam portenderit dignitatem. Si vos terret, quod fulguritæ fruges afflentur veneno; me in ſpem pacis animat, quod tactis cœleſti flammâ ſerpentibus virus omne conſumatur. Si vos terret, quod eliſo de nubibus igne exuſta loca deſolentur in vaſtitatem; me ad ſpem pacis animat, quod ijſdem in locis fulgorem ſiderum imitata gemma Plinio teſte enaſcatur. Si vos terret, quod bellorum anteſignana Diſcordia facem rotet; me ad ſpem pacis animat, quod ſuâ etiam Amor ad innocentes delicias flammâ inſtruatur. Si vos terret, quod nocturnus viator ignium fraude deducatur in devia; me ad ſpem pacis animat, quod peregrinus Iſraël ad terram *lacte & melle manantem* pervenit. Si vos ter-

terret, quod nunquam extinguendo per æternitatem incendio tortor ignis infernum accendat; me ad ſpem pacis animat, quod ad expellendas ſolo *poteſtates tenebrarum* ſola flamma ſubſeruit. Si deniq; vos terret, quod ultrice criminum flammâ torqueantur Dæmones; me ad ſpem pacis animat, quod *Miniſtros* quoque *ſuos Deus facit ignem urentem*, quos *Angelos* eſſe *pacis* non ignoramus. Quare, ſi me magnoperè non fallit cœleſtis hodie pyromantia, luculenta ab Amoris igne deſumo pacis argumenta. Neque vanum illud eſt, quod hæc ipſa flammarum pluvia, linguarum figuras induerit. An quia lingua communicandorum affectuum eſt inſtrumentum, hac ipsâ voluit ſuos nobis Deus amores intimare? An quia mortalis generis è funeſtiſſimo prælio hiantia adhuc vulnera tabo ſordebant; hac linguâ voluit Amor lambere, ut ad perfectam coaleſcerent ſanitatem? An quia ignitum eloquium *Verbum Dei* Magiſtro *Spiritu Veritatis* dilaturi erant in orbem Apoſtoli, non alio potuerunt commodius inſtrumento circumferre, quàm linguâ? Et quod (amabo) Verbum? *Verbum bonum* è Patris pectore *eructatum*. Verbum quod dum *ſilentium tenent omnia*, concipitur; dum quiete componitur orbis, ge-

ſtatur; dum *pax hominibus* per Cœleſtes Ephœbos accinitur, naſcitur; cujus *nomen* eſt Pacis *Oleum effuſum*. Verbum abbreviatum, quod nuper ſolum erat Alpha & Omega, quando *primum* & *noviſſimum*, hominem & Deum, longo aliàs elementorum numero interſtinguente diviſos conjunxit occultato charactere, quem hodie tandem in trifida littera M. tertia inquam in Divinitate perſona manifeſtat, dum completâ literarum triade diu elaboratum verbum AMO enunciat.

Vocales erant Ἄλφα & Ὠμέγα, quas *Vox clamantis* evulgabat; ſed *in deſerto*, non ſatis completâ harmoniæ ſuavitate. At ubi *factus eſt de cœlo ſonus*, conſonare cœperunt; & unâ interjectâ conſonante omnem vel in uno Verbo dulciſſimæ melodiæ conſonantiam compleverunt. Nunc demum Platoni credo, *Amorem Muſicum eſſe*, quando hunc *Pacis* Pæana ab eo compoſitum eſſe intelligo: quo non modo vocum, ſed rerum omniū concordem facit harmoniam. Quin & verum illud intelligo, quod ex Deorum ſympoſio, abivit in proverbium: *Amor muſicam docet*. Nec miror Pauſaniam aſſerere, lapides evaſiſſe vocales, quos Apollinis lyra tetigiſſet; quando vel *digito Dei* contacti

Apo-

Apoſtoli, *locuti ſunt variis*, ſed concordibus *linguis*; qui metu & pavore prope in ſaxa obriguerant. Quid cætera commemorem hujus diei prodigia, quæ mundo omnia Verbum *pacis* eloquuntur. Unde ſi *omnes pariter Diſcipulos in eodem loco* conſediſſe auditis; Congregatum Pacis Concilium exiſtimate. Si lucem advenientis inſpicitis; ad Pacis Iridem in ea nube depingendam veniſſe concipite, quæ nuper Triumphatorem Deum cœlo intulit. Si *ſediſſe ſupra ſingulos eorum* legitis; hunc amatæ Pacis ſitum eſſe credite, lubenteſq; annuite, ut vel ſic Spiritus Domini *requieſcat in pace*. Si auram aſpiraſſe animadvertitis, eam vel ſuſpirium Amoris eſſe vobis perſuadere, vel in nunquam extinguendi ignis fomenta adminiſtrant. Si violento impetu allapſum eſſe ventum intelligitis, eum credite, qui *ad dirigendos pedes noſtros in viam pacis ſubſerviret*. Nam cùm receſſiſſent aquæ, quæ univerſali diluvio terram involverant; omnes mortalium vias ita infectas reliquerunt, ut viatores prope *demergeremur in limo profundi*, nec *viam pacis cognoſceremus*; donec emiſſus cœlo *ventus ſiccans*, & à ſociarum flammarum ardore calidus, vias noſtras emendavit.

Procedamus ergo *in pace*, fortunatiſſimi

Viatores, dum terra favet & aura. Si Curꝛus eſt veſtrum hoc Scientiarum omnium Athenæum, quo Triumphatrix Sapientia circumvehitur, *Spiritus vitæ rotas* impellet ad celeritatem. Si Navis eſt, quæ Heroas ad aurei velleris illuſtre præmium deportat; in ſecundiſſimos curſus aſpirat aura beatiſſimæ felicitatis. Si *Aquila grandis* eſt *magnarum alarum*, quæ ſe ſuper humana tollit ad Divinitatis æmulationem; ventus & ignis ſuam in pennas miniſtrabunt velocitatem. I licet: *procedatis in pace, Spiritum Pacis* aſſecuti: & quoties per itinerum moleſtias reſpiratis, hunc *Spiritum* reſpirate. Prius tamen quàm hinc abeatis, dicite Orationi meæ, quæ jam in Spiritu pacis exſpirat, *Requieſcat in pace.*

Dicta Viennæ Auſtriæ nomine Facultatis Theologicæ in Baſilica S. Stephani.

****

ORATIO II.

DE S. SPIRITU, Spiritus Veritatis.

Acade-

ACademicum hodie Doctorem, SPIRITUM VERITATIS, adoraturus adveni. *Senatus Academice, Sapientia* jam inde à primis naſcentis mundi exordijs *ædificavit ſibi domum*, ſeptenis innixam columnis, ad quas vel ſeptem Liberalium Artium inſtitutiones traderentur; vel ſeptem venturi olim Magiſtri Spiritus dona explicarentur. Volumina deinde, mutos Sapientię interpretes, congeſſit; quando vel *complicuit ſicut librum cælos*; vel inferiorem hanc mundi machinam, *velut librum unum Divinitate plenum* conſtituit. Tum Diſcipulos congregavit, quos vel à turpi telonij quæſtu, vel à dilaceratis naviculis, & malè contextis retibus, ad Academiam ſuam evocavit. Intravit demum in hanc probè conſtitutam Vniverſitatem Magiſtra *Veritas*, quando *de terra* Virginali *orta*, humanæ carnis veſtita epomide in viminea Bethleemi cathedra conſedit. Sed Pythagoricam tricennali ſilentio ſcholam viſa eſt inſtituiſſe; quæ quamvis *Verbum* eſſet, ſemper tacuit. Donec tandem ſublimiorem in edito monte ſortita cathedram, *aperiens os ſuum cœpit docere*. Sed triennalem curſum nondum exegerat docendo Veritas: *Vox* ei primùm ſacrilego Herodis ferro adimitur, quâ *clamabat in deſerto*. Tum in exa-

examen vocata, oppugnatur mendacijs & obruitur; condemnatur, & ad patibulum deducta *inclinato capite tradidit Spiritum* ſuum, hoc eſt, Veritatis; quem quia inter *mendaces filios hominum* permanere non poſſe non ignorabat, *in manus æterni Patris commendavit*. Remanſerunt inde primi Chriſtiani nominis Academici Diſcipuli ſine Doctore, hoc eſt, corpus ſine anima, anima ſine vita, vita ſine vigore; cœlum ſine Sole, Sol ſine luce, lux ſine radio; arbor ſine ramo, ramus ſine medulla, medulla ſine fructu; ignis ſine ardore, ardor ſine flamma, flamma ſine acie. Sed erigite animos, Veritatis Academici. Nondum ſpes omnis veſtra eſt interciſa, non omnino felicitas eſt adempta. Exſpiravit Veritas; non diffiteor: ſed Spiritus evaſit in Patris manus, quas nunquam invidia clauſit, ſemper beneficentia tenet apertas. Spiritus res liberrima eſt: *ubi vult ſpirat*; non diu hærebit in Divinis manibus, quæ nunquam concluduntur. Spiritus *Amor* eſt: *Amor pondus eſt*: Pondus à ſummis ad ima cogit. Quem ergo nuper Veritas in meridianis mundi tenebris ad cœlum tranſmiſit Spiritum, hodie ſuo in terras pondere relabentem excipite, Spiritum Veritatis.

Quicquid in hodierno miraculo portentoſum

roſum eſt auribus, quicquid ſpectabile eſt oculis, quidquid amabile eſt animis, argumentum eſt liquidiſſimæ Veritatis. Ignis, fax eſt lucidiſſimæ Veritatis: Lingua, inſtrumentum eſt edicendæ Veritatis: Sonus, vox eſt loquentis Veritatis: Aura currus eſt ad extremas mundi partes devehendæ Veritatis. Ut nulla jam ſuboriri poſſit dubitatio, Spiritum illum, qui in hanc Chriſtiani nominis primam Academiam advenit hodie ſecundus Doctor, *docturum omnem Veritatem*. Illud verò à vobis deſiderari potiſſimùm intelligo, qua claritate doceat, quâ efficaciâ moveat, quantum doctrinâ ſuá impleat ac ſuſtineat Auditorium. Ex lingua facundiam, ex flamma claritatem, ex igne efficaciam, ex ſono imenſitatem Auditorij intelligite. *Lingua ſcientiam habet vocu.* flamma inextinctus eſt meridies, quæ dum *Veritatem* in ampliſſima luce conſtituit, vetuſtas omnino fabulas extinguit. Mendacij convincit Antiquitatem; quæ ſemotam ab hominum commercio Veritatem in profundas hiantis putei tenebras abdiderat; dum in meridiana luce inter flammas & ignes apparet Spiritus Veritatis. Non inficior tunc primum à *Regalibus ſedibus* ſeſe in inferiorem hanc mundi regionem infudiſſe Veritatem; quando *quie-*

tum

tum ſilentium continebat omnia, & *non in ſuo curſu medium iter habebat*; ſed ut nocturnis latere non poſſet tenebris conſepulta, luculentiſſimus tandem in flamma Spiritus advolavit. Fateor eo tempore, quo patibulata Veritas innocentem *emiſit Spiritum*, ipſum ſeſe in denſam caliginem præcipitaſſe meridiem, & redivivas Canopi *tenebras*, ſuper *univerſam terram*, excurriſſe: ſed memini quoq; cùm *Princeps tenebrarum* factus eſſet *Dæmonium meridianum*, in ipſum rurſum meridiem ſeſe diviniſſimum Spiritum infudiſſe, ut *Dæmonium meridianum eiiceretur in tenebras exteriores*. Exinde jam ſuo ſemper ſedet in meridie Magiſter Spiritus puriſſimæ Veritatis. Hinc ut loquatur, lingua eſt: ut lucem invehat animis, *Candor eſt lucis æternæ*, & *emanatio quædam claritatis*. Non indignor Poëtis, qui Solem cœlorum linguam eſſe crediderunt, qua ipſi fortè *enarrent gloriam Dei* clariſſimo ſtylo, ad obfuſcatas mortalium mentes erudiendas. Illud ex Veritatis tripode fabulis addo, Spiritum Veritatis ſanctiſſimâ metamorphoſi abijſſe in linguam, ut ſe doceret; in ignem, ut clariſſimo ſtylo rudibus animis loqueretur Veritatem. Si videtis igitur ſedentem hunc ignem in Apoſtolorum capitibus; *Clariſſimum*

mum Doctorem concipite ad exponendos Veritatis Aphoriſmos conſediſſe; cui non alia dignior cathedra poſſit inveniri, quàm vertices Apoſtolorum: vel, ut ubi primùm anima ratiocinatur, ibi prima ſuæ lucis ſpargat argumenta: vel, ut ubi cœca potiſſimum voluntas laborat, ibi ſereniſſimâ face præluceat. Quid jam de docentis efficacia ad frangendam animorum duritiem dubitemus, qui ignito ſeſe illapſu mentibus inſinuantem perſpeximus *Spiritum Veritatis?* Si in glaciem degeneres homines pectora noſtra gelavimus, calor eſt, ut diſſolvat. Si in marmora induruimus; fulmen eſt, ut diſijciat. Si ferrea rurſum ſæcula mundo induximus, ignis eſt, ut liquefaciat. Si ænea corda induimus, ardor eſt, ut conflet; fiatq; *cor unum & anima una.* Sit ſanè delirantium Poëtarum fabula, primum humanæ ſocietatis Authorem fuiſſe ignem, quem fortè excuſſum ſilice materies apta excepit, quem conſpicati eminus admiratiq; homines, & novo quaſi prodigio tracti concurrerint primum; geſtu deinde, nutu, ac voce converſari cœperint; tum amicitiâ congregari, domos erigere, urbes condere, ac tandem Reſpublicas conſtituere: certè necdum eſt efficaciæ illius umbra, qua *Spiritus Veritatis* ignem indutus, disjectam,

ctam, variasq́; per ſectas pugnantem popu-
lorum congeriem *in unitate fidei congre-
gavit*. Sit ingenioſæ commentum Antiqui-
tatis, Gallicano Herculi aureas à lingua pe-
pendiſſe catenas, quibus vaſtam complexus
hominum multitudinem colligaret: com-
menti extinguit memoriam *Spiritus Veri-
tatis*; qui in aſperum ingenijs, incultum
moribus, ſtudijs adverſum hominum genus
illapſus, id tandem effecit; ut eſſet *cor unum
& anima una*. Sit è Poëtarum nundinis
ſpectabile monſtrum, efficaci vocis illece-
brâ incantatos aliquando lapides in urbis
formam coiviſſe: ex veritatis arcanis aper-
tiſſimum eſt documentum, diſſeptum olim
multiplici vocum confuſione mundũ unius
vocis arcanâ vi in *Cor unum unamq́; ani-
mam* confluxiſſe. Sit ex fabularum regione
veritati confine, Promethei induſtriâ ra-
ptum de cœlo ignem valuiſſe tantum, ut
artificioſam luti congeriem animaret in
homines: Veritatis ipſa eſt medulla, ubi hæc
ardentiſſima lingua ex Corde Divinitatis
proſilijt, efficaci perſuaſione, extinctam
propè Humanitatem revixiſſe; effeciſſeq́;,
ut qui pridem exſpiraveramus ad mortem,
reſpiraremus ad vitam; & felici cum Divi-
nitate commercio, eundem, qui Patris eſt
in Filium, Filijq́; in Patrem reflexus hali-

tus,

Digitized by Google

tus, ipſi quoque halaremus. At illud omnino prodigioſum eſt; in eadem corda, quibus receptus eſt Spiritus vitæ, mortis amorem ſubijſſe. Hinc evolant primi Veritatis Diſcipuli in ſecures; proſiliunt in flammas; præcipitantur in maria; conſtringuntur in vincula; congeruntur in carceres; aguntur in rotas; diſcerpuntur in fruſta. Sed exanimantur ſecures, quia in ignes cadunt; retunduntur flammæ, quia in ardentiores incidunt: miteſcunt maria, quia *Spiritus fertur ſuper aquas:* non ſtringunt vincula, quia igne exuruntur: extinguuntur carcerum tenebræ, quia lucem recipiunt: non enecant rotæ; quia *Spiritus vita eſt in rotis:* diſcerpti denique non dividuntur, quos Spiritus Veritatis *in unitate congregavit.* Verùm necdum hîc obſtupeſcite docentis efficaciam Spiritûs, niſi intelligatis, quemadmodum primâ naſcentis naturæ origine dicentis voce vaſta hæc rerum extitit Vniverſitas; ita delapſæ cœlitùs imperio linguæ deſormatam mundi faciem priſtino vigori reſtitutam. Nam ſi *ſemel locutus DEVS dixit, & facta ſunt* univerſa; ut diceret, *lingua* fuit Spiritus; ut faceret, *dextera Dei digitus*, quo appendit univerſum. Si *in principio Deus creavit cælum*; Cœlum hodie inſtauravit Spiritus Veritatis, in quo Planetæ

ſeptem,

Digitized by Google

ſeptem, ſeptem ſunt dona; duodena ſigna totidem ſunt Apoſtoli; *Luna* eſt MARIA; Sol ipſe Spiritus eſt, qui & Apoſtolis lucem infudit, & MARIAM jam olim, cùm *obumbravit*, Sole Juſtitiæ adimplevit. Si naſcente mundo *terra erat inanis & vacua*; ne ſuâ periret inanitate, *Spiritus Domini replevit orbem terrarum*. Si per omnem terræ regionem licentiosè fuſus vagabatur Oceanus, *Spiritus Domini ferebatur ſuper aquas*. Si primum fuit loquentis DEI imperium *Fiat lux*: primum in allapſu Spiritus quod vidit Orbis, eſt, *facta lux*. Si *diviſit* illic *Deus lucem à tenebris*, hodie Spiritus lucem Veritatis ab errorum tenebris ſegregavit. Si demum *formavit Deus hominem ad imaginem ſuam*, ut animam viventem traheret, *Creator Spiritus inſpiravit in faciem ſpiraculum vitæ*. O admirandam Academici Doctoris efficaciam! quâ non *Domus una adveniente Spiritu vehemente concuſſa eſt*, ſed univerſus Orbis fabricatus: quâ vix *notus in Judæa Deus*, in omnes latè regiones eſt diffuſus. Qui Linguam *animorum Imperatricem* dixerunt; non negabunt Diviniſſimo Spiritui animorum imperium, qui ad noſtram omnium felicitatem tranſivit in linguam. Qui linguæ tenui venâ cor eſſe alligatum crediderunt;

niſi ſe excordes ſentiant, ſua quoque corda à cœleſti linguâ pendere fateantur; vel ſuas ipſi linguas à Divinitatis corde ſuſpendant. Qui linguam affectuũ nundinatricem vocaverunt; ſuos illi vel affectus vendant univerſos, vel emant affectibus deſtituti. Qui linguam catenam cordium cum Homero appellaverunt; ſua illi erratica nimium & vagabunda corda præbeant ad conſtantiam vincienda. Qui linguam *calamum ſcribæ*, cum Regio Vate nuncupaverunt; ſuas illi pectorum tabulas exponant Amoris lege inarandas. Qui linguam verbi modulatricem intelligunt; & Verbum hac obumbrante linguâ carnem olim induiſſe intelligant; & ſua hac linguâ Verba modulari addiſcant. Qui linguam explanatricem Sapientiæ non ignorant, ignorant omnia, ſi hanc non audiant. Vos deniq; *Doctores Academici*, ſi linguam nobile olim Academicę Sapientiæ inſigne meminiſtis, quã Majores Veſtri, hujus Vniverſitatis Doctores de pallio pendulam geſtaverunt, redditam Vobis hodie linguam ab Academico Doctore Spiritu gratulemini. Quam dum accipitis, memineritis quoq; hanc eſſe ipſum Divinitatis Cor; ut ſi non ignoratis, *ibi eſſe theſaurum, ubi cor eſt*; Vos pariter, dum Cor Dei recipitis, theſaurum eſſe Dei intelligatis.

Dicta

BIBLIOTECA NAZ. ROMA VITTORIO EMANUELE

Digitized by Google

Dicta Viennæ Auſtriæ nomine Facultatis Theologicæ in Baſilica S. Stephani.

****

ORATIO III.

DE S. SPIRITU,

Spiritus Sanctus Mundi vita.

ERgóne triumphalis illa nubes, quæ decimo abhinc die Victorem Deum ad pridem merita cœlorum invexit Capitolia, hodie tandem in liberales quidem, ſed inuſitatas tamen pluvias reſoluta, ſtupendo prodigio flammas parturit & incendia? Quis in æſtuantium animorum caloribus, quos inflammata poſt abeuntem è terris Deum accenderant deſideria, non umbroſum aliquod à nube ſolatium ſibi promiſiſſet? Quis in languentium pectorum ariditate rigatricem pluviam non expectaſſet? Sed placuit ſapientiori Cœlorum conſilio animorum calores Diviniore igne temperare; ariditatem pectorum ſuperinjectis flammis cumulare. Quas dum inter mugi-

Digitized by Google

entia tonitrua, & confligentium ventorum turbines cœlo labi animadvertitis; nolite, vel repetita in Orbis interitum Phaëthontis incendia: vel armatos in Pentapolitarum excidium flammarum exercitus: vel incitata in reorum vertices fulmina animis veſtris repræſentare. Fulmina ſunt; ſed Amoris: non acuta in tela, ut feriant; ſed diviſa in linguas, ut lambant: non ut exanimient à Libitinæ funalibus accenſa, ſed ut animent Lucinæ facibus animata. Ignem illum, quem ab inſtaurato mundo ſua demiſit à nube Triumphator Deus, accendi pridem jam voluit, & ad vitam exardere. Perſarum Regum vel præivit, vel ſuâ æmulatione ſtabilivit inſtituta; qui poſt confecta feliciter bella ignem labaris præferri voluerunt, non Vaſtatorem populorum, ſed vitæ nuntium, ſalutis Intepretem, felicitatis aſſertorem. Adoratas prioribus ſæculis Promethei fabulas extinxit omninò, dum unus in mortalium vitam ipſum Divinitatis ignem cœlo demiſit. Quod dum apud vos juſſus Orator explano, favete animis, cœlum linguis favet: nec patitur vel de Eloquentiæ inopia ſollicitum eſſe, dum linguas ſuppeditat: vel metuere in verbis frigus, dum linguis addit incendia: vel ad comptam orationis venuſtatem mendicare lumina,

mina,

mina, dum flammas ſuggerit: vel ad excitandos affectus calorem quærere; dum ſponte in pluvios ignes diſſolvitur: vel ad flectendos animos de vehementia dubitare; cùm inter tonitruum mugitus *factus eſt repente de cælo ſonus, tanquam advenientis ſpiritus vehementis*: nec de Auditorum languore formidare, dum ſingulorum mentibus vitæ Spiritus illabitur. Sic enimverò mihi non vanus Orator perſuaſi; tunc demum animam inferiori Mundo ereptam; quando, qui ſe vitam profitebatur, à nobis avulſus patrias cœli ſedes repetivit. Hinc revulsâ animâ jacet funerata Eccleſia, & unâ domo, uno dixerim ſepulchro, tumulatur. Tenebræ illæ, quæ ab excluſa luce naſcuntur in ædibus, pullati ſunt recentiſſimorum funerum colores. Pallor ille, quem Judæorum metus in Apoſtolorum frontes induxit, certiſſimus Index eſt animæ ſeparatæ. Frigus illud, quod per ſingulorum pectora diſperſit formido, mortis eſt rigor. Silentium illud, quod ora ligat, ademptam vitã prodit. Gemitus illi, qui exaudiuntur; poſtrema ſunt tributa mortuorum. Lachrimæ illæ, quæ per vultus inerrant, vel funus deplorant, vel mortuales ſunt ſudores. O deploranda ſcenæ facies! ô ſpectaculum luctuoſum! Jacebit ergo ſine ſpiritu

homo

homo, ſine vita Eccleſia, ſine anima Mundus?, Hæ, nempe tua ſunt promiſſa Servator Deus? *Ego veni, ut vitam habeant, & abundantius habeant.* Hæc tua eſt in pollicitis fides: *Ego vobiſcum ſum usq; ad conſummationem ſaculi?* Sed bene habet Aud: Spiritus Domini fertur ſuper aquas, quas Apoſtolorum vultibus dolor inſperſit. Novam hinc Mundi creationem, & reviviſcentis naturæ animam auguremur. Exoritur ab omni parte ventus: illum crediderim, qui albentem olim ab oſſibus campum Prophetæ advocatis juſſu mundavit, ſparſasq; mortuorum exuvias in vivos Exercitus animavit. Mortui à vento ſpiritum expectare. Cœlum colliſis nubibus tonat undiq;: vel ut ſurdaſtras mortuorum aures increpet, & leænarum in morem rugitu ſuo ad vitam pariat: vel ut tonitrua illa parturientis cœli dolores eſſe intelligamus. Mortui à tonitru vitam ſperate. Linguis de cœlo liberaliter pluit. an ut urſorum inſtar novi parcus lambantur ad vitam? an ut ſublatis veteribus linguis (in quibus infeliciſſimæ mortis cauſa malè arroſi pomi guſtus adhuc ſuperſtes reſidebat) nova ſiue mortis guſtu lingua ſubſtituatur? Mortui à linguis vitam præſtolemur. Duas in partes ab una radice diſcedunt linguæ, an ut ſublati nuper ſan-

ctioris Eccleſiæ Parentis fiat in nobis *Spiritus duplex?* an ut Iudex lingua cum corde, hoc eſt, cum vitæ fonte conſentiat? Mortui à biſida linguarum ſectione Spiritum expectare. Ignis è nube diſciſſa ruit? an ut rigentes à mortis frigore calefaciat? an ut cum Metapontino Philoſopho diſcamus, rerum omnium animatarum Ignem eſſe principium? an ut reviviſcentibus oculis novam lucem affundat? Mortuis ab igne dies affulgebit. Ruptis veluti fulminibus dilaceratur aër. an, ut qui fugâ & timore cervos indueramus, veluti cervi fulminante cœlo novam ad vitam pariamur? an ut Semeleïo veluti partu meri naſcantur Mercurij Divinitatis Interpretes, Legati Apoſtolici: quib⁹ Spiritus idſe ſi fulmen eſt, cedat pennas in celeritatem: ſi columba eſt, donet alas in talaria; ſi lingua eſt, inſtillet facundiam; ſi ignis eſt, accendat ardorem. Mortui ab ipſis fulminibus auſpicium vitæ accipite. Quid verò eſt, quod ſæpere ſuppra ſingulos eorum derhibetur? hoc eſt, immenſus ſeſe contrahit, ut ſingulorum ſe adaptet parvitati. Quid, quod verticibus inſidet? hoc eſt, vel principalem vitæ ſedem gaudet occupare; vel ad eam omnino rationem defunctũ hominem vitæ reſtituere, qua primis naſcentis Mundi incuna-

cunabilis ad vitam fuerat animatus. Inſpirandum ergo erat in faciem hominis ſpiraculum Vitæ; & qui nuper *inclinato capite* ad Vitæ mortem *emiſſus erat Spiritus*, debuit hodie ad mortis vitam erecto capiti inſidere: vel ut regiam rationis ſedem illuſtraret in cognitionem; vel ut elanguidam voluntatem accenderet in amorem. Eſt enim & ipſe Diviniſſimus Spiritus, non Patris tantum Filijque in Auguſtiſſima Triade dilecto, ſed in humanis quoque mentibus Amor Deus. Ut ſi Amorem aliquando credidimus vigoris fontem, animi vitam, fervorem mentis, motum cordis, animam animæ; credamus pariter hodie ab hoc uno fonte manare vigorem, hâc unâ vitâ ſqirare animos, hoc fervore accendi mentes, hoc moto promoveri corda, hac animâ animas noſtras animari. Si amorem intelleximus olim eſſe in pectore flammam, cruorem in venis, in fronte ſerenum, in brachijs robur, conſtantiam in pedibus; intelligamus pariter ab hac Diviniſſimi Spiritus flamma incendi pectora, cruore regari venas, ſereno amœnari frontes, robore firmari brachia, conſtantiâ pedes ſtabiliri. Si amorem diximus eſſe in oculis diem, in aure melos, in ore riſum, in lingua eloquium; dicamus pariter hoc die irradiari oculos, melo rigari

aures, riſu perfundi ora, eloquio linguas fæcundari. O Amor, quantus recentiorem in vitam animis te noſtris inſinuas! Fabula eſt; eviduatâ quondam ſagittis pharetrâ, poſt ſagittas quoque ſemetipſum in Teij Poëtæ medullas Amorem infudiſſe: Veritas eſt, poſt innumera Amoris Divini nuncia ipſum quoque Divinitatis Amorem pectoribus ſeſe hominum immerſiſſe. Lingua illa quæ lucet in capite, ardentis in pectore Amoris eſt indicium: quæ per tectum erumpit tenuior flamma; depaſcentis interiorem domum incendij eſt Interpres: qui pyrio ex orbe micat ſubtilioris flammæ radius, latentis in gremio ignis eſt Index. Erratis A.A. Academici, Erratis ſi Stoicorum ſeducti opinionibus Amorem in corde ſolum deſidere judicetis. Ita cor tribuamus Amori, ut linguam illi non negemus. Dicant ergo Stoici, dicant Amorem ardere in corde: dicemus nos eundem per linguam exſpirare. Dicant illi Amorem latere in corde; dicemus nos patere in Lingua. Dicant illi eum corde, ſuâ veluti nube ſeſe involvere; dicemus nos è lingua fulminare. Dicant illi in corde tela cudere; dicemus nos per linguam jaculari. Dicant illi in corde, ſuo veluti in fonte, ſe jactare; dicemus nos linguam canalem eſſe, quo derivatur.

Dicant

Dicant illi ſedere pacificum in corde Regem; dicemus nos pugnare belligerum in Lingua Imperatorem. Dicant illi Principem in corde leges ſcribere; dicemus nos ſcriptas linguâ promulgare. Dicemus, verbo, ita vivere in corde, ut per linguam indubitata vitæ prodantur argumenta. Atq; utinam, quòd dicere licuit, liceat experiri! Si ignis eſt ſacerrimus Spiritus, addamus ſuſpitia, ne extinguatur. Nihil eſt luce dignum, ubi flamma hæc eſt extincta. Corde cedamus in cineres; ut qui in humilibus ſeſe quieturum adpromiſit, noſtris quietem reperiat in cineribus. Si lingua eſt; noſtris ſilentia imponamus, ut illa una audiatur: vel ſi nefas ſit ſilere, cum in munera ſparguntur linguæ, indicio melioris vitæ non niſi *magnalia DEI* eloquamur. Si aura eſt, & ventus; dabimus corda in arundines, hoc uno feliciſſimè agitandas: dabimus mentes in organa, *cum Spiritus ſuperVenerit in* amicam Deo Muſicam animanda. Dabimus animos in naves, affectus in vela, per ſævientes emoti pelagi tempeſtates inoffenſo curſu beatum in portum propellanda. Veni ignis! veni lingua! veni aura! veni! & quod hoc calamitoſiſſimo tempore votorum eſt primum, *inſuffla ſuper interfectos illos*, quos Martius nuper campus tumula-

vit : *reviviſcant ſtentq; ſuper pedes ſuos* Exercitus grandis Ferdinando Auguſtiſſimo Imperatori. Habes in tonitruis tuis bellorum machinas; habes ignes quibus ſuccendas : habes in fragore Claſſicum, quo animata militum pectora ad victorioſa bella excitentur : habes exhortationes in Lingua, iras in flamma, in fulmine Victoriam : quam ut in Epithalamium idem glorioſus Triumphator, idemq; Auguſtiſſimus Hymen, Ferdinando deferas, ſupplices advovemus.

Dicta Viennæ Auſtriæ nomine Facultatis Theologicæ in Baſilica S. Stephani.

*********:*:********

ORATIO IV.

IN NATALI DOMINI.

Sol Salutis.

Natus JESUS.

Digitized by Google

BOna dies, *Auditores.* Dum per licentioſam retro fabularum ætatem nunquam audito ſpactaculo, non unus hodie nova trabeatus in luce dies ſeſe mundo videndum infundit; ſed ſi Severo ac Tertulliano credimus, centuplicati Soles Romano Senatori, ipsâ naſcentis Dei celebritate, totum circùm horizontem viſi ſunt coronare; licebit omnino mihi repetitâ hac Orientis in mortalitatem noſtram immortalis Dei memoriâ, bonum vobis, felicemq; diem apprecari. Enimverò ſi matutinus diei præco, idemq; ſerenitatis adprecator eſt Lucifer, illuſtris Solis anteambulo; Si *Juſtitiæ Solem* Baptiſta antecurrit; debebam agnomine fortaſſis meo non infeliciter damnatus Solem, illum, qui *illuminat omnem hominem venientem in hunc mundum*, unus ego huic Academicorum ſiderum Coronæ annunciare. Et verò felix Præco, cujus *Verbo* uno tota conſtabit eloquentia. Non laboro de Inventione ejus, quod ſe ipſum in publica via etiam non quærenti mihi obtrudit. Non me magnopere angit Orationis ſuos in ordines concinna Diſpoſitio, dum idem eſt mihi *Exordium*, à quo Exordiũ traxit rerum Univerſitas; idem *Confirmatio*, qui eſt, ſive laban-

tis, ſive conſiſtentis mundi firmamentum; idem *Epilogus*, qui eſt Principium, & finis, *Verbum Dei*. Non inquiro pro elocutione Methaphoras, dum una in uno *Verbo* facta à propria cœlorum ſede in alienam exilij noſtri omnes ſupplet translationes. Non inveſtigo flores Eloquentiæ, dum *florem campi* propono. Non mendico Orationi colores, dum *candidus & rubicundus* ſpontè ſeſe ingerit Homo Deus Oratori. Non diffido memoriæ, dum uno tantum *Verbo* totam complector Orationem. In pronuntiationem vererer, ut tota ſeſe exoneraret difficultas; dum vel ineffabilem effari Deum, vel *abſconditum à ſaculis myſterium* evolvendum ſuſcipio; niſi, quod inter Thebanas antiquorum fabulas olim cenſabatur, veracius in me ſentirem innovari, dum in opprobriũ vetuſti Memnonis durũ taciturnitatis marmor ardore Solis in verba eliquatur. Quare audeo rurſus, dum novus felicitati noſtrę Sol enaſcitur, ſapientiſſimo huic conſeſſui *bonum diem* advovere. Quod dum pronâ, ut ſoletis, aure & amico animo excipitis, quanquam velim vos eam novi Solis pectoribus veſtris effingere Majeſtatem, quam capitis auguſta dignitas, aurati capillorum radij, explicatæ frontis area, ſuperciliorum rubicundæ Irides, oculorum gemella

mella ſidera, corallinum labiorum purpuriſſum, comis totius vultus gratia amabilem reddat; nolim tamen eum electrino ſublimen in ſolio, peregrinis gemmarum ſideribus radiatum, inter ambitioſa argenti, & auri certamina, inter delicioſa gemmarum & lucis prælia, inter gratas naturæ ac artis pugnas, inter ſumptuoſa opulentiæ, ac induſtriæ duella, flammeo equorum quaternione per auguſtos cœli campos provectum vana illuſione mentibus ipſi veſtris depingatis. Sint ſui ad rapidam celeritatem flammei equi Illuſtriſſimo illi Planetarum Principi, dextero cœli oculo, viventium nutritio, ac ſplendoris omnis parenti Soli: *Soli* meo tardigrada animalia, Bos, Aſinusq; lento miniſterio longè ad orbis felicitatem melius obſequuntur. Dum velocitate præcipiti Cœlorum cryſtalla percurrunt Pyrois, & Aethon, dubium relinquunt ſui ſpectatorem, adducant ne diem magis, an præcipiti velocitate abripiant? Tarda gemellæ animantis miniſteria diei noſtræ ſervient ad prolixitatem? Sint ſui fonti illi luminis, ſiderum Imperatori, Temporis menſuræ Soli, radiantes ab auro currus, giratæ cryſtalo totæ, pretioſi Sapphyro axes, virentes Smaragdo temones, ardentia pyropo ſolia: Soli meo, pro

curru

curru eſt Præſepe; pro rotis ſunt vimina; pro axibus junci; pro ſmaragdo fænum? ſtramen pro pyropo. Sint ſui Phœbo, per quos decurrat, ſtellati campi; ſint veſta cœlorum theatra, in quibus Actor Sol toto Spectatore mundo triumphet: Sunt *Soli* meo pro campis anguſtiæ; pro cœlis malè materiatum mapale. Sed non deſunt tamen huic cœlo vel aſiſtentes mentes Angelicæ, dum *facta multitudo militia cæleſtis* ſeſe antro infundit; vel amica veris, ac æſtivantis Amoris ſigna, per quæ novus Sol beatitati noſtræ decurrat. Si quem amœna Veris delectat temperies, anni illa renaſcentis Juventus, reviviſcentis mundi anima: revolve in antri cava cum mente oculos, & alendæ animorum jucuditati amica Veris ſigna novo prodeuntia è Zodiaco intuere. Dum ſpectas *Agnum Dei, qui tollit peccata mundi*, *Arietem* agnoſce, primum naſcentis floreæ ætatis genitorem. Dum aſſiſtentem cunis *bovem* ſpectas *Taurum* intellige. Dum geminas in unam perſonam conveniſſe hominis ac Dei naturas vides, *Geminos* reverenter adora. Si quem verò æſtivantis Amoris calor ſollicitat gravius; dum *paulò minoratum ab Angelis* adoras Deum, Solemq; denis retro ceſſiſſe lineis animadvertis, *Cancrum* agnoſce. Dum adſtantem
præ-

præſepi infantis Dei Matrem colis; *Virginem* reverere. Neque alia, verna præter ac æſtiva Amoris in Zodiaco ſigna require. Neſcit Amor in hyemem cadere. Incendia ſemper vel facere aſſuetus, vel pati; quoquò vadit, æſtatem trahit. Et tamen (audite fines ultimi utriusq; mundi) & tamé Amor Deus, Sol renaſcens in brumam cadit. An ut frigentes mortalium animos concalefaciat? An ut adamatinam propè cordium glaciem colliquefaciat? An demum, ut hyemali circumſeptus rigore antiperiſtaticâ tandem virtute coactis intra ſemetipſum caloris incrementis aperta in æſtatis incendia erumpat? Quid verò quod anticipato jure media noctis regna invadit, Sol novus, & tenebras mille radiorum jaculis expugnat? Dicetis prævenire futura quondam lucis diſpendia, & nunc ſplendore ſuo mediæ noctis tenebras invadere; qui prævidet ol m ſuum in Calvario monte meridiem interfuſis tenebris involvendum. Ego verò dicam in mediam procurriſſe *poteſtatem tenebrarum*, ut utrinq; totam configeret. Dicetis medium ſeſe collocâſſe in tenebris, ut *Lux in tenebris luceat:* ego verò dicam diametralem ad lineam ſeſe Dæmoni *Principi tenebrarum* opoſuiſſe, qui vel ſuâ audaciâ, vel hominum deſidia factus erat
meri-

meridianum. Dicetis in nocte lucernam accendiſſe cœcis mortalium animis: ego verò dicam dum ſopiti dormimus omnes, unum illum cœli oculum Solem pro ſalute noſtra vigilare. Juvent ergo atrorem noctis exeſæ rupis cava: at in profundũ antri diſcedentes tenebræ aliud non evincent, quàm ut per anguſta rupium, per opticos veluti tubos fœlicius videatur. Conveniant ſacrilega in Solem conſpiratione Urbes, & ſuis eum hoſpitijs procul jubeant exteminari. Dicam ego Solem com̃une quoddam mortalibus eſſe beneficium nullis proinde mœnibus arrogatione juris detinendum; ne quis ejus acceſſu prohibeatur. Eijciatur Bethlemiticis turribus, ac palatijs: facient ut amœnius ſplendeat in aperto. Deponatur in viam abjectus; Unus pro certiſſimo erit viarum Mercurio; unus, nè viarũ erroribus abducamur, directore radio facem prælucebit. Abjiciatur in fœnum; nempè, qui *Venit ignem mittere in terram*, aptam incendijs nactus materiam ardores ipſe ſuos geminabit. Involvatur in faſcias; noſtræ conſuletur oculorum imbecillitati, ne præſtinguamur. Sed hoccinè ad felicitatis noſtræ cumulum facere, an triſte forſan incumbentium ærumnarum portentum dixero? quod vix in præſepè reclinatus, hoc

eſt

Digitized by Google

eſt virtutis in ſolium depoſitus Sol, geminis ex oculorum nubeculis in nimbos diſſolvitur. Quiſquis & lachrimas ex corde naſci dixit, & Solem *Cœli Cor* appellavit; dabit omninò Solis noſtri lachrimas ex ipſa Amoris ſede natas in felicitatis noſtræ tributum promanare. Quare ſi una Saturni lachrima per fabularum mendacia excrevit in Oceanum; una lachrimantis JESV guttula ampliſſimum dabit Oceanum, quo vel ad optatiſſimum portum dubitantes provehamur, vel noſtra naufragium paſſa impietas fluctibus involuta ſubmergatur. Si lachrimæ ſunt vivum animi argentum; precium hoc noſtris emendis cordibus Deus deponit. Si lachrimæ ſunt lac pupillarum; tenellos adhuc animos noſtros ad maturitatem nutriturus Infans Deus, hujus lactis irriguos nimbos ad ſatietatem ſuppeditat. Si lachrimæ ſunt vivi fontes; peſſimo ardori noſtro extinguendo ſubſerviant. Si lachrimæ ſunt vel affectuum, vel cordis ſtillicidia; vel cor, vel affectus ſuos per ſtillas in nos effuſurus puellus oculorū canales reſeravit. Si lachrimæ ſunt funebribus cadaverum Juſtis debitum tributum; abluendis erratorum noſtrorum cadaverib⁹ balneum puelli fletus miniſtrabunt. Si lachrimæ ſunt interiorum pectoris viſcerum vapores;

Digitized by Google

in noſtra jam ſeſe corda evaporaturus Infans totus abit in vapores. Si deniq; lachrimæ ſalſæ ſunt, valebunt ad amoris ſitim in mortalibus animis accendendam. Quæ ſi etiam ſuffragio veſtro vera pronunciatis, annunciate jam tandem palam cum ſingulari gratulantis animi ſignificatione, anhelanti mundo feliciſſimum optatiſſimumq; diem; & communi affectuum conſenſu palàm edicite, tarda novelli Solis jumenta, & cunas vimineas, & fœni lectum, & innovati Zodiaci ſigna, & anticipatam exortûs horam, & inuſitatas lachrimas plurimum ad univerſi mundi facere proſperitatem. Quo uno & meum quoque abundè probaveritis inſtitutum, quod ad exortum hujus noctis deſideratiſſimũ Solem, *Bonum diem* vobis, *Bonum* mundo ſim apprecatus. Quem nemo ſanè fugerit, nemo non gratulabundus exceperit, niſi tenebrio, & inter Veſpertiliones, vel noctuarum in cenſum referendus. Vna aliquando inſequentem Solem vitavit Daphne, ſed fugæ datura pœnas in truncum eſt transformata. Solem qui fugerit, ſtipes eſto. Quanquam qui & fugientem Daphnem perſecutus eſt Sol, & lachrimis truncum irrigavit; ſpem omninò facit fore, ut ſi quiſquam Soliſuga hactenus in ſtipitem tranſiit, lachrimis Solis irrigetur, efflore-

floreſcat in Laurum. Sit ergo & Solifugis pariter, & pariter Solis Amatoribus Bona Dies.

Dicta Viennæ Auſtriæ nomine Facultatis Theologicæ in Baſilica S. Stephani.

ORATIO V.

IN NATALI DOMINI,

Nata felicitas.

NEſcio, quonam fato noſtro eveniſſe dicam, ut quam diem feliciſſimam, & ſingulari affulgentis Dei beneficio optatiſſimam fore arbitrabamur; eadem nobis tantùm attulerit infelicitatis ad mœroré, quantùm ad cōmunem omniū incolumitatem allatura boni ſperabatur. Etenim recentiſſimum naſcentis Dei ſpectaculum; & intempeſtivam Oratoris in dicendo temeritatem arguit, & præpoſteram veſtram in audiendo damnat attentionem. Nam ſi ſaxeo reclinatum in tugurio infantem, VERBUM DEI eſſe credimus; illud & à

me venerabundo ſilentio coli par erit; & à vobis Oratore poſthabito unum decebit exaudiri. Inhumanum enim eſt, Divinum VERBUM loquendo interpellare; aures eidem denegare, flagitium. Ne inane Verbum exiſtimetur, omnem ſilere decet eloquentiam: ut ejus vis, & efficacia intelligatur, omnem ei impendi convenit attentionem. Nemo enim de Verbo diſſerturus aut compendio efficaciam, aut efficaciæ compendium aptius conjunxerit, quam *Verbum* ipſum *abbreviatum*. Quid ergo Auditores? loquine honeſtius, an tutius eſt ſilere? Par eſt profectò in utroque offendendi periculum: cum nec loqui liceat ſine importuna Verbi interpellatione, nec tacere ſine magno præproperæ in dicendo temeritatis argumento. Quod ſi ergo & loqui vetamur, & ſilere prohibemur, par eſt nos ita loqui, ut ſileamus; ita ſilere, ut locuti eſſe cenſeamur. Et ſanè ſi patente hodie rupis cavernâ excipi Verbum delectatur, en me rupem aſperam, & confrogoſam, è qua excepti Verbi ita enaſcetur Echo; ut & tacens locutus cenſear, & loquens tacuiſſe: hoc quia non meâ facundiâ diſertus, ſed unâ Verbi Eloquentiâ ſum verboſus: illud, quia ſi non integrum, fractum certè & extremum Verbum in fine ſæculorum genitum ad vos refun-

fun-

Digitized by Google

fundam, tantò audacius, quantò diverſorium quæritanti Verbo benigniores aures, hoc eſt, proprium Verbi hoſpitium, vos conceſſuros eſſe intelligo. Atque ego quidem, dum cœlo delapſum puellum conſpicor, in eam facilè adducor ſententiam, ut exiſtimem nos, nòn tàm optatum naſcentis Dei exordium, quam noſtræ felicitatis natalem obire diem; qui tantum nobis ad lætitiam afferat beatitatis, quantùm ejus abſentia attulerat calamitatis ad luctum. Nam ſi felicitas, ut ajebat ille, propria eſt Amoris domus, ſi in bonitate portum, in proſperitate larem, hoſpitium in beatitudine, in gaudio carcerem, limen in divitijs, in voluptate ſemetipſum collocavit Amor: divinitus nobis datam, atque impertitam felicitatem fateamur oportet, qui nato nobis, & lætamur, & gloriamur Amore. Enimverò Amor eſt puellus ille, qui infantili vagitu rupem perſonat. Amor eſt, qui bovem inter, & Aſellum aſpero reclinis fœno majeſtatis ſuæ ſplendorem tenui carnis nube velat, ne lippientes mortalium oculos præſtinguat. Amor eſt. Quò enim alio aut poſſit, aut debeat nomine aptius compellari? Lachrimatur; non diffiteor; ſed Amoris lachrimas, quæ rigente etiam Borea gelari non poſſint in duritiem. Lachrimatur; ſed

Amoris in nimbos diffluit, quibus ſaluberrimum paret amato tepidarium. Lachrimatur; ſed non ad cœcitatem, nimium quantum Divinus Amor oculatus. Lachrimatur, ſed ut timoris nubibus aliquando reſolutis, amoris ſerenitas inducatur. Quid verò quod aſſiduâ Boreæ flagellantis tempeſtate impetitur? hoc eſt, ventus Amoris ignem flando animat, ne ſacra incendia extinguantur. Quid quod proſtrato corpore, & amiſſis propè, aut temperatis Divinitatis ſuæ viribus humi jacet reclinatus? hoc eſt, alas ſuas ſibi incidit Amor, ne à nobis poſſit avolare. Quid quod faſcijs involvitur? hoc eſt, etiam compedes ſibi injecit, ne poſſit abire. Quid quod hieme ſummâ, tempeſtate perfrigidâ urgetur undiq; ? hoc eſt, fovet æſtuantē Amoris calorē virtute antiperiſtaſeos. Quid quod bovis aſpectū vagitu increpat? execratur? hoc eſt, erecta cornua Divinus Amor execratur. Quid quod totus in fœno puellus reclinatur? hoc eſt, totus tranſit in amatum admirandâ prorſus metamorphoſi, ut ubi omnis caro fœnum, facta eſt, in fœnum quoque tranſeat natus Amor. Adeò nihil eſt in hoc Divino infante, quod non Amorem exprimat; nihil in Amore, quod vivam infantis imaginem non repræſentet. Quod ſi verò etiam vetuſta
place-

placeant Poëtarum, aut Philoſophorum comenta, omnia Amoris elogia, elogia eſſe abjecti in antro puelli judicabitis. Dicetis cum Phœdro Deorum antiquiſſimũ, & omni carentem principio, in infantia ſenem, infantem in ſenectute, ſi qua poteſt cadere ſenectus in Amorem. Dicetis cum Agathone, rerum omniũ authorem, effectoremq;, *Per quem omnia facta ſunt*, & ſine quo factũ eſt nihil, quod factũ eſt. Dicetis cum fabuloſa Platonis Philoſophiâ, Pori & Pœniæ, hoc eſt, ditiſſimi Parentis, Matris egentiſſimæ Filium, qui Patrem de cœlo, Matrem nactus eſt aſcendentem de deſerto. Dicetis cum eruditis Poëtarum fabulis in publica via jacere, qui cum locum in diverſorio non inveniret, ad publicam in ſuburbano viam decubuit; ut ſi non oculo, pede ſaltem impingeremus in Amorem, præcipites ad iniquitatem gradus ſtituri. Dicetis cum Heſiodo in rerum omnium nocte, quæ chaos veteribus dicebatur, genitum; qui, cum nox in ſuo curſu eſſet, altiſſimumq; omnia ſilentium haberet, primam lucem aſpexit. Et ſanè decebat Amorem Deum nocturnum eſſe, quando Dæmonium erat meridianum. Decebat eum à tenebris vitam ordiri, cujus propudioſam mortem, ne videat, ſuum aliquando oculum Sol ipſe eſt aver-

averſurus. Decebat ſaltem cœlum vigiles
nato Deo oculos impendere, cum geminos
mortale genus gemino ſomno ſopijſſet. Non
adducam jam Agathonis placitum, qui
amorem fœdus exiſtimabat Deos inter, &
homines; nemo enim non credit vili exce-
ptum ſtipulâ Deum ſtipulatum eſſe amici-
tiæ fœdus poſt ſedatam illam nefario ho-
minum ſcelere olim Deo intentatam re-
bellionem. Silebo diverbium illud, quo
Amor res maximè fuſilis prædicatur; quis
enim magna lachrimarum copiâ non videt
Jeſum diffluentem? Tacebo Diotimæ opi-
nionem, quæ Amorem Venatorem efficie-
bat. Venatorem Jeſum is negaverit, qui
ejus plagis non fuerit irretitus. Præteribo
denique vetus Ægyptiorum inſtitutum, qui
compendio omne Amoris elogium com-
plexuri ſolenne illud *Vita* & *Mors* ejus ve-
ſtibus inſcribebant: quis enim Divinæ A-
quilæ Joannis non audivit teſtimonium? *In
ipſo Vita erat:* ſed amore mortua. tùm enim
vel maximè Amor vivit, cum moritur ſibi.
Phœnicem crediderim, qui è ſuo cinere
exit redivivus. Non habet alios Amor cine-
res, quam Amatum, in quem cum tranſivit,
revixit. Illud tamen inſanæ vetuſtatis ſta-
tutum Amori monumentum non poſſum
non improbare, quo Amorem inter For-

tunæ

tunæ amplexus damnandâ omnino comendatione propoſuit: quaſi verò non cœleſtis magis, quam Fortunæ orbis teneretur deſiderio. Probâſſem veſtrum eruditi veritatis ſimulatores Poëtæ commentum, ſi ſuperorum potius orbium felicitatem Amoris brachijs implicuiſſetis. Nam terræ donatus Amor non alium certè, quam cœleſtem orbem amplexatur; quem in terras etiam (quæ maxima noſtræ felicitatis eſt portio) crediderim protraxiſſe. Ludimurnè? an res ipſa ſic ſe habet Auditores? ita profectò habet. Nam ſi cœlum aliud non eſt, quàm locus aviternæ beatitudini deſtinatus, hæc vero tota perenni Numinis viſione continetur; quid eſt dura ſub cautè latitans puellus, ſi non Deus, qui noſtris oculis ſeſe exhibet intuendum? Si cœlum eſt, ubi multus Ephœborum Dei, & in varios ordines diſtinctus eſt exercitus; quid terra erit, in quâ *Facta eſt multitudo militiæ cæleſtis?* Si cœlum eſt ubi immenſa luminis affulget Majeſtas; quid terra erit, cujus gremio ſuſcipitur *Lux vera, quæ illumnat omnem hominem in hunc mundum venientem?* Si cœlum eſt, quod roſea Solis filia, eademq; & Mater Aurora Matutinâ purpurâ depingit: quid terra erit, in quâ vicina Soli Mater ad Aligerorum etiam ſtuporem refulget *Aurora*

Digitized by Google

rora conſurges? Si cœlum eſt,quod ab Oriente Luciferum promit, quid terra erit, in quá attoniti ſtupore Magi vident ſtellam ejus in Oriente? Si cœlum eſt ſumma liquidiſſimorum gaudiorum; quid terra erit cui Aligeri voce magnum gaudium, quod erit omni populo, annunciatur? Si cœlum eſt locus Dei claritate, & gloriâ illuſtris, quid terra erit in quâ *Vidimus gloriam eius, gloriam quaſi Vnigeniti à Patre?* O ſummam temporum noſtrorum felicitatem? Nihil, nihil omninò reliquum eſt, quam ut (ſi umbratilis amore felicitatis irretimur) nosmetipſos explicemus,& à Fortunæ brachijs in Amoris amplexus provolemus. Avariſſimi profectò omnium ſimus, ſi cœlum, ſi Amor, ſi Deus noſtram non exſatiet cupiditatem: ingratiſſimi verò ſi debitum Amori Amoris vectigal non rependamus. Cætera diverſa merce compenſari poſſunt: Amor non niſi Amore rependitur, pretio eò faciliori, quo vel voluiſſe tantum eſt liberaliter reddidiſſe.

Dicta Viennæ Auſtriæ nomine Facultatis Theologicæ in Baſilica S. Stephani.

ORA-

Digitized by Google

****

ORATIO VI.

IN NATALI DOMINI,

Factus eſt nobis à Deo Sapientia & Juſtitia.

1. Cor. 1.

QVod unum ad inflamanda ſanctiſſimarum animarum ſtudia, ad ſublevandos hebetioris Intellectus conatus, ad Vniverſa Academicorum vota adimplenda deſiderari poſſe videbatur, ut ſemel ſuſcepti in Virtutis ſtadio itineris moleſtiæ, & per mille Tomorum vigilias in ſapientiæ curſu ducendi labores aliqua ſui parte diminuti nobis compendiarentur: illud ſupremâ hac ſive deficientis mundi ætate, ſive plenitudine temporum, ut ſingulari miſerentis cœli beneficio, ſic exuberanti omnium gaudio eo die ſumus aſſecuti, quo ſub malè materiato Bethleemi tugurio humana carne veſtitus Deus adultam omnem in tenero Infante Virtutē, omnem in uno eoq; abbreviato Verbo Sapientiam expli-

Digitized by Google

explicavit. Convellite jam licet Theologi Lombardos & Aquinates: convolvite Juriſperiti Juſtinianos & Bartholos: disijcite Medicinæ ſectatores Galenos & Hippocrates: exurite Philoſophi Ariſtoteles & Platones: damnate Mathematici Ptolemæos & Archimedes: dilacerate Rhetores Tullios & Demoſthenes: diſcerpite Poëtæ Marones & Ovidios, quando uno Verbo felicius longè, quàm uno Triſmegiſti cyatho omnem licet exhaurire ſapientiam. Diſpendia ſunt volumina, quando prolixitati præſtat compendium: enerves ſententiæ, quas unum Verbum ſupplet: quod unum ſi teneas, habes Vniverſæ Theologiæ medullam, Compendium perfectionis. Unum verbum cui mille laborarunt volumina, nullum elaboravit; mille vigilarunt ſæcula, nullum elucubravit: cui jam inde à ſui primordio ſtuduerunt Angeli & necdum cæperunt: Verbum quod ſemel dictum ſemper dicitur, ſemper naſcitur, ſemper concipitur: concipitur *ſub umbra*, editur *in ſplendoribus*: ſemper novum, ſemper antiquum, ſemper operans, ſemper quietum. Verbum quod *docet omnem veritatem* & confundit ſapientes: *illuminat omnem hominem*, & excœcat omnem intellectum: *linguas infantium facit eſſe diſertas*, & elingues reddit Oratores,

tores,

tores. Verbum quod eſt in Trinitate *filius*, in cœleſtibus Spiritibus *magni Conſilii Angelus*, in beatorum Comitijs contemplationis argumentum; in ſtellarum Rep. primus motor, in aëre *lux mundi*, in mari *ſalutis arca*, in terra omnium centrum, in paradiſo *arbor vitæ*, in campis *flos*, in convallibus *lilium*, in agris *frumentum electorum*, in ſegete *granum*, in collibus vinea, in vinea *vitis*, in vite *botrus*, in botro *vinum*, in ædificijs *fundamentum*, in ſtructuris *lapis angularis*, in urbibus *murus*, in propugnaculis *antemurale*, in regnis *Imperator*, in bellis *Pax noſtra*, in pace Sapientia carne togata, in diſſidijs *Mediator*, in litibus amicitia, in amicitia *Charitas*, in charitate *vinculum*, in vinculo nodus, in tenebris *lumen*, in erroribus *Via*, in via *Dux*, in diſceptationibus *Veritas*, in cathedra Doctor, in ſenatu Conſiliarius, in tribunali *Judex*, in foro *Advocatus*, in templo *Sacerdos*, in Altari *hoſtia*; inter oves *Paſtor bonus*, inter flores *Hortulanus*, inter mortuos *Vita*, inter beſtias *Homo*, inter homines *Deus*. Verbum quod dictum ab æterno reſonuit in tempore, tunc primum auditum, cum *medium ſilentium tenerent omnia*, tunc primum viſum, *cum nox in ſuo curſu medium iter haberet*; *noviſſimus virorum* & *primogeni-*

D *tus*

Digitized by Google

tus ante omnem creaturam. Verbum quod eructatur è corde Patris, excipitur in ſinum Matris; in natura homo, in perſona Deus; natus à Patre, coævus Patri; idem cum Patre, diſtinctus à Patre; Imago Patris, nec tamen aliud quàm Pater. Verbum, quod eſt incomprehenſibile, & comprehendit omnia; inviſibile, & videt univerſa; immortale, & mortem induit; æternum, & Eccleſiæ annos auſpicatur; immotum, & de cœlo deſcendit; immenſum, & bipalmaribus pannis involvitur; independens, & pendet ab uberibus Matris; incircumſcriptum, & infantilibus membris definitur. Verbum quod eſt infans, & nihil ignorat; eſt Verbum, & nihil loquitur; tacet, & per ipſum *dicuntur omnia*: eſt Rex, & in caulam abijcitur; eſt Dominus, & *factus eſt obediens*; eſt liber, & *formam ſervi induit*; eſt homo, & damnatur ad beſtias; eſt Deus, & *habitu inventus ut homo*. Verbum, cujus Divinitatem non cognovit Arrius, diſtinctionem non vidit Sabellius, ſubſiſtentiam ignoravit Eunomius, conſubſtantialitatem neſcivit Aëtius, æqualitatem cum Patre non credidit Macedonius, perfectionẽ non eſt aſſecutus Varimundus, omnipotentiam non attigit Abaillardus, cum Patre identitatem non intellexit Valentinus. Verbum quod eſt *Veritas*, & tot

tot erroribꝰ eſt objectũ; eſt ipſa *ſapientia*, & ſtultitia reputatur; quod loquuntur ſæcula, nec exprimunt; meditantur Beati, nec aſſequuntur, Deus ab æterno generat, nec unquam concludit generationem. Verbum quo uno dicto dicitur, quidquid poteſt Deus totâ loqui æternitate. In hoc uno Verbo ſuam Deus compendiavit Sapientiam, Juſtitiam, ſanctificationemq́; noſtram delineavit. Adeſte quos vel ſapientiæ ſitis accendit, vel ſanctitatis deſiderium inflammat, vel utriusq; nobiliſſima trahit ambitio. Non jubeo vos, ut ſanctimoniam reportetis, terram Sanctã penetrare, vel ſacrilego quandoq́; etiam pede calcata Apoſtolorum limina baſiare, non terrâ ſepultas Martyrum Cryptas ſubire: non antra Pauli, deſerta Antonij, Pachomij Aſceteria, Hieronymi ſolitudines inhabitare. Non volo (ut dudum amatâ potiamini Sàpientiâ) vos cum Orpheo & Muſæo, Melampo & Lycurgo, Solone & Thalete, Pythagorâ & Anacharſi per faſtidioſos & rebellantes pelagi tractus in Ægyptum, aut in avulſas ab hominum commercio regiones peregrinari. Anima & ſancta fit & ſapiens quieſcendo. Non amando vos ad Aſſyriorum Chaldæos, Indorum Gymnoſophiſtas, Perſarum Magos, Gallorum Druidas, Samanæorum Brachmanes,

Lacedæmoniorum Hipparchos: *Sapientia huius mundi ſtultitia eſt apud Deum.* Non invito vos ad Pœcilem Zenonis, Lycæum Ariſtotelis, Academiam Platonis, Cynoſargen Ariſtippi, Lacidium Lacidis, Craneum Diogenis & celeberrimas totius orbis Univerſitates: ubi plus ſcholaſtici pulveris bibitur, quàm illimis ſapientiæ hauriatur. Non aperio Vlpiam Trajani; Muſæum Plinij, Amalthæum Attici; Bibliothecas Vaticanam Romæ, Conſtantinianam in Oriente, Marcianam Venetijs, Suſianam Perſidos, Alexandrinam Ptolemæi: quarum partem non exiguam tineæ devorarunt, nec inde ſapientiores evaſerunt. Unum Verbum & Magiſtrorum omnium compenſat defectum, & totius orbis Bibliothecas exhaurit. Videor mihi videre exundantes animorum veſtrorum flammas, & toties cum Sapientiæ amatore Jobo jam in cœlum extruſa, jam trans mare projecta audire deſideria; *Sapientia ubi invenitur?* Si audiviſtis eam circa *cœli cardines* occupari, *girum cœli circuire:* ſuccurrat & illud memoriæ etiam cum hominibus eſſe converſatam: ut inde majores in æſtus languentia animorum deſideria ſuſcitetis. Si audiviſtis *in altiſsimis eam habitare*, & thronum ſuum in columna nubis collocaſſe: non infrin-

infringite glorioſam ejus obtinendæ cupiditatem, dum gratior hodiè allapſus ad aures ſonus eam *iuxta portas civitatis in ipſis foribus loqui* enunciavit. Si audiviſtis ex Baruch eam toto diſſeptam Oceano ultra *maria* latitare: non extinguant aquæ multę ſemel incenſam in vobis charitatem; dum certum eſt hodiè eam non ultra *Mariam* habitare. Si audijſtis vetuſtæ ſuperſtitionis fabulam, eam cavernis abſtruſam hominum aſpectibus occultari, & amatis in tenebris digniſſimos luce commentarios meditari; tranſite animis à fabula ad hiſtoriam *usque Bethleem, & videte Verbum quod factum eſt*. Unum Verbum ſed ingens Increatæ Sapientiæ volumen. Unum ἄλφα & ὠμέγα, ſed dignum totâ æternitate commentarium; cujus characteres pauciſſimi, ſed myſteria infinita: momento pronunciatur, ſed totâ non explicatur æternitate: diſſyllabo ſono clauditur, ſed immenſum & nullâ emetiendum ætate cogitationum campum recludit. Admirati equidem ſumus aliquando, cum è Triſmegiſti ore explicatam hanc mundi mappam, *librum Divinitate plenum* audivimus, cujus Author Deus, manus quæ ſcripſit *Verbum* æternum, calamus Sapientia: cujus tot characteres, quot formæ.

Sed neſcio quibus legentium vitio depravatus erroribus, & malè utentium licentiâ fœdatus maculis, ab ipſo Authore vix aliquid ſuæ operæ in illo recognoſcente, damnatus id ignem, ut *cœli magno impetu tranſeant, terra autem & quæ in ipſa ſunt opera, calore exurantur.* Obſtupuimus cum volubilem illam Cœlorum machinam libri in morem complicatã ex Iſaiæ oraculis accepimus; cujus quot ſphæræ, tot folia; quot motus, tot lineæ; quot ſtellæ, tot verba; quot radij, tot elementa. Sed præterquam quod deviantes motuum erroribus per obliquum plurimę ducantur lineæ, etiam cœli cœlorum capere non poſſunt ejus, quam vos quæritis, Sapientiæ vaſtitatem. Arriſimus aliquando Græcis, qui hominem τȣ̃ Θεȣ̃ πόιημα *Poëma à Deo deſcriptum* nuncupaverunt, cujus in fronte imago Authoris impreſſa, cujus titulus, *Compendium Divinitatis.* Sed ô quantis ille mendacijs eſt corruptus, quando unius hominis errore factus eſt *omnis homo mendax!* quantis involutus eſt obſcuritatibus, quando per intempeſtivam lucis ambitionem obſcuratus eſt omnium Intellectus! quantis reſperſus eſt maculis, quando per *unum hominem peccati* macula *ingreſſa in mundum*

per-

pertranſiuit in omnes! quàm abominandâ & pluſquam Vlyſſæâ Metamorphoſi, pluſquam Pithagoricâ Metapſychoſi deformatus eſt, quando *comparatus iumentis inſipientibus & ſimilis factus eſt illis*: quando homines *verſi in malitiam* (cum Boëtio loquor) *humanam quoq; amisêre naturam*; quando expunctâ ſui Authoris imagine pro varia quiſq; degenerantis à Deo animi inclinatione ambitioſus Leonem, ſuperbus equum, luxurioſus ſuem, invidus canem, doloſus vulpem, inſidiator aſpidem induêre; ut Boëtij effato, *transformati vitiis non potuerint homines æſtimari!* quando quem Deus præfixerat titulum, *Compendii Divinitatis*, faſtidioſè dedignati, *Typum mundi*, inſcripsêre. Ut meritò Divina Juſtitia, cujus caſtigationi commiſſus fuerat, formidandam illam in ejus verticem fulminaverit cenſuram: *Delebo hominem, quem creavi;* dediſſetq; omninò æternis incendijs devorandum, niſi Miſericordia Divina innocentiſſimi Agni ſanguinem ſuggeſſiſſet, cujus beneficio eraderentur maculæ, corrigerentur errores, caſtigarentur menda, & totus priſtinæ reſtitueretur integritati. Sed ille ille liber veſtrorum ad ſe rapit deſideriorum incendia, qui uno in *Verbo* ſine obſcuritate clarus, ſine mendo purus, ſine errore

Digitized by Google

rore integer, ad lucem Spiritus Sancti conceptus, à Sapientia dictatus, digito Dei exaratus, ſub umbra Spiritus Virgineæ membranæ impreſſus, mediâ nocte in lucem editus, oſſibus & nervis compactus, humanæ carnis pelle coopertus, hodie in Bethleemi officina ſub ſigno Tauri venalis proſtat. Cujus *fundamenta ſupra firmam Petram* fundant Eccleſiam, cujus concluſiones ſunt pacis, principia ſine principio, rationes convellunt hæreſes & enervant. Quem, per me licet, dicite vos dictante S. Paulo *Novum teſtamentum*; ſed addam ego novo prorſus ritu *ante mortem teſtatoris confirmatum*; quando univerſus orbis ad *capiendam hæreditatem ſalutis* eſt admiſſus. Præfigite ei cum mellifluo Bernardo titulum *Liber Vitæ*; ſed eradicate ſimul ex Paradiſo arborem Vitæ, de cujus philiris lectus eſt fructus mortis. Nominate eum cum S. Luca *Peregrinum in Jeruſalem*; ſed delete fabulas peregrinantis Argenidis, commenta Arcadiæ & errores Æthyopiſſæ; quæ in avia per ambages abductæ nunquam patriam attigerunt. Appellate ipſius Authoris voce *Paſtorem Bonum*; ſed dilacerate momento *Paſtorem Fidum* Guarini, Amintam Torquati Taſſi & Campeggij Philarmundum, qui ſuis in paſcuis innocentes quampluri-

mas

mas animas perdiderunt. Vocate cum S. Chryſoſtomo *Scholam Veritatis*; ſed damnate Æſopi fabulas, & omnem corruptæ Poëſeos ſupellectilem, in qua quod legitur, eſt mendacium; quod diſcitur, eſt umbra; quod tenetur, eſt nihil. Inſcribite cum S. Joanne *Plenitudinem gratiæ*; ſed exurite tam hodie deteſtandas, quam olim decantatas Demophoontis Phyllida, Paridis Helenam, Catulli Lesbiam, Italorũ Chloridas, Germanorum Floras, Gallorum Erotillas. Dicite cum Doctore Gentium Paulo, *Theſaurum Sapientiæ & Scientiæ Dei*; ſed addite, *ubi eſt theſaurus veſter, ibi & cor veſtrum* eſſe debere. Nuncupate deniq; eum Sacram Scripturã, dummodo in lino, in petra, in membrana, in pelle, in capite exaratam. Æmulatus eſt enim Sapientiſſimus libri Author Trajani conſilium, qui in Auguſta Bibliotheca, quam pro ſuo in eam amore, familiam ſuam nominare ſolebat, *geſta Principum* (verba ſunt Volaterrani) *libris linteis ſcribi iuſſit*: quando editum mundo Verbum Virgineis manibus in viles lini panniculos involvi juſſit. Imitatus eſt Samanæorum ritus, qui ut præclara ſua animorum ſenſa ad poſteros tranſmitterent, ea petræ incidebant: quando Diviniſſimum *Verbum* in anguſtum Bethlcemiticæ petræ

petræ antrum conjecit. Revocavit Pergamenorum inſtituta, qui tenuiſſimæ membranæ ſuas litteras inarabant; quando *Verbum* Virgineo exceptum utero innocente carnis membranâ conveſtivit. Excitavit memoriam Archimedis, qui ne in balneo ab amata rerum Mathematicarum tractatione animum dimitteret, per ipſa delibuti ſui corporis unguenta lineas ducebat: quando, quem *unxit præ conſortibus ſuis*, digito Dei deſcripſit. Excitavit memoriam Hoſtiæi, qui ita ipſis ſervorum capitibus litteras per hoſtilia caſtra tranſmittendas inſcribebat, ut idem eſſet epiſtola, idem bajulus; quando idem *formam ſervi induit*, idem fuit *Caput noſtrum*, idem *Verbum Dei*. O ſi vovere liceret! Quam vellem ego librum illum, antiqua Jobi deſideria æmulatus, *circumdari capiti meo!* quam vellem veſtro! ut ubi reſident Principes hominis facultates, Memoria, Intellectus, Voluntas, ibi una eſſet omnium nunquam intermiſſa occupatio Unum Verbum exprimere, ſpeculari, intelligere, amare, complecti. Sed ô hebes nimium memoria noſtra, quæ toties inculcatum Unicum, idque abbreviatum Verbum non potes retinere! O rudes Intellectus, qui tot verba mentis ipſi ſibi mentiuntur, unum

Divi-

Divinæ mentis *Verbum* non poſſunt repræſentare! ô malè feriatæ voluntates, quæ circa *ſtulta mundi* occupatæ *Theſaurũ Sapientiæ & ſcientiæ Dei* nondum adamatis! O ſi Alcibiades aliquis repente in confertam hanc multitudinem irrumperet, qui non jam Homeri commentarios à Magiſtro, ſed rudibus olim gentibus deſideratum *Verbi Incarnati* librum exigeret, parique in omnes, qui eo carent, accenderetur iracundiâ, quâ in deſtitutum Homero Magiſtrum exarſit; quantis (Deum immortalem!) locus iſte alapis reſonaret! Certè ſi pectoribus noſtris ea inſediſſet opinio, quæ apud Xenophontem Socratis animum occupaverat, *Libros eſſe theſauros Reip.*, laudaremus Julium Cæſarem, quod prope Alexandriam in fugam actus rerum aliarum ſive oblitus, ſive ſponte incurius, Commentarium ſuum per medias fluminis undas elatâ manu detulerit: ſed imitaremur exemplum, poſtquam per tumultoſum hoc mundi pelagus *venimus in altitudinem & tempeſtas demerſit nos*, majorq; nobis animum ſervandi libri, quam vitæ cura ſollicitaret. Laudaremus *Artaxerxem*, quod Cōmentario ſuo auguſtiſſimum Regij palatij conclave aſſignaverit: ſed æmularemur Sapientiæ amorem, & non minoris æſtima-

enim

tum inexhauſtæ Sapientiæ librum Corde, principe animæ noſtræ habitatione, reconderemus. Commendaremus *Alexandri* affectum, quo in Homeri Poëmata ita ferebatur, ut cum ea die pervolveret, nocte etiam ſub cervicali repoſitis indormiret: ſed non minor nos ſtimularet ſollicitudo, ut omnes uni Incarnatæ Sapientiæ libro vigilias impenderemus, omnem in uno quietem caperemus. Celebraremus in *Friderico Imp.* librorum æſtimationem, qui cum non minùs eos ad felicem Imperij gubernationem adferre conſilij cenſeret, quàm exhiberent arma præſidij, domitori gentium gladio indiviſa ſocietate librum conjunxit, cui adjecit epigraphen: *Hic regit, ille tuetur:* ſed & ipſi in paria animati ſtudia ad parvæ Reip. moderamen, in qua quiſq; ſibi eſt plebs & Civis, Senator & Conſul, miles & Imperator, Conſiliarium adhiberemus Verbi Incarnati Commentarium. Non rideremus, inſanum licèt, indulgendum tamen amori, votum illius, qui pro eâ, quâ in Platonis de Rep. libros ferebatur animi propenſione, in tineam migrare deſiderabat, ut ijs paſceretur; ſed excitaremus quoque laudabilem appetitum, & avidam Sapientiæ famem ad inſtructiſſimas Unius Verbi epulas ſatiaremus. Recordaremur *Numa*

Pom-

Pompilii, qui moriturus ſacros libros ſibi adferri curavit, eosq́; ſecum ſepeliri; ſed & ipſi quoq́; Sacratiſſimum Unius Verbi volumen ad ſuprema noſtra funera non ſegnibus votis ambiremus. Idq́; tanto impenſius, quanto nobis certius eſt, tum ad expirantium ſupremam felicitatem, unam neceſſariam eſſe Juſtitiam, tum hoc ipſum Verbum *factum nobis eſſe Juſtitiam ſanctitatemq́; noſtram*, quod hactenus *Sapientiam* intelleximus. Quam in rem non mendicabo è fabulis argumenta, ut qui Gratias Mnemoſynes filias eſſe Poëticæ fidei articulo creditis; Verbum quoq́; Divinum fæcundæ Patris memoriæ unicum eſſe partum non dubitetis. Non accipiam à Matre augurium, ut qui eam vel Eccleſiæ ſuffragio *Matrem gratiæ*, vel cœleſtis Paranymphi voce, *gratiâ plenâ* millies ſalutatis, ejus quoq́; partum *plenum eſſe gratia* conſentiatis. Non deſumam fundamentum ex trito illo per Concilia & Patres, ac vulgo etiam jactato axiomate, *Gratia juſtificat: Gratia expellit peccatum*, ut perſuadeam Bethleemiticum infantem eſſe *Agnum, qui tollit peccata mundi*, & noſtram ſimul juſtificationem. Illud ex Theologiæ arcanis ſi vobis perſuadetis *Gratiam & charitatem* rem unam eſſe, duas ejuſdem appellationes, ac

E quo-

trahit, ad quem millies replicato voto inclamo:

O mea ſi ſolido durentur pectora ferro,
Vnus ut illa trahat magnes amoris amor.

Tacebo, quod *Luctator* ab Heſiodo nominetur, dum ex S. Bernardo audio Bethleemiticum Infantem *armaturâ carnis indutum ſuo è præſepio, velut è propugnaculo, contra hoſtes noſtros dimicare.* Non tacebo tamen, quod à Diotima fuerit Sophiſta nuncupatus; cùm ejus argumentis & me & orbem ſentio implicatum. Tacebo, quod *Auceps* à Poëtis fuerit nominatus; dum ab eo videt Oſeas *illos in domibus ſuis collocari, qui avolant quaſi aves ex Ægypto, & quaſi columba de terra Aſſyriorum*: ſed non tacebo, quòd *Venatorem* vocaverit Agathocles; qui feram per hujus mundi teſqua fugientem inſecutus, fecit, quod Indi conſuevêre; qui ut feram vel ad ſe alliciant, vel faciliùs eidem ſe inſinuent, conſimili ſe pelle conveſtiunt; quando *in ſimilitudinem hominum factus eſt, & habitu inventus ut homo.* Dabo illi cum *Calloto* ingenioſo Pictore domitos in frœna leones: ſed revocabo in memoriam illum *conculcatum leonem*, qui jam inde à primis mundi incunabulis pavendo *rugitu quærebat, quem devoraret.* Dabo illi cum Alciato fulmen, quod fran-

gat.; ſed illud mihi animo depingam fulmen, quod æterno Patri in hominum excidium armato excuſſit. Dabo illi cum *Orpheo claves*, quibus ad reſeranda hominum corda utitur; ſed ſimul meum, veſtraque omnium corda Divinæ gratiæ aperienda exhibebo. Dabo illi cum Pictoribus flammas, ſed proteſtabor non eſſe Libitinæ ad mortem, ſed Lucinæ ad vitam. Dabo cum vulgo ſagittas, ſed ego cum obſeſſa per hoſtilem exercitum puella, cui ad Amaſium aditus non patebat, caſtiſſimum Verbum *AMO* inſcribam. Non vacat perſequi univerſa quæ Amoris ſuggeruntur argumenta: Vos tempus ſolum naſcentis, & nati lachrimas conſiderate; ut in ijs amoris magnitudinem, in Amore gratiam Juſtitiamq; intelligatis. Nox erat: neſcio an ſuis magis ſpectanda ſideribus, an magis novo Sole ſuperba. Nox tamen erat, an ut qui ſub jugo Ægypti diu laboraveramus, tandem deſideratâ quiete potiremur? An ut qui *à facie Dei ſub meridiē in paradiſo deambulantis fugerat* homo, in tenebris ad eum accedere minùs verecundaretur? An ut qui *in tenebris & umbra mortis ſedebamus, ortam ſtellam ex Jacob* ſalutis bajulam faciliùs videremus? Non aſſentior ijs, qui nihil è tenebris illuſtre unquam prodijſſe exiſtimarunt;

runt; ſed ut aſſentiar ijs, qui natum in tenebris Amorem crediderunt, evincit Amor Deus; qui ſeſe in clariſſima hujus noctis luce in præſepium reclinavit. Non adſtipulor ijs, qui noctem Lemurum ſpectrorumq; Matrem edixerunt; ſed ut adſtipuler ijs, qui Latonam eam dici parentem dixerunt, cogit natus gratiæ meridies in *Veſpera ſæculorum.* Non trahor ab ijs qui noctes cœlo exoſas cenſuerunt; ſed ut trahar ab ijs, qui gratiſſima Dijs ſacrificia nocte peragi imperarunt, facit Hoſtia illa, quæ hac nocte ad Sacrificium Veſpertinum præparatur. Non ſequor eos, qui ut *iugulent homines, ſurgunt de nocte;* ſed ut ſequar eos, qui *per noctem quærunt, quem diligit anima,* invitant Bethleemitici Paſtores, qui per noctem ad tugurium deducti *invenerunt Infantem poſitum in præſepio.* Non probo eos, qui mortem mediâ nocte mundum ingreſſam fabulantur; ſed ut probem eos, qui Amorem nocte regnum mortis penetraſſe, ejúq; fatale telum eripuiſſe comminiſcuntur, efficit peregrinus in terris Amor; qui hanc mundi regionem & umbram mortis nocturno tempore eſt ingreſſus *mortem noſtram moriendo deſtructurus.* Sed tranſeamus uſque in Bethleem, imò verò pertranſeamus, quæ locus ille ſuggerit,

dolia ad noſtram munditiem inſervire. Dicitis eas cum Ariſtotele, *ſudorem eſſe*, quem fatigato ab itineribus æternitatis Deo laſſitudo extorquet; ſed addite huic mercedem eſſe Patris benevolentiam. Dicitis eas *ſtillicidia affectuum*, quæ amoris coquente flammâ diſtillantur; ſed addite, ſi gutta cavat lapidem, lapidea quoque hominum corda his ſtillicidijs excavanda. Dicitis eas *vapores viſcerum Dei* ſeſe in hominem eliquantis; ſed addite hos ipſos vapores nubem moliri, qua Duce *in terram promiſſionis* dirigamur. Dicitis eas *diluvium Divinæ Miſericordiæ*, quod ſcelerum noſtrorum univerſitatem demergit; ſed addite eo etiam cordium noſtrorum arcas cœlo propinquiores elevari. Dicitis eas eſſe *nubeculas*, quibus gemini oculorum Soles ad amicum aſpectum refringuntur; ſed addite, roſcidas eſſe nubes, quibus amœniſſima Iris imprimitur: Iris, clementiæ ſedes, tribunal pietatis, cœli labium, riſus olympi, tricolor cœli baltheus, pons ætheris alti, Dei brachia ſeſe in terras protendentis. Sed addite, ad illam clementiæ ſedem noſtra judicari delicta; ad illud tribunal pietatis noſtros abſolvi reatus; illo cœli labio nobis imprimi pacis oſculum; illo olympi riſu nos iterum amicitiæ reſti-

tutos blandè arrideri; illo tricolori cœli baltheo triplici veluti funiculo nos Deo colligari; illum pontem nobis ſuper tumultuoſo hoc mundi pelago ſterni, ut ſecuriore ſolidioreq́; via cœlum ingrediamur; illa Dei ad nos protenſi brachia nobis dulciſſimos in amplexus explicari. Quæ univerſa ſi eò à me dicta eſſe exiſtimatis AA, ut quem reclinatum in præſepio infantem reverenter adoramus, eundem nobis factum eſſe Sapientiam & Juſtitiam non dubitemus; illud quoq́; deſiderari à nobis ſapienter hodiè concludamus, ut non minus impendioſi laboris ſapientiæ ſtudio dedicemus, quàm non otioſi affectus ad igneſcentis Amoris præſepe adferamus. Quod ſi vobiſcum ſtatuatis, patiemini equidem tam inter vana Zenonis Cittici oracula numerari, quod ad eximiam in Rep. dignitatem eſſet evaſurus, ſi juvenilem ætatem legendis ſtudioſè libris impenderet: quàm inter Parmenidis & Zoroaſtris fabulas recenſeri, univerſam hanc mundi machinam primum ex igne conſtitiſſe; ſed tam illud inter Sacroſancta oracula reponetis, qui veſtrum Incarnatæ Sapientiæ *librum elucidant, vitam æternam habituros*, quàm inter inviolabiles Veritatis Aphoriſmos illud accenſebitis, eo igne quem *venit Deus*

in

in mundum mittere, univerſum mortalium genus eſſe reſtauratum. Patiemini tam Joannem *flere, quod non ſit inventus, qui librum poſſet aperire*; quàm exultare Promethea fictiles ſuas è terrâ ſtatuas igne de cœlo rapto eſſe animatas: ſed tam exultabitis vos librum veſtrum corde clauſum ac ſigillatum retineri, quàm *igne vos examinari, ut non inveniatur in vobis iniquitas*, geſtietis. Patiemini tam ſanctiſſimo Numinis imperio ſumptum ab *Ezechiele* volumen *in ore eius mellis* dulcedinem induere, quàm Cariſtria in Cypri fornacibus animalia igne vivere & delectari: ſed & vos ſanctâ quadam invidiâ incitati ad librum illum provolabitis, in quo eſt *butyrum & mel*, ut *diſcatis reprobare malum & eligere bonum*; & *mitti ignem in oſſibus veſtris* ad novam animi eruditionem cum Jeremia Propheta deſiderabitis. Patiemini demum tam proverbio circumferri, ſtudioſos Sapientiæ libros devorare, quàm Æthyopum rideri ſtoliditatem, qui cum primum ignem conſpexiſſent, in ejus amplexus convolarunt: ſed illud quoq; efficietis, tàm ut avidâ fame ſumptus à vobis Incarnatæ Sapientiæ Liber in veſtram ipſorum ſubſtantiam convertatur; quàm vitam veſtram in ſanctiſſimis hujus ignis amplexibus terminetis.

Dicta

Digitized by Google

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

****

ORATIO VII.

IN NATALI DOMINI,

Viator DEUS.

FActus *Viator* DEUS Cœli ſemitam ingreditur, *Auditores.* quæ quoniam edicente Veritate, aſpera, difficilis & ardua eſt; à puero teneros artus ad aſperitatem informat. Arduum enim iter delicatos odit Viatores. Qui olim prophetante Daniele futurus eſt *Vir dolorum*; noluit delicatam infantiam auſpicari. Qui arundinem tractaturus pro ſceptro eſt Vir; infans ſtramine, paleisq; manus exercet. Cui diadema daturæ ſunt ſpinæ, jam puellulum mitiores culmi coronant. Qui triturandus eſt olim, *frumentum Electorum*, jam *granum frumenti* cadit in terram. Quem trabale Virum portabit lignum, vile puerum jam portat præſepe: nudandus in cruce,

cruce, nudatur in paleis. Ut *Rex dolorum* ſui olim ſanguinis purpurâ veſtiatur, jam exuitur, denudatur. ut clariori aptetur olim ad Crucis ſolium in meridie, jam ſubmiſſiorem præſepij ſellam implet in nocte. Quia *regnabit à ligno Dominus*, à præſepij vimine regni trahit auſpicium. Decurſurus per aſpera, non exerceatur per mollia. Sybaritarum gaudia non parant ad Crucem. Luctaturus in Circo, non cubet in rosâ. Campaniæ deliciæ non parant ad bellum. Non benè fert ſpinas, quiſquis nutritur in roſa. Aptandus ad prælia, ab ungue tenero meditetur arma. Vix degenerat à tenero maturus vir. Conſentit cum flore fructus, cum Aurora meridies. Ne cogites natum ad ardua, quem cunæ molles exceperunt. Laconibus cunas dant clypei, quos Matres diſponunt ad arma. Ne cogites erectum ad magna virum, quem puerum vides ad voluptates abjectum. Non potabit ſine fœmineo ſenſu fel, qui antè virum melle victitavit. Ne cogites Annibalis Alpes emenſurum, qui primævuum ætatis Ver exegit in Pæſto, vel abſumpſit in Hymetto. Sardanapali non tentant ardua, nec aſpera Adonides aggrediuntur. Qualis Tyro, talis miles. ſtabit in acie vir, qui Lacedæmonias ſtetit ad aras puer. Par Leoni

irrump-

irrumpet in viros, qui pueros puer non formidavit. Ex ungue Leones diſcis; ex infantia virum. Flores imbellem probant Adonidem, invictum Herculem gemini ſerpentes in cunis eliſi. Principium eſt progreſſus augurium. Aſperam cœli viam ut decurrat vir Deus, puer viator Deus viam aſperam ingreditur. Fſtnè de vobis unus, quem Viator Deus ſui trahat in ſequelam? Eſtnè quem laudabilis ſequendi veſtigia incendit cupido? Eia mecum itineris calcate principium, ut egreſſui non ignaros animos præparetis. Patiemini non inviti, ſi hodiernæ materiæ ſua accommodetur eloquentia. Quæ ſaxa rupesq; loquitur quid mirum ſi dura ſit, & confragoſa? quæ exulantem urbibus proſequitur *Viatorem*; quid mirum ſi fuerit ipſa inurbana? quæ per ſtramen, & paleas incedit, quid mirum ſi arida fuerit & infæcunda. Longam verò ne timueritis: cujus principium, finisq; *uno* ſtat *Verbo*, eoq; *abbreviato*: in quo cum dixerit Deus omnia, niſi hoc dixero, dicam nihil. Subite ergo Viatores iter, quibus non tàm ſtimulo ſit oratio, quam Chriſti ſtipulæ incitamento. Animos veſtros ijs ſtimulari non dubito quibus Deus pungitur. Nam ſi *VERBVM CARO FACTVM*, *habitavit in nobis*, neceſſe eſt eodem

eodem vos pungi ſtramine, quo Deus Verbum. Subite mecum Academici: atq; ne erremus in viæ capite, indè exordiamur iter, undè Deus incipit eſſe *Viator:* A ſtabulo, à fœno, à paleis. undè enim alias progrediatur Deus, idem Agnus, & Paſtor? A ſtabulo procedit Agnus. Auditis, quibus jam nunc animus eſt, per beatam illam æternitatẽ ſequi Agnum quocunq; ierit? in ſtabulo natus Agnus ſui ſequaces educet ex ſtabulo. A ſtabulo procedit Paſtor. Auditis oves, quæ ad *dexteram* olim *ſtatuendæ*, vel lupos timetis, vel amatis Paſtorem? A fœno procedit Paſtor. Auditis jumenta, quæ degenerante homine brutalem declinâſtis in formã? A fœno lautam mendicate jentationem, ne poſt *deficiatis in via.* A culmis progreditur *Frumentũ electorum.* Auditis quos in ſui deſideria trahit *panis vivus qui de cœlo deſcendit.* A ſaxi fornice velut è cella promanat vinum Charitatis. Auditis, quos ſobria delectat ebrietas, qui deſideratis *in cellam vinariam induci, ut in vobis charitas ordinetur.* In itineris principio epulemini, *panem de cœlo deſcendentem, vinumq; charitatis,* ut *in fortitudine cibi illius* per viam aſperam, & confragoſam, & mille undiq; periculis obſitam *ad montem Dei* perveniatis. Neq; enim carere diſcrimine

Digitized by Google

vias exiſtimaverim, quas Dei filius mediâ nocte cogebatur adire. Non erat tutum ambulare in meridiè, cum *Dæmonium eſſet meridianum*, & latè vias omnes teneret infernalis obſeſſor. Videtis quos nimia lucis flagellat ambitio? In meridie veſtro cavete Dœmonium. Tenebrarum Princeps eam plerumq; lucem invadit. Hoc uno nomine ſeceſſiſſe in antrum crediderim Viatorem Deum, ut ſeſe tegeret à Dœmonio meridiano: hoc ut eluderet, pauperibus faſcijs, levibusq; pannis involvi: hoc uno frigere Amorem, ne ſuis ſeſe flammis proderet: hoc uno in parva membra contrahi immenſitatem, ut aſſumpta non noſceretur in parvitate: hoc uno totum majeſtatis pondus reclinare in ſtipulam; ut ferentis levitate incubantis diſſimularet dignitatem: hoc uno ancillæ ſinu geſtari, ut diſſimularetur *Dominus Univerſorum*; hoc infantilibus artubus conveſtiri, ne pluſquam virilis *Sapientia Patris* agnoſceretur: hoc trepidare frigore, ne veſtrarum calor mentium, vel mundi firmamentum intelligeretur. Quid verò, quod *ſubito facta eſt multitudo militiæ cæleſtis?* advenîſſe credo comitaturas conductivas copias, quæ per obſeſſum latronibus iter, Viatori præſtent ſecuritatem. Adverte periculum, cui aver-

tendo

tendo *multitudo militiæ cæleſtis* erat neceſſaria. Unus nocte unâ quot millibus occidendis ſuffecit Angelus! neceſſe eſt diſcrimen eſſe grave, cui avertendo militiæ cœleſtis multitudo impenditur. Stolatus ille fortaſſis prædo, purpuratus latro, coronatus furcifer Herodes timetur, cujus furoribus *Viator Deus* quæritur ad internecionem. Non domus ulla tuta eſt, non receſſus, non angulus, non matrum viſcera, non innocentum. Sed erras Stolate Prædo, Deicida Herodes. non benè per innocentum viſcera quæris, qui pro nobis factus eſt peccatum. Non invenies *Pacem noſtram* furore gladij: non invenies Agnum lupe rapax, qui jam tutas in ſtabuli latebras ſe reduxit. Sed ipsâ etiam à nuditate itineris legite difficultatem. Tenera membra nudatur viator. an quia anguſta eſt cœli ſemita, & amplâ circumfluui amictûs dilatatos ſuperbiâ non admittit? an quia itineris difficultas ſarcinas omnes prohibet? an quia Amoris calor, quem pectore geſtat, aliquod exigit refrigerium? an quia ſine impedimento curſum expeditè, velociterq; geſtit conſummare? Et evaſiſſet profecto cœli Curſor, niſi collapſus jaceret ad ſaxum. Hic *Verbum Dei cecidit ſecus viam. Lapidemne offenſionis* ſuſpicer rupem illam Bethleemi-

Digitized by Google

ticam, an verò viarum lubrica feſelliſſe gradum interpreter? Habet certe ſuos via cœli lapides, qui cum offendunt, accendunt. Octavum ab hinc diem teſtor, quo novus Viator in circumciſionis lapidem eſt offenſurus; deindè quia lapis in cultrum acutus eſt, acuetur & ipſe ad curſum. Habet ſuum hæc via lubricum, in quo etiam conſtantiſſimus DEVS cadit: quam cum ingrederis illud Pauli tibimet inclama: *Qui ſtat videat, ne cadat.* Oculis hic opus eſt, Viatorem Deum, ut ſequaris; ſed in pedibus. Elatus oculus vix Deum jacentem in terra videbit. Vndè omnium elatos nimium fuiſſe ſuſpicor oculos; quia parvum DEVM propè nemo vidit, niſi illi, quibus in ſtella nova novum oculum cœlum dedit. Cupidus tamen ipſe ab hominibus inveniri, publicam in viam ſeſe abjicit, ut pede ſaltem in eum impingas, quem ſuperbo oculo prçterires. At qui ſupra ſe gradiuntur, dum magni ſunt; quid mirum ſi in parvum JESVM neq; pede offendant. Reſtat tamen abjectus: ut ſi viæ aſperitas terret, ipſe tibi fiat *Via*; quem dum calcas, in *Via* ſalutis veſtigium figas. Verùm patula licet, planaq; ſit *ſalutis Via* in *Viatore JESV; quàm pauci ambulant per eam!* Nempè urbium vitia, qui terunt, neſciunt *ſalutis Viam.*

Extra

Extra frequentiam exeat, qui velit eam ambulare. Foris non invida ſui eſt. Ut pateret omnibus, in publico ſe locavit. nec alio tecto voluit, quàm cœlo tegi. Viam illam ſtella oſtendit, ſed pauci ambulant per eam. Multi videri volunt quærere; at pauciſſimi ſtudent invenire. Agnoſcunt omnes & mirantur, nec tamen amant. Felix Virtus, ſi quot habet ſui admiratores, totidem cenſeret Amatores! *Arcta* quidem eſt *Via*, quam frigus conſtringit; ampliſſimam tamen adgenita Immenſitas reddit: & quàm *pauci ambulant per eam!* Florea eſt, ex quo *Flos campi* in ea jacet reclinatus: & quam *pauci ambulant per eam!* Hoc miror quod cùm flores alat, non placeat delicatis. Aurea eſt, ex quo in eam ſparſus eſt *Theſaurus Sapientiæ, & ſcientiæ DEI:* hoc miror quod avaris animis poſſit diſplicere. Gemmea eſt, ex quo de geminis oculorum conchis lachrimulæ gemmant: hoc miror, quod Indiarum ſitibundis inſtitoribus ea poſſit non arridere. Procumbe ergo Via, Viatorq; JESV, Cœli, terrarumq; Amor. potes ah! quia *non eſt locus in diverſorio:* non eſt hic, *ubi reclines caput,* & *feſſus es ab itineribus æternitatis.* Procumbit graviſſima mole oppreſſus, qui *peccata noſtra ſuſcepit* portanda. Quàm ſit

 onus

onus grave *peccatum*, intellige; ſub quo DEVS ipſe fatiſcit. Procumbit animi, ut opinor, deliquio, quia infirmitates noſtras ipſe pertulit. Miſerentur tamen jacentis belluæ, & vel anhelitus afflatu temperare deliquium allaborant: miſerentur & venti, qui refrigerium collabenti miniſtrant. Miſerentur jumenta, quæ fortè ſeſe offerunt laſſato Viatori provehendo. Sed fruſtra boves, ibi deprimitur, jacetq; DEVS, ubi tumidioris frontis cornua eriguntur. Fruſtra Aſelli veſtrâ jam infames à tarditate. *neſcit tarda molimina* Viator Amor. Miſeretur & ſtabulum; quod heu! inamœnis nimium fatiſcentem animum reficit odoramentis. Tu ſola crudelis es Bethleem, quæ locum ei negas in diverſorio. Ah urbis inurbanitas! ampla tibi in advenarum Judæorum hoſpitium aſſurgunt palatia; Civi tuo *non eſt locus in diverſorio.* In exterorum quietem tibi Smyndiridis plumâ turgeſcunt olorina ſtrata; Viator Deus *non habet locum in diverſorio.* Ergo Viator JESV in Via durâ quieſce tantiſper, ut diſcat orbis etiam quietem tuam non vacare dolore. Quid agimus AA? Ergonè & nos crudeli Bethleemitarum à ſanguine derivamur, ut nullum Viatori Deo præſtemus ſolatium? Unicæ ejus in tanta viarum aſperitate

ritate *deliciæ ſunt, eſſe cum filiis hominum.* Ah dura nimis, Marpeſiâq; caute aſperiora pectora, ſi Deum avitâ ſede eliminamus. *Deliciæ eius eſſe cum filiis hominum.* Ah! ingrati nimis animi! ſi advenas, & peregrinos latrones non exturbamus, ut Civi *nobiſcum Deo* locum faciamus. *Deliciæ eius eſſe cum filiis hominum.* Quid inquilinæ faciunt apud te Sirenes? quid enervis Voluptas? Quid geniales Gratiæ hoſpitantur? *Deliciæ eius eſſe cum filiis hominum.* Quid belluas, feras, & immania monſtra depravatâ mente confoviſti? *Deliciæ eius eſſe cum filiis hominum.* Quid ululas, tigrideſq; & omne vitiorum genus capaci pectore excepiſti? Ah! ſi te aliqua in Viatorem puellum, in extorrem Deum tangit miſeratio; inquilinas Sirenes eijce; habitatrices voluptates expelle; feras, & ululas, ſtriges & portenta toto procul animo exturba, ut vel angulus pauperrimo Deo aperiatur. Si porrò etiam pergendum ſit, *deliciæ eius eſſe cum filiis hominum.* Properate Academici,& pio ad eum acceſſu feſtinate. Jacet; ut inſequentes expectet, & (quantumvis lentè) tandem aſſequamur. Vagit; ut cùm *Verbum* factum infans fari non poſſit, vagitu ſaltem revocet à via ſalutis aberrantes. Lachrimatur; ut itineris aſperitatem emolliat.

liat. Pedes alligantur faſcijs ne velocitate curſus abreptus nos deſerat ſegniùs inſequentes. Poſt octavum deindè abhinc diem ſanguinem ſparget; ut ſi quos retro remanſiſſe contigerit, notatam ſanguine viam reperiant. Properate Academici. Nunquam hæc via citò nimis, ſæpè nimis tardè initur.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

ORATIO VIII.

IN NATALI DOMINI,

Semina Paſſionis in Chriſti Nativitate.

T*Ranſeamus uſq; Bethleem, & videamus hoc Verbum quod factum eſt* Academici: Equidem *cum medium ſilentium tenerent omnia, factum eſt Verbum Domini*, ut interſtrepente nullo facilius ipſum mortalibus auribus exciperetur:

tur: quod audiri tunc demum poteſt, cùm humani tumultus conticuerint. Extra urbem *ſecus viam cecidit Verbum caro factum*: ut vel extra hominum frequentiam exeat, ſi quem ejus tenuerit audiendi cupido: vel ipſa palàm ſalutis Via incedentibus occurrat, & in avia deflectentes revocet; vel ut commune Verbum palam proſtare in univerſorum ſalutem intelligamus. Sed ſi cui fortè mortales curæ, & intempeſtivi mundi tumultus liberam audiendi poteſtatem ademerunt; non eſt admodum hic auribus opus, ubi oculis Verbum novo portento ſeſe exhibet intuendum. Fortaſſis & ipſum videri mavult, quam audiri. Ne auditu perciperetur, factum eſt *Verbum infans*: ut oculis ſpectaretur; humanæ carnis indutus eſt mole, & vel ipſo noctis in meridie non memorabili prodigio pleniſſimam lucem accendit. Oculos ergo date Spectatores Academici, illuſtre cœlum imitati; quod, ut vivum hoc *Verbi* miraculum ſpectaret acutius, novâ ſeſe ſtellâ oculavit. Oculos date: Amoris *Verbum* eſt: certius per geminos luminum orbes illabitur, quàm per inflexas aurium cavitates: ſegnius irritant onimos demiſſa per aures Amoris verba, quam quæ oculis ſunt ſpectata fidelibus. Oculos hodiè date, olim etiam

etiam aures impenſuri, cum ſuâ infantiâ ad maturitatem viri evolutum *Verbum*, *Voce magnâ exclamabit*, & *cum clamore Valido ſpiritum reddet.* Oculos date, ut in Verbi naſcentis hiſtoria, hiſtoriæ quondam morituri præludium videatis; veluti in ſemine ſpicam, in flore fructum, in fonte fluvium, in ingreſſu finem, veſperam in aurorâ. Quod ego dum vobis hodierno die propono; illud eſſe *Verbum* concipite, in quo uno facundiſſimus Orator Deus dixit Vniverſa. Ut mea proindè unico etiam Verbo abſolvenda ſit Oratio: non indiga ulterius Exordij, ubi in Principio erat Verbum: non Confirmationis, ubi Verbo Domini etiam cœli firmati ſunt; non Epilogi, ubi Verbum eſt Alpha & Omega, Principium, & Finis; non Figuræ, aut Tropi, ubi unica Metaphora Verbi reliquarum defectus ſupplet. Quid quod meæ plurimum, & veſtræ quoq; conſulatur memoriæ? nemo enim tam hebes eſt, qui Verbum, idq; abbreviatum non poſſit memoriâ continere. Atq; ut in naſcentis Domini periodo nihil omninò conſpiciatis, quod non inaudito illi prodigio occaſui Numinis præludat; jam ego magnæ illi cœnæ, quâ ſemetipſum traditurus eſt in eſcam, non abſimile prandium, aut dicam melius, jentationem præmitti animad-

animadverto. Diſcrimen cœnæ à jentatione non facit cibus, ſed tempus: idem, qui ad vitæ veſperum dabitur Agnus in cœnam, nunc in Nativitatis aurora jentatur. Sed hodie fortaſſe ſe dici Agnum patitur, tunc Aries nominandus; ubi vel ingentia à fatali cruce increverint cornua, vel ſentibus hærebit implicatus. Utinam verò, qui nunc infans, liberam fandi haberet poteſtatem! qui quondam ubi ad liberam loquelam maturuerit, dicturus eſt, *Hoc eſt corpus meum*, idipſum, quod in fœno recline jacet, ſuum eſſe corpus non pernegaret; niſi quod olim fortaſſis ſolis paſtoribus epulandus apponetur, hodiè etiam lupis, ac jumentis. vel quia teneris potiſſimum Agnis inſidiantur lupi, vel quia ut hominibus ſe daret, jumentis dare debuit, poſtquam homo comparatus eſt jumentis, & ſimilis factus eſt illis. Sed & ſanguinem olim per largiſſima fluenta facturus irriguum, hodiè per tenues rivos florem ſanguinis lachrimas à gemina oculorum cryſtallo dimanat: illum quondam daturus in potum, iſtas hodiè in antecœnale lavacrum propinat. Deniq; frumentum electorum in culmis, & ariſtis jacet hodiè, ex quo olim panis vitæ, panis Angelorum poſt multam triturationem in mortalium ſalutem conficia-

ciatur. Sed deſideratis etiam ſapientiſſimis Divini Verbi ſuper cœna quondam inſtitutionibus, quandam in appoſito jentaculo ſpectare adumbrationem? Quamvis infans Verbum, ſapientiam loquitur ad has dapes, ut non tam epulas, quàm Gymnaſium inſtituiſſe videatur. Hic ſedem Sapientiæ occupat, dum in ſinu Matris collocatur. Facultatem non unam docet omnium Magiſter diſciplinarum. Theologiam univerſam compendio tradit, dum in infantilia membra divinam contrahit immenſitatem. De Deo ut tractet, ſe ipſum exhibet. Beatam ut aperiat viſionem, paſtoribus ſe primum demonſtrat: vel ut diſcas cum Paſtoribus potiſſimum delicias ſuas eſſe Agno; vel Paſtores olim præcipuè ſecuturos Agnum, quocunq; ierit. Ut Angelos, eorumq; exponat miniſteria, ſubitò facta eſt multitudo militiæ cœleſtis collaudantiũ. Ut Medicis nos erudiat inſtitutis, ipſa ſalus noſtra facta eſt infirma, & æſtuantem amoris febrim in ſeipſo flagellante circùm Decembris gelu attemperat. Si non profecerit, ſeptima abhinc die venam incidet, in ſuo ſanguine infirmitatis noſtræ daturus indicia. Neſcio verò an non caloris impetus Patris Sapientię dolorem capitis excitarit, qui in impotente æſtu debuit panneis quaſi

vinculis alligari. Inſtitutionibus Juris ut nos imbueret, factus ipſe eſt Juſtitia noſtra: factus ſub lege legum Conditor, & Dominus univerſorum formam ſervi accepit, & ſub agreſti caſa politicam inſtituit. Regum ſchola factum eſt præſepe: gubernandi artes excepturi Reges advolant ab Oriente; ſubmittunt ſua lachrimulis diademata, ut melioribus illa gemmis illuſtrent: ſceptra ſua, Dictatricesq; Juris virgas inclinant in paleam, in quâ mortaliũ ipſa procumbebat Juſtitia. Artes ut doceret, ab Alpha incepit, quod ineruditæ Juventuti tot Indicibus oſtendit, quot ſtipulis pungitur: quod quiſquis didicerit, ipſum non poterit Omega ignorare. In Rhetoricam flores ſparſurus, ipſe ſe repræſentat *Flos campi:* in Eloquentiam flumina immiſſurus, geminos oculorum orbes in flumina recludit. Dialecticam quondam traditurus in ſpinis, hodiè à ſtipulis auſpicatur. Orbem univerſum ea Magiſtri dignitas in Auditorem merita, tres tantum habuit Auditores, ut quiſquis in Academico pulpito eruditior ſedes, non ſolo Auditorum numero glorieris; ſed & in ternario Auditorum numero bos unus eſt, alter Aſinus, ut animo non cadas Doctor, ſi plures tuâ Diſciplinâ eruditi ſint eruditionis incapaces. Unica conſervabat

G omniã

omnia conferens in corde ſuo Maria; ut ſi vel unum habeas ex diſcipulis accuratum; tuam benè impendi aſſiduitatem non dubites. Jam verò dum præſago vos animo trans torrentem Cedron effuſum in amœno ad lætitiam ſuburbano, mærores inter pavoresq́; luctantem, ſudantemq́; irriguo ſanguine Redemptorem conſpicamini, ego in ſuburbana Bethleem egreſſus futuri quondam Amoris anteludium in rigidâ puelli cerno frigillatione. Concutitur hic primum, ut ibi toto pondere collabatur. Rorem hic ſtillat candidum, rubicundam olim tota corporis à nube pluviam diſperſurus. Candidus ipſe ſponſus eſt: ut olim ſit rubicundus, ſanguinem daturus. Ut totus aliquando inter olivas homo cruorem ſudet, totus in ſtipulis Deus ſudat lachrimas. Deus totus oculus eſt: dum ocellos pupuli perfuſos lachrimis intueris, totum Deum lachrimis ſudare crede. Sed mirum eſt ſudare, dum riget. facilè mihi mortis ſudorem perſuaſerim in vitæ principio: facilè quos morbos Vita noſtra ſuſceperit, animadverto; quibus à tàm frigido ſudore antidota fuere mendicanda. facilè ex algente quondam ægritudini noſtræ præparanda ſanguinis balnea ſubodoror, quibus è lachrimis hodiè tepidaria præparantur. Neq́;

dolo-

dolores flentis doloribus olim ſanguinem ſudantis Dei minores exiſtimate. Cruciatus magnitudinem aut ex ſanguine arguite, aut ex ſolatiorum apparatu. Unus olim in Dei mærentis ſolamen ſufficiet Angelus; hodie ad jacentem in præſepio Deum *facta eſt multitudo militiæ cæleſtis*, ut quanto per majora ſanguinis indicia, dum minora ſuppetunt ſolaminis pharmaca, ſeſe prodet in Oliveto doloris acerbitas; tantò eadem hodiè per majorem neceſſariorum ſolaminum apparatum oſtendatur, dum per minora ſe lachrimarum ſigna manifeſtat. Quid verò illud eſſe exiſtimatis, quod nudus in ſtramine procumbat puer? hoc eſt ut tricenis vendatur argenteis, hodiè venalis proſtat in Amoris officina. Quid illud, quod fœtentem halitum geminæ beſtiæ innocentiſſimi puelli vultibus inſpirant, niſi quod putreſcentem quondam, & pluſquam beſtialem animam inhalaturus eſt Judas, dum ſacrilego oſculo filium hominis tradet, pulcherrimæ amicitiæ ſymbolo ad parricidiale ſacrilegium abuſurus. Sequentur & vincula; proximus enim eſt gradus ab oſculis ad amplexus: ſed quia crudelitatis eſt baſium, non alios trahet amplexus, quàm funium, & catenarum: quos ego jam vilibus panniculis, pauperibusq; faſcijs video ad-

umbrari. Nam vinculatur liberrimus Deus, ut evagatam nimis libertatis noſtræ licentiam compeſcat. Ligantur beneficæ manus illæ, ſed non impediuntur beneficia; dum illis nos vinculis aſſerimur in libertatem. Vinciuntur Evangelici pedes, ut ſequentiũ conſulatur tarditati, & ſegnitiem noſtram ſuâ Dux non nimium prævertat velocitate. Pectus quoq; Amoris ſedes involvitur faſcijs, ut amorem omnem vel coërcendum vinculo ſcias, vel infantilibus faſcijs recentem ſemper involvendum eſſe intelligas. Totus in vincula arctatur Deus, ut faſciculus myrrhæ colligatur. Totus vincitur Deus, ut ſervilem, quam acceperat ex ancilla, conditionem fateatur. At vinctus ad tribunalia protrahetur, ut ſiſtatur reus Deus. & hoc credo jam Herodes imperavit; dum puer per atrociſſimos lictores totâ Judæâ inquiritur. Verum ſi per innocentûm tantummodo viſcera ſeveriſſimo examine inveſtigetur; non mirabor olim, ſi nullam in eo pro tribunali ſtante Pilatus cauſam inveniat. quod ſi in tumultuaria accuſatione reſpondebit nihil, iterum infantiam induiſſe cogitabo. Si ſub flagellorum ictibus crepabit frumentum electorum, triturari exiſtimabo, quod hodiè jacere in culmis videmus. Si verbum Dei

ceci-

ceciderit inter ſpinas, roſam dicemus, aut lilium inter ſpinas, quod primas hodie foliorum nives explicârit. Si educetur extra urbem, non habiturus ubi reclinet caput ſuum, hodiè ei non eſſe locum in Diverſorio audiemus. Si deducetur in montem, hodie ad vallem conſtitiſſe intelligemus. Deniq; ſi funeſtam Tragœdia morientis ſortietur cataſtrophen, in ipſa Protaſi jacta doloris ſemina inveniemus. Quid enim moriturum in ligno non argues, qui vitam auſpicatur præſepis in ligno? Solem obſcurandum non concipies Deo moriente in meridie, qui media nocte naſcente eodem clariſſimam ſimul exortam lucem inaudiviſti? Duro poſtremum in ſtrato indormiturum non ſuſpicaris, cui ſtramen, & fœnum, ſtipula & præſepe primos apparantur in ſomnos? Tumulandum in ſaxo non præſagies? quem ſaxea mortalium corda in ſaxum pendentibus undiq; tophis horridum excluſêre. Ut vel hinc naſcentis humanæ Salutis Auroram cum morientis occaſu affinitatis habere plurimum, aſſeverare debeamus. Quam in ſententiam, ſi veſtra quoq; ſe flectant arbitria, flectantur, & mores. Non bene obſtupeſcis in Puero Deo magna, quæ moribus non depingas. Illa te probas majoris æſtimare, quæ tibi reddi-

 diſſe

diſſe propria majore ſtudes imitatione. Illud ergo molire unum, ut veſperum cogites in aurora, qualemque diſponas occaſum, propè ab ortu mediteris. Hoc unum ſi naſcentis cum moriente Verbo perſuaſerit ſimilitudo, feliciſſimè cum nato hodie Verbo univerſa mea Oratio concludetur.

Dicta Viennæ Auſtriæ nomine Facultatis Theologicæ in Baſilica S. Stephani.

****

ORATIO IX.

IN NATALI DOMINI,

Apparuit φιλανθρωπία.

TRanſeamus Academici, *usq; Bethleem, & videamus Verbum, quod factum eſt.* At enim verò in ipſo dictionis aditu, una omnes ſubit admiratio; quod inconſultus Orator, ad ſpectandum Verbum, non ad audiendum paſtoritia vos adhortatione evocaverim. Verba ad aures alla-

allabuntur, oculos non irritant: è linguâ cadunt, non incidunt in aſpectus. Verba concipiuntur in gutture, parturiuntur in ore, naſcuntur in labijs, vivunt in aëre, ſpirant in aurâ, in auribus expirant, & ſuo veluti ſepulchro tumulantur. Si ad concipiendum conſiderationem; ad proferendum eloquentiam; ad excipiendum attentionem veſtram evocaſſem; benignior equidem in animos oratio deſcendiſſet. Sed ſi memineritis à perſpicaciſſimo Divinorum Contemplatore Joanne *Vocem Aquilæ* aliquando *Viſam*: *Verbum* quoque à vobis videri poſſe non diffidetis. Si vox ſui aliquando Spectatores oculos habere potuit, quæ dum adlabitur, elabitur; dum affluit, diffluit; dum affulget, extinguitur; dum ſpirat, exſpirat; dum exhibetur, conſumitur; dum naſcitur, denaſcitur; dum oritur, moritur; dum in lucem editur, educitur in ſepulchrum: nolite dubitare Veſtris quoq; obtutibus amabile à Verbo ſpectaculum inſtruendum; quod dum affulget, tenebras fugat, dum allabitur, collapſos erigit; dum affluit, immundos abluit; dum ſpirat, *inſpirat* denuo *ſpiraculum Vitæ*; dum naſcitur, ſepultos excitat; dum oritur, *Mors* ipſa *moritur*; dum in lucem editur, publico veluti typo omnium legendum oculis exhibetur

betur Virgineæ carnis membranæ inaratum. *Videamus* ergo *hoc Verbum*, in quod æterni Patris oculi ſemper hærent defixi; in quod unum gaudent totas acies pupillasq; inſumere cœleſtis curiæ Inquilini. *Videamus hoc Verbum*, quod unum dignum eſt; in quod humani obtutus nunquam avocandi defigantur. *Videamus hoc Verbum*, ſed immenſum, abbreviatum; omnipotens, infirmatum; nulli peccato obnoxium *in forma peccati*; æternum in tempore, immortale in carne mortali, *inviſibile in ſimilitudinem hominum factum*; incomprehenſibile præſepij anguſtijs comprehenſum. Videamus depauperatas divitias; deſpectam gloriam, ſplendorem velatum, contemptam pulchritudinem, Dominum in ſervitutem redactum; Poſſeſſorem omnium ejectum hoſpitio. Videamus *Sapientiam* infantem, *firmamentum* proſtratum, *Solatium* afflictum, *ſpem* jacentem, *gaudium* illachrimans, *lætitiam* flentem, *maieſtatem* attritam, faſcijs vinculatam *libertatem*. Videamus venuſtatem in ſtabulo, amorem in frigore, fortitudinem in tremore, delicias in fimo, altiſſimum in tuguriolo, Regem in caulâ, Deum æternum *unius diei infantem*. Verum eſt quod ingenioſo lemmate expreſſit ille, qui Soli intercurrentis

Lunæ

Lunæ Ecclypſi luctanti in Symbolum erecto inſcripſit: *Cùm deficit habet ſpectatorem.* Sed non minus verum præſumo fore, ut cum Divinus Sol à Sapientia in infantiam; à majeſtate in vilitatem; è Cœlo in terram; à ſolio in præſepe, à gloria in abjectionem; à ſinu Patris in ſinum egentiſſimæ Matris; ab opulentia in egeſtatem; ab increata luce in mortales tenebras; à dexterà Dei in medium animalium inaudito prodigio *deficit*, *habeat* quoque Academicos oculos ſui vigilantiſſimos *Spectatores*. Sed quod illud demum eſt Verbum, cujus vos tantopere deſidero Spectatores? Si dicam eſſe *Verbum gratiæ*; addicet Paulus: *Apparuiſſe gratiam DEI Salvatoris noſtri omnibus hominibus.* Si dicam Verbum humaniſſimæ benignitatis: adſtipulabitur Gentium Doctor: *Apparuiſſe Benignitatem humanitatemq; Salvatoris noſtri.* Si dicam eſſe Verbum Divini in nos Amoris; dicam cum Græca voce Divinam tandem in humanos artus adveniſſe φιλανθρωπίαν. O ſpectaculum! digniſſimũ ſanè, in quo uno defigantur aſpectus, inſumantur acies, conſumantur pupillæ, toti oculi abſumantur! Apparuit φιλανθρωπία. Sed enim verò, ubi reliqua Divinarum ſeries perfectionum!

Solinè

Solinè ceſſit Amori Scena, reliqua poſt Siparium clauſa latuerunt attributa? Non apparuit *Omnipotentia*, quæ paribus viribus Deum de Cœlo detraxit, hominem in Deum aſſumpſit; quæ majeſtatem depreſſit, elevavit humilitatem? Non apparuit *Sapientia*, quæ puritatem Divinam humano luto conjunxit, omnipotentiam debilitavit, æternitatem infantiæ maritavit, immenſitatem parvitati copulavit? Non apparuit *Bonitas*, quæ infinitâ illâ ſui in tres Perſonas communicatione diffuſa, totam quoq; Divinitatem infinitâ in hominem profundit liberalitate? Non apparuit *Juſtitia*, quæ ut ad æquitatem ponderis bilancem revocaret, contra ſcelerum noſtrorum gravitatem ſemetipſam appendit? Non apparuit *Immenſitas*, quæ nullum reliquit mundi angulum, quem ſuâ luce non irradiaret, beneficentiâ non repleret, gratia non fœcundaret? Non apparuit *Maieſtas*, quæ mundi Reges terruit, & Angelorum obſequia cœlis evocavit? Apparuit omninò, apparuit potentia & Bonitas, Sapientia & Juſtitia, immenſitas & Majeſtas. Apparuit *potentia*, ſed *infirma*; *Sapientia*, ſed *infans*; *bonitas*, ſed *compendiata*; *Iuſtitia*, ſed *inermis*; *immenſitas*, ſed *contracta*; *Maieſtas*, ſed *deiecta*. Apparuit poten-

tia

tia in ſtipula; Sapientia in puero; Bonitas in egeſtate, Juſtitia in medio animalium; Immenſitas in præſepi; Majeſtas in fœno. Apparuit potentia ſine Regno, Sapientia ſine populo, Bonitas ſine divitijs; Juſtitia ſine viribus, immenſitas ſine diverſorio, Majeſtas ſine imperio. Apparuit potentia faſcijs illigata, Sapientia velata carne, bonitas recondita, Juſtitia tecta, Immenſitas occulta, Majeſtas incognita, *Deus abſconditus.* Unus amor, Unus (quia Sol eſt) abſcondi non potuit: quia inquietus eſt, tegi non valuit: quia flamma eſt, non ſuſtinuit occultari. Apparuit effuſiſſima in homines φιλανθρωπία. Cujus imaginem ſi oculis nondum viſam animo altius deſideratis imprimere; non equidem velim ut ex Poëtarum umbris, neſcio quem in lucem eruatis Amorem; quem ridentem vultu, ſerenum fronte, radiantem oculis, rubentem genis, amœnum ore, jucundum geſtu, velocem motu, puellum ætate, animis ipſi veſtris depingatis. Non velim antiqua illa Amoris ſimulachra in memoriam revocari, ſtatura puſilla, oculis cœca, corpore ad nuditatem deveſtita: quæ ſi non fuerunt tantum ingenioſa Poëtarum mendacia, certè fuerunt mortuæ Amoris vivi picturæ. Eſt enim & Amor

Amor noſter (non negabo) eſt ſtatura puſillus, oculis cœcus, corpore nudus. Puſillus; ne tibi levibus aſſueto graviorem ſarcinam imponi conqueraris. Cœcus, cui geminæ oculorum luces jam prope lachrimis extinguuntur, ut tua videri crimina diſſimulet. Nudus, qui *omnia ſua dedit*, ut dilaceratam, attritamq; innocentiæ veſtem reſarcires. Puſillus, ut tui cordis non excedat magnitudinem, quo totus ambit circumſcribi. Cœcus, cui natant ſubmerſi in lachrimis oculi, è quibus ariditati tuæ copioſa flumina derivantur. Nudus, qui *exinanivit ſemetipſum*, ut tibi gloriæ veſtem ſuppeditaret. Puſillus, ne vaſta tui, tuarumque rerum ſpatia occupaturum credas, contentus punctum unum, ſive cordis, ſive animæ tuæ obtinuiſſe. Cœcus, cui nubes tuis temperandis æſtibus præparatæ oculis inſederunt. Nudus, ne queri poſſes eum aliqua ſui parte te latere voluiſſe, ſi eum imitatione exprimere deſideraræs. Puſillus, ut quam vultu præfert ſemper, animo aliquando tuo afflaret juventutem. Cœcus, cujus oculi in limpidiſſimos fontes commigrarunt, abundantes aquas eluendis ſordibus evoluturos. Nudus demum, ut ſinceriſſimus amicus, candidiſſimum pectus aperiret Amico. Sed clariora ſunt hæc & in ani-

animis veſtris ipſa Amoris face magis illuſtrata, quam mea poſſint Oratione. Illam ergo ex Ægypto in mentis oculos Amoris ſtatuam revocate, ab artifice nobilem, à materia marmoream, à mole operoſam, ab opere magnificam, ab ornatu ſumptuoſam, à pretio auro parem, & non tam ſuo marmore gravem, quam ingeſtâ auri gemmarumq; tempeſtate ponderoſam. Locus illi erat fori umbilicus, baſis Erythræum marmor: cui alterius duntaxat pedis extremâ plantâ inſiſtebat, altero in aërem ſublato, alterum ad volandum provocante: vultus ardenti ſimilis, oculi flammei, os hians, lingua ſitiens, paſſæ in auras alæ; manus tremulam ſemper, & ſollicitâ inquietudine Auſtrum ſuum inquirentem magneticam acum oſtentabat: cui ingenioſus Poëta Lemma adſcripſerat: *Donec potiatur Amato.* Vniverſi operis præcipuum illud erat argumentū, marmoreo in ſchemate oſtendere, Amorem nunquam jacere, aut ſtare; nunquam ſopiri, aut quieſcere; nunquam extingui, aut ſatiari, *donec potiatur amato.* Quod cùm mente concipitis, ſimul animo cogitate, quantum jam inde ab ipſa orientis mundi infantia φιλανθρωπία caluit & arſit; hiavit & ſitijt; cucurrit & volavit, i

H ſolli-

ſollicitaq; ſemper verſata eſt inquietudine, *donec potiretur Amato.* Videte enim illam in Damaſceno campo poſt fundatam terram, libratos cœlos, diffuſum aëra, non jam ſolenni illo diſſyllabo : *Fiat*, ad quod cætera rerum univerſitas exſtitit; ſed totius Trinitatis impendio, auxiliaribus veluti petitis operis in unius ſtructuram hominis laborantem. Dixit, *Fiat:* & momento cojerunt in orbem Cœli, radiarunt in lucem geminæ Solis Lunæq; faces, effulſerunt in gemmas Stellæ, undavit aër, librata eſt terra, intumuit mare, fluctuarunt Lacus, fleverunt fontes, iverunt fluvij, volarunt aves, vixerunt animalia, ſteterunt arbores, viruerunt rami, floruerunt campi, natura omnis venuſtiſſimam in Scenam digeſta exilijt in theatrum. Unus ut homo, viva cæterarum rerum epitome, univerſi compendium, perfectiorum naturarum epilogus ſuo ex nihilo *in animam viventem* excitetur, etiam perſonæ cæteræ in laboris partem evocantur. Non equidem quod vel laboris elegantia tuam excederet Sapientiam φιλανθρωπία, vel dura & intractabilis materiæ natura tuæ reſiſteret facultati: ſed quod, quemadmodum nos in ea demum opera vires omnes, & ſolertiam, ingenium

& in-

& induſtriam, laborem & facultates advocamus, quarum ſua tandem perfectione completarum ardenti tenemur deſiderio; ita tu diviniſſima φιλανθρωπία hominis inflammata deſiderio, quidquid divinitatis eſt, in eum elaborandū impendiſti. Videbas (Tertulliano credo) videbas, in illa Virgine terra typum Immaculatæ tuæ Genitricis Mariæ: videbas in Adami formatione tui ipſius Incarnationem; in Adamo jam expreſſo tuæ humanitatis ſimulachrum intuebaris: & ſubeunte violentius affectu morarum jam impatiens accelerando operi, deducendæq; ad ſuam veritatem figuræ omnes Divinitatis perſonas advocabas. Quod quidem æſtuantis Verbi deſiderium, nolite tunc primum Divina mente conceptum exiſtimare: ſed primum tunc naſcenti mundo ita manifeſtatum credite, ut nullam componi ad quietem valeret, *donec potiretur amato.* Ardebat enim adeò in patria adhuc ſua felicitate, flammante illa hominis cupiditate, ut perpetua ſuorum Seraphinorum ventilatione ad refrigerium indigere videretur. Si meminiſtis aliquando Auguſtam Dei Majeſtatem immortali in ſolio conſediſſe; circumfuſam adſtitiſſe Cœleſtis Militiæ panegyrim, utrimq; latera

 ſtipaſſe

ſtipaſſe Seraphinos continuoq́; volatu ita alas exercuiſſe, ut tamen nunquam ſua ſtatione avolarent; meminiſtis pariter illud alarum exercitium non fuiſſe motum aliquem ſua Cœleſtes illos Spiritus è ſtatione in locum alium proferentem, ſed repetitam, perpetuamq́; pennarum concuſſionem, qua ardentiſſimæ φιλανθρωπίᾳ refrigerium adferebant, dum inteſtinis flagraret incendijs, nunquam extinguendis, *donec potiretur amato.*

O Amor! ô JESV! nimiùm te vota fatigant,
Nec datur ulla quies, donec potiaris amato.

Momenta effluunt, tu annos reputas, horæ prætereunt, tu luſtra numeras. elabuntur dies, tu ſæcula recenſes. evolvuntur hebdomadæ, tu ſæculorum myriades arbitraris.

Nempe adeò longæ ſunt ſemper amantibus horæ.

Ut cognata *Amoris* nomini eſt *mora*, ſic exoſa amantis animo. Torrentem Amorem dixeris; qui oppoſita indignatus repagula aggeſto aquarum pondere vires auget, & perrumpit. Ventum nominaveris; qui terrâ concluſus, immurmurat primû, per omnem deinde ſeſe volvit revolvitq́; cavernam, ac demum

demum contineri impatiens incubantes ſibi montes ejaculatur. Nubem compellaveris; quæ ubi vaporum cumulatione intumuerit, jam ſuo ipſa ponderi impar non diſtillat in guttas, ſed uno oppida & urbes, campos & agros, regiones & Provincias nubifragio contumulat. Ignem nuncupaveris; qui ſi cogatur in anguſtias, ſemetipſum violentior urget; donec perrupto tandem carcere, liberas auras nanciſcatur. Alas ſortitus libertatem amat: in libertatem natus vincula deteſtatur: Scopo intentus ad metam deproperat: impedimenta aut tranſilit, aut perfringit. Dum medius inter Seraphinos ageret, ipſis ardentior Seraphinis æſtuabat. Aſpiciebat hominem; & amabat. Hinc ſi impatientem moræ credidiſtis Amorem; credite & Auguſtino, dum *Pater Filium in cœlo diſtineret, productoq; illum deſiderio cruciaret*, momenta illi in annos, horas in luſtra, dies in ſæcula, annos in ſæculorum myriades commigraſſe. Si audiviſtis unigenam Patris *in conſummatione* tandem *ſæculorum in deſtitutionem peccati per hoſtiam ſuam comparuiſſe* ad complendum opus illud, quod Prophetico vaticinio *in medio annorum* futurum acceperatis; agnoſcite, quàm producta interlabentium annorum ſeries viſa

Digitized by Google

ſit Philanthropiæ Deo; qui cum vix nobis *annorum medium* illuxiſſet, ſua jam ad mundi veſperam ac ſæculorum conſummationem dilata eſſe vota exiſtimabat. Si legiſtis Syriacum illum Viatorem, Meſopotamicum Peregrinum, cùm laſſatum itineris aſperitate corpus in tumeſcentē obvij prati herbam dormiturus reclinaſſet promiſſas Cœlo ad terram uſque ſcalas conſpexiſſe, quarū ſupremo margini Devs innitebatur: legite pariter apud Hebræum Hiſtoricum, non fuiſſe illum quieſcentis Numinis ſitum; ſed *tam pedes in Scalâ habuiſſe*, ut diu deſiderato ſeſe tandem deſcenſui adaptaret.

O Amor! ô JESV! nimium te vota fatigant:
Nec datur ulla quies, donec potiaris amato.

Si deniq; admirati eſtis Sacratiſſimæ Triados internuncium Gabrielem ſuſceptâ ſacri Hymenæi legatione, incitatâ velocitate præcipites Euros prævertiſſe; illud non minus hodie cum melliſluo Doctore obſtupeſcite; *qui Angelum miſerat ad Virginem, ab Angelo inventum eſſe cum Virgine*; illaq; ſalutantis verba (Dominvs Tecvm) non tam fuiſſe futuri adventus annunciationem, quàm attonitam præſentis jam Domini admirationem. Ex quo in eam facilè mecum ſententiam concedetis, moram ſemper Amori exoſam, faſtidioſam eſſe

ſuo-

ſuorum votorum dilationem. Non ſuſtinuiſſe proinde Diviniſſimam φιλανθρωπίαν, ſua proferri deſideria, ſed inclinante Amoris pondere, incitante deſideriorum impetu ablegatũ Interpretẽ prævertiſſe aſſerite, ut

tandem potiretur Amato.

Et hîc demum diu deſideratis humanæ carnis indutus exuvijs, ſuo veluti repoſitus in centro conquieſcit. Confringamus ergo vetuſta Ægyptiorum monumenta; diruamus erectas Amoris ſtatuas; ſuccidamus paſſas in aërem alas; inquietam acum manibus eripiamus; dum noſter ad omnium retro fabularum invidiam Amor ſuis potitus deſiderijs conquieſcit. Ne legantur amplius illa vetuſti lemmatis rudera: *Donec potiatur Amato:* epigraphen illi novam adſcribamus: *Potitus amore quieſcit.*

En deſideriis data meta. Potitus amore
Noſter ſub rigidâ rupe quieſcit Amor.

Hîc, oculati Sapientiæ Proceres, vigiles aperiamus oculos; ut *videamus Verbum, quod factum eſt.* Ubi poſt inquieta deſideria quieſcit Amor, unus iſte labor nobis imperatur, ut *videamus.* Erravi. Una nobis illa quies imperatur, ut *videamus.* Nam ſi ſuprema Beatorum quies eſt Deum videre; quotquot *tranſimus usq; Bethleem, ut videa-*

deamus Verbum; ad tranquillam beatitudinis quietem properamus. Agite; *Videamus*, contractam in anguſta membra immenſitatem, ut malè à nobis arrogatæ magnitudinis ambitum caſtigemus. *Videamus* nudum, & perditam à nobis olim innocentiæ veſtem agnoſcamus. *Videamus in ſimilitudinem hominum factum*, ut qui olim *eſſe ſicut Dii* flagitaveramus, hodie evadamus. Certè eorum, quæ videmus, compendioſa aliqua in oculis imago depingitur. Amor eſt noſtri accenſus deſiderio, quem animis noſtris intuemur. Hoc uno viſum à nobis probabimus argumento, ſi perfecta ejus imago mentibus adſpectantium imprimatur. Hoc uno videndi ejus nos ardere deſiderio evincemus, ſi nulla ſit votis quies, nullę deſiderijs ferię, nullum Amori ocium,

Donec potiatur Amato.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

****

ORATIO X.

DE PASSIONE DOMINI.

Chri-

Chriſti Patientis Tragœdia.

NAtalis iſte humanę ſalutis, idemque demortuæ vitæ funeralis dies acerbiſſimā patibulati Amoris Tragœdiam in memoriam revocat & in lachrimas, *Mæſtiſſimi Auditores*. Obſtruuntur eloquentiæ fontes, ubi natura in lachrimas diffluit, & Verbum Dei in ſanguineos fontes aperitur. Ubi animorum ſenſus dominatur, verborum pompa non attenditur. Doloris acerbitas non admittit phaleras: colores & pigmenta odit perpeſſio calamitatum. Non laboratur de verborum jejunio, quando animus curis paſcitur, luctu oculi ſatiantur. Ibimus, quò doloris impellet acerbitas, quò fluctuantem amarum pelagus jactabit lamentationem. Non decet eloquentiâ ludere; quando feralis Cataſtrophe eſt argumentum. Barbarus nimis eſt animus, qui in alieni ſanguinis funeſta ſcena ſuæ facundiæ exercet levitatem. Ibimus, quò trahent funes, quo raptabunt catenæ, quo crudelis ſeritas incitabit. Eamus. Jam enim prima feralis Tragœdiæ ſcena reſeratur. Abripiunt oculos frondoſi colles, invitant animos virentes umbræ,

bræ, irritant aures ludentes venti, trahunt affectus florentes horti, & compoſita ad amœnitatem regio amores omnes extorquet. Sed heu! ſubit memoria noſtrorum ſcelerum, quæ maleſanâ libidine ſeſe primùm per amœnum horti theatrum ad noſtrum interitum, ad Amoris Cataſtrophen cruenta Protaſi jactaverunt. O cruda Protaſis! quàm ſeſe tandem in Cataſtrophen exonerabit! Læta plerumq; initia funeſtiſſimos exitus ſortiuntur. Vix gaudij aperitur ſcena, jam irrumpit calamitas. Subingreditur *Fortitudo*, & ubi *infirmitates noſtras ſupportat*, debilitatur. Subintrat *Fiducia*, & pavore concutitur. Apparet *Angelorum Lætitia*, & triſtitiâ ac mœrore obruitur. Accedit *Sanitas*, & tacitis ad cruorem vulneribus ſauciatur. Infert ſeſe *Vita*, & penè emoritur. Futura Tragœdiæ Cataſtrophe non jam per umbras & involuta veluti Symbola, ſed vivaciſſimâ ſui fronte exhibetur. Laborioſiſſimum ſpectaculum cruentum ſudorem extorquet Protagoniſtæ, ipſosq; è cœlo Angelos ad comiſerationem evocat. Si tam liberali ſanguine depingitur Idæa; quibus fluminibus peragendam Hiſtoriam augeremur? Adeſt interim congeſta in *Chorum Poteſtas tenebrarum*, ut *Lucem mundi* trahat captivam: & quàm

verum

verum ſit illud: *Qui agit malum, odit Lucem*: non tam per ipſas temporis offuſas tenebras, quàm per immanem actionis crudelitatem demonſtrat. Sed non potuit in tenebris ſcelus peragi, quod patrabatur in *Lucem*. Famulares tamen ſuperaddunt faces impuriſſimi tenebriones; quia vel omnem Amoris ignem per deteſtandam barbariem extinxerant; vel ad Juſtitiæ Solem caligabant; vel futuro ad Cataſtrophen funeri, ſua jam in Protaſi funalia præparabant. Ut capiatur Deus, oſcula admoventur, Amoris arma. quibus cùm abutitur odium, *Vitam* capit ad *mortem*. Adſtringitur liberrimus Amor odij vinculis; ligatur Innocentia, raptatur Humanitas, mancipatur Deus. Additur ſaltatio Choro; ſed quæ vel pede quatit *Terram benedictam*; quàm aliàs nunquam Impietas calcavit: vel quam diffugientes per avia Amoris Diſcipuli inſtruxerunt: quibus in hoc pedes paulò ante abluiſſe videri poſſit, ut leviores ad fugam redderentur. Succedit cruenta Epitaſis. Innocentiſſimus Juſtitiæ Sol ad iniquitatis tribunalia, per poteſtatem tenebrarum abripitur. Siſtitur rea Æquitas, arguitur Sanctitas, agit Calumnia, teſtatur Mendacium, Adverſarius ipſe arrogatâ Judicis poteſtate condemnat Innocentiam. Stat interim

ſine

ſine favore Bona cauſa, ſine Advocato Innocentia, ſine Patrono Veritas, ſine voce Verbum. Quid enim loqueretur, cui jam nuper ferale Herodis imperium ad ſaltatriculæ votum ipſam *Vocem* eripuerat? Quid loqueretur, qui clamoribus obruebatur? Solo ſilentio ſe tuetur; qui nihil habet, quod defendat; cùm vel cauſæ bonitas retundit calumnias, vel conficta accuſatio ſuâ ſe ſtoliditate confutat. O miſera ſemper innocentia, cui ſolum ſilentium patrocinatur! Loquitur interim ad focum Petrus, eliquatis ad prunas verbis, cui antea pavor ora congelaverat. Loquitur; ſed mendacium: quia *Veritas* conticuerat. Loquitur; ſed inſipienter; quia *Sapientia* obmutuerat. Quid verò barbara Tenebrionum turba? Ne per noctis tenebras luceret *Lux Vera*, gemina illi oculorum ſidera obnubunt. An quia Divinis oculis ſua videri ſcelera pertimeſcebant? An quia, qui Deum *ſpeculum* eſſe intellexerant, ſuam ipſi ſibi obijci immanitatem exhorreſcebant? An quia, qui uno ejus aſpectu emollitam in lachrimas Petram conſpexerant, ſuam quoque mitigandam crudelitatem metuebant. Chorus per noctis ſannas & ludibria à poteſtate tenebratum in Solem Juſtitiæ feralis eſt actus; in quo alapis ad numeros luſum eſt: & amœ-

amœniſſimus ille vultus, *in quem deſiderant Angeli proſpicere*, turpiſſimè eſt defœdatus. Protrahitur inde ad Pilati Prætorium: ſed *cum nullam inveniret in eo cauſam*, nutare incipit per Cataſtaſin Actus. Timet Prætor eum abſolvere, qui ſua nos innocentiâ in libertatem aſſeruit. Tranſmittitur ad Herodem à Pilato, & fœdus amicitiæ inter utrumque ſancit, utrique odij materia. Poſtulantur ab eo miracula, dum exhibentur. Videtur *Veritas*, nec agnoſcitur: ſpectatur Verbum, nec intelligitur: apparet Sapientia, & illuditur. Induitur veſte candidâ primus æternæ gloriæ Candidatus; & quem jam plura negarunt tribunalia Innocentiæ calculum, oſtendit in veſte. Retrahitur ad Prætorium. Clementiæ locus quæritur; crudelitatis invenitur. Inſons agnoſcitur DEVS, & Latroni comparatur. *Quid mali fecerit*, non conſtat, & Sicario poſthabetur. Abſolvitur homicidij reus, vitæ Auctor DEVS condemnatur. Abripitur ad ſupplicia toties abſolutus. Nudatur pudor, & videri cæteroquin impatiens, prima graviſſimaq; à ſpectantium oculis vulnera experitur. Alligatur Columnæ mundi Firmamentum. Stringuntur lora, expediuntur catenæ & tota illa Virginea terra flagrorum ſulcis in

Digitized by Google

ſpem fructus melioris inaratur. Deſcribuntur ſævitiæ calamo in innocente membrana ſinceriſſimi Amoris characteres. Deniq; Dolorum Rex retortis in diadema ſpinis coronatur: ut vel hinc agnoſceremus *non eſſe mollem ad aſtra viam*, qui *Viam Cœli* ſpinis redimitam intuemur: vel qui per improbiſſimas Voluptates Genio noſtro roſas præcerpſeramus, ſolas nos *Flori Campi* ſpinas ſuperſtites reliquiſſe: vel demum intelligeremus etiam in Regum capitibus nutare Coronas, niſi adactis ſpinarum aculeis radices agant firmiores. Coronato jam Dolorum Regi, ſuum quoque ſceptrum, erepta è vicina palude canna, exhibetur. Fragile credidiſſem omnino ſceptrum, & quovis vento agitabile, niſi illud manus Dei ſuſtineret. Sterile exiſtimaſſem, niſi eſſet *Terra benedicta* commiſſum. Sed ſenſim evolvenda eſt Cataſtaſis, in funeſtiſſimam Cataſtrophen deſitura; explicanda implexio; peripetia aperienda. Oſtenditur populo *ſpecioſus formâ præ filiis hominum*, ſed cùm *non eſſet ei ſpecies, neque decor*. *Homo* pronunnciatur, cùm eſſet *Vermis & non homo; opprobrium hominum*, & abjecto plebis. Sed viſo *Agno* ferociunt Lupi. Cogitur feralem in *Chorum* rabies; ſimulata Clementia concertat Antiochoro. Illa ad infamem

mem Crucem depoſcit inſontem: hæc Regem *Crucifigi* ſacrilegium arbitratur. Vicit multitudo, ſed impetu, non ratione; & ſimulata Clementia deſiit in barbaram crudelitatem: dum ad Judicium conſtituta, contra omnes fori leges, contra omnem juris ordinem, Accuſatorum poteſtati Innocentem tranſcripſit. Ad Cataſtrophen ergo, patientiſſime JESV, Subi ferale jugum, qui jugum noſtrum confregiſti. Innocentiæ non ſupereſt Patronus ullus in foro Iniquitatis. Imo hic ſummum ſcelus eſt, fuiſſe innocentem. Ubi abſolvuntur Latrones, & ſeditioſi; non eſt quod clementiã præſtolentur Inſontes. Fulminatur ergo ſententia, ſilente Judice, arbitrio exaſperatæ multitudinis; *Crucifigatur*. Oneratur ſuo patibulo Deus; quod cùm extra urbem profert, meritum urbi ſupplicium tollit. Labaſceret ſub immani pondere exſangue corpus, niſi recentiſſimus Amor ſuppeditaret vigorem. *Cadit* tamen ſubinde *Verbum DEI ſecundam, & conculcatur ab hominibus*. Tunc (ſi unquam aliàs) *ambulavit Iniquitas in ſemitis Iuſtitia*. Sed quia temulentus plerumque eſt furor, ab irreflexâ recti lineâ facilè exorbitavit; & quem in *Firmamento Mundi* defixerat pedem, demigrante in plantas animorum rigore, expertus eſt lubricum.

bricum. *Stetit* tamen *in via peccatorum* crudelitas, quæ lubricavit in *via Iuſtitiæ*; & properato ad Golgothæum collem itinere ſupremam feralis Tragœdiæ ſcenam aperuit. Extenditur in Crucem Protagoniſta Deus, ut omnem impleat Amoris menſuram. Transadiguntur ferro pedes, ut ab Amoris meta non diſcedat. Explicantur in altum brachia, ut fulminanté deſuper Numinis iram excipiant. Denique confectâ Tragœdiá emoritur *Vita in ligno*, ex quo primum inter Paradiſi delicias Mors fuit decerpta. Claudite jam, Academici, lamentabili Commo funeſtum ſpectaculum. Præit exemplo Natura, quæ acerbiſſimo ſenſu concuſſa diem extinguit, Cœlum funerat, rupes confringit, ſepulchra eruit, & omnem latè Regionem convellit. Extincto Sole, quam diem ſperemus? funerato Cœlo, quæ gaudia deſignemus? confractâ petrâ, quid niſi, ut olim, fontes aperiantur lachrimarum? Apertis ſepulchris, quid niſi Vita tumuletur? convulsâ latè Regione, quid ni etiam corda noſtra convellantur? Denique quia extremi caſus ſuprema acerbitas Verbum eripit, doloris imperijs muto ſilentio obſequamur.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

ORA-

ORATIO XI.

DE PASSIONE DOMINI,

Orator in Cruce JESVS.

TAcete Sanguinariæ trucidati fraterno ſcelere Abelis voces; dum non minus ad Clementiam pronus, quam vindictam exoſus Orator DEVS, ad capitis noſtri tutelam facundiſſimè perorat. Acerbiſſimæ ſunt reis vindictæ voces, quos ſui explicatione dilata tamdiu torſit abſolutio. Sperata Clementia adhuc reos ſuſtentat in vita, ne ante ſupplicium collabantur in mortem. Ut irritatæ Juſtitiæ ferrum extorqueas, perora facundiſſimè JESV pro *Domo tua*, quam proprio tibi ſanguine fundaſti: flectetur ad miſerationem Auditor, ad Clementiam Judex, & plenam in tui ſanguinis eloquentia reus homo indulgentiam nanciſcetur. Deponite ſollicitos metus Rei Auditores. Jam cauſæ veſtræ Advocatus Orator DEVS Gethſemani hortum ingreditur; ut vel ad pervincendum blandiùs

Judicis animum *flores* ſuæ legat *Eloquentia;* vel umbratili exercitatione ſuam diſponat orationem. Invadit Exordium metus & pavor. Hic eſt exordientium affectus, ubi cauſa propè eſt deſperata. Sed ſupplet Oratoris efficacia cauſæ noſtræ iniquitatem. Primùm Judicis animum tentat, ut penetret: genua lunat, ut mentem flectat: Patrem vocat, ut Judicis oblivionem inducat: ut benignam clementemq; ſententiam extorqueat, in terram prolapſus à *ſcabello pedum eius* oſculo benevolentiam captat. Ut cruentam Auditorum panegyrim ſibi conciliet, Ducem Judam exoſculatur. Ne verò liberè quaquà verſum evagetur, vel in publica mundi confuſione confusè tumultuetur Oratio, Orator ipſe vinculis coërcetur. Quæſtionis ſtatus ad Iniquitatis tribunalia inſtituitur. Intentione pugnant falſi teſtes: tota depulſio ſilentio peragitur. Hoc uno ſe in Aulis Principum tuetur clypeo Innocentia. Non opus eſt congeſtis in catenam argumentis, ubi *nuda Veritas* exhibetur. Si quæ adferuntur momenta, ea ex Contrariorum ac Repugnantium loco eruuntur. Stat enim oppoſitus Angelorum lætitiæ mœror, fortitudini pavor, conſtantiæ metus, Veritati mendacium, Innocentiæ ſcelus, Juſtitiæ iniquitas, probitati calumnia,

nia, muto Verbo clamores inconditi, Sapientiæ illuſio. Adhibentur rationum firmamenta ad Columnam, ad quam ne *Veritas* corruat, alligatur erecta, & flagris licet concuſſa non excutitur. Elocutionis ſtylus æquè fluidus eſt, ac conciſus; æquè acutus ac amplus, æquè aſper ac mitis. Numerantur inciſa in Præſidis Romani Prætorio, & liquidiſſimæ toto pavimento periodi diffunduntur. Cenſentur acumina per horrentem paliuris coronam, & ampla liquidiſſimæ eloquentiæ ora totâ Oratoris fronte aperiuntur. Aſperrimus injuriarum ordo per lorariorum catervas diſponitur, & miti clementiq; vultu excipitur. Nulli hic Tropi, niſi quos *Illuſiones* appellamus. Illæ per Pontificias ædes, per Judicis Prætorium, per aulam Regis in unum *Verbum* congeruntur. Illud miremur Auditores, tot, tamq; gravi, & acuto cum ſenſu Ironias in unum Verbum potuiſſe convenire. Nullæ hic ad ornatum figuræ, cùm ita deformatus eſſet ille *præ filiis hominum formoſiſſimus*, ut *non eſſet ei ſpecies, neq; decor*. Niſi inter figuras annumeres, vel infamem calumniarum *Repetitionem*, vel inſtitutas ad crudelitatis tribunalia *Interrogationes*, vel ſilentis Verbi *Apoſiopeſes*, vel noſtrorum ſcelerum propoſitas imitatrices *Ethopœias*, vel

Amo-

Amoris, non tam fictam, quàm veram in Deo apparentem *Proſopopæiam*, vel extremam ac lamentabilem *Gradationem*, quam ſuâ onuſtus exedrâ eloquentiſſimus Orator ad ferale Calvariæ jugum inſtituit. Hic demum Epilogi locus omnes Eloquentiæ vires evocavit; omnes Judici, reis, & Oratori affectus imperavit. Detrahuntur primum Oratori veſtes, ut quem pro reis concepit ſenſum, nudo cum pectore aperiatur. Expanduntur utrinque manus, vel ut eo geſtu Judicis ſeveritas ad clementiam flectatur; vel ut impetratâ veniâ primus in reorum amplexus occurrat Orator; vel ut fulminantis adhuc Dei furor eâ corporis compoſitione ſuſtineatur. Attolluntur in altum oculi; vel ut à noſtris ſceleribus jam oculos Dei averſos intelligamus; vel ut lachrimarum cataractæ totæ ad deplorandam noſtram iniquitatem recludantur. Pertunduntur ferri miniſterio pedes & manus: vel ut plura efficaciſſimo Oratori aperiantur ora; vel ut plures liquidiſſimæ eloquentiæ fontes reſerentur; vel ut copioſiores in orbis ſalutem periodi deriventur. Sitit Orator, ut quàm calidè pro nobis dixerit agnoſcamus. Cum *clamore valido emittit ſpiritum*, vel ut Orationis vehementiam percipiamus, vel ut per ſcelera noſtra

noſtra longè ſemotus ab humano conſortio DEVS ſupremum exſpirantis clamorem exaudiat. Denique pectus ipſum adactâ cuſpide aperitur; vel ut nondum ſatis explicati per verba ſenſus, legantur in corde; vel ut qui per mortem obmutuit, jam Amoris ore loquatur; vel ut affectibus, qui Orationem ſequi conſueverunt, expedita ad ſui effuſionem via pateſcat. Et verò commota eſt Oratoris Eloquentiâ penè omnis, quà latè patet, natura. Expalleſcit dies, obſcurantur ſidera, pullatur aër, diſcedit velum, franguntur petræ, contremiſcit terra, rumpuntur ſepulchra, exſurgunt Manes, mortui viventibus commiſcentur, natura omnis commovetur. Perſuadetur Auditor, & credit, palamq; confitetur, *Hunc eſſe verè Filium Dei.* Perrumpunt affectus in animos, quorum jam impotentes Auditores *revertebantur percutientes pectora ſua.* Placatur Judex: coërcetur ſtricta in fulmen dextera: componitur inclinata ad ſeveritatem ira: impetratur clementia: Reus abſolvitur. O potens unius *Verbi* Oratio! in cujus flumine extinguuntur nobis debitæ flammæ: cujus vehementiâ expugnatur DEVS: cujus flexanimitate rigidus cœli furor inflectitur ad commiſerationem. Hęc ubi *Orator* dixit, vixit. Sola enim Verbi

vita

vita eſt, dici. Extincto *Verbo* me verbum deficit. Obmuteſco.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Rhetoricæ Auditores, poſtquam repræſentata fuiſſet Cædes Innocentis Abelis.

****

ORATIO XII.

DE PASSIONE DOMINI,

Pictura Amoris & Doloris.

INcarnati ad vitam Dei jucunda memoria, & patientis ad mortem JESV acerba recordatio in eundem diem contracta, geminos mihi genio impares, profeſſione pares; indole diſſidentes, ſtudio conſpirantes; intentione contrarios, eventu conſentientes; labore diſcrepantes, fine concordes Pictores, Amorem Doloremq; objicit, ſui quemque ipſius in eadem tabulâ delineandi curâ ita occupatos; ut quidquid alter lucis per colores induxerit, alter profundiore umbrâ ſepeliat; quidquid alter pulchri-

pulchritudinis efformârit, alter crudeli nimium æmulatione deformet. Uterq; Deum pingit, uterque hominem. Uterque in Virgine membranâ, alter in Uterum Virginis contractâ, alter in patibularem Crucem diſtentâ. Uterque ſanguine; alter per tenues Venarũ canaliculos infuſo; alter totis artubus liberaliter effuſo. Uterq; ſpectandum; alter ut adoretur; alter ut illudatur. Uterque in tenebris; alter in noctis meridie; alter in nocte meridiei. Uterq; ad precium, alter omnis theſauri, alter triginta argenteorum. Uterq, operi veluti conſummato ſubſcribit lemma: *Ecce Homo*: alter ad expergefaciendum in animis amorem, alter ad concitandam furoris crudelitatem. *Ecce Homo*, quem ſuperveniens in Virgine Spiritus ſanctus efformavit *ſpecioſum formâ præ filiis hominum:* Ecce Homo, *cui non erat ſpecies, neque decor, opprobrium hominum & abiectio plebis.* Ecce Homo, *imago bonitatis Dei, primogenitus ante omnem creaturam.* Ecce Homo *inter peccatores reputatus, noviſſimus Virorum. Ecce Homo*, Rex, ſed illuſus; Dux, ſed captivus; *Princeps pacis*, ſed bello fractus; Sol, ſed obſcuratus; Lux mundi, ſed extincta; Via, ſed male calcata; Vita, ſed mortua; Veritas, ſed mendaciis obruta; Sapientia, ſed ſtulta;

Boni-

Digitized by Google

Bonitas, ſed exoſa; Majeſtas, ſed contempta; Innocentia, ſed accuſata; Juſtitia, ſed rea; Judex, ſed damnatus; Leo, ſed catenatus; Agnus, ſed occiſus; Vitis, ſed vindemiata; Lilium, ſed inter ſpinas; Speculum, ſed confractum; rerum Idæa, ſed confuſa. *Ecce DEVS* olim incarnandus uno nobis ſalutari Verbo (*Ave*) intimatus: *Ecce Homo* uno fatali verbo, Ave, proditus ab immani Crudelitatis ſatellitio diſcerpendus. *Ecce DEVS*, ab Angelo primum deſtinatæ in Matrem Virgini annunciatus: *Ecce Homo*, inter funeſtas Oliveti umbras ſupremum ab Angelo confortatus. *Ecce DEVS*, per Incarnationem ingreſſus in mundum: *Ecce Homo*, per extremos cruciatus eliminatus è vita. *Ecce DEVS*, in anguſto Virginis clauſtro conceptus ſilentio: *Ecce Homo*, in publico orbis foro *cum clamore valido* emortuus. *Ecce DEVS*, per ſummum amorem ad humanæ naturæ complexum deductus: *Ecce Homo* per ſummum nefas ad funereæ Crucis amplexum evocatus. *Ecce DEVS*, quem *introducens Pater in orbem terrarum propoſuit Angelis adorandum*: *Ecce Homo* per ludibrium Rex joculari Judæorum ſalutatione, ignominioſâ corporis ac genuum curvatione adoratus. *Ecce DEVS*, per Incarnationem

tionem tenella compactus in membra; *Ecce Homo* per acerbiſſima tormenta toto corpore dilaniatus. *Ecce DEUS*, qui per humanitatem aſſumptā primùm nobis humanus apparuit: *Ecce Homo*, plus quàm barbarâ, plus quàm belluinâ Judæorum inhumanitate tractatus. *Ecce DEUS*, quem mundo datum amœniſſimâ pacis næniâ ſalutaverunt Angeli: *Ecce Homo*, quem mundo ereptum funebri leſſo Angeli pacis amare fleverunt. *Ecce DEUS* in primâ vitæ linea Paſtoribus annunciatus: *Ecce Homo* in ſuprema mortis lineâ à lupis dilaceratus. *Ecce DEUS* Matris delicium: *Ecce Homo* acerbiſſimus dolor genitricis. *Ecce DEUS* ſalutis principium: *Ecce Homo* finis ſæculorum. *Ecce DEUS* ſpectaculum factus Angelis & hominibus; *Ecce Homo* ludibrium factus gentibus & Judæis. O quantum potuit nimium crudelis Dolor! qui lætitiam afflixit, gaudium contriſtavit, conſtantiam terruit, fortitudinem concuſſit, potentiam enervavit, majeſtatem exinanivit, firmamentum proſtravit, libertatem ſtrinxit, juſtitiam oppreſſit, innocentiam condemnavit, ſalutem occidit, animam exanimavit, ſpiritum extinxit, vitam funeravit. O nimium crudelis Dolor! Sed non potuit tamen exhauſto quamvis belluinæ crudelitatis robore,

non potuit efficere tantum, ut non proſpiceret è vulneribus Amor, & per ipſas laſſati furoris reliquias viva amoris argumenta legerentur. Quod dum attento ſpectatis oculo, illam vobis Ariſtidis ingenio inventam, manu delineatam imaginem objectam exiſtimate; qua ad occupatæ per militarem furorem urbis mœnia fugitiva Mater deprehenſa exhibebatur, & cum infantem lactaret, crudeli per ubera vulnere ſauciata, ita tenellæ ſoboli lac miniſtrabat; ut, quin ſimul cum lacte ſanguinem biberet, prohibere non valeret. Ita vulneratum Doloris acerbitate concipite Salvatorem, ut in ipſis vulneribus Amoris ubera agnoſcatis. Apellis & Protogenis renovari certamen credite. Quamcunq; Protogenes Dolor lineam trahit, eam ſuperinductâ aliâ Amor diſtinguit. Quare dum ego per Doloris lineas progredior, vos Amoris induſtriam cogitate.

Prima doloris linea ad Amoris menſam eſt ducta. Accumbit unà Mors & Vita. Uno paſcuntur epulo, uno potu inebriantur diſcordes convivæ. Agnus epulandus apponitur, ſed à Lupo devoratur ſpectante Paſtore. Amicus concordiæ panis viſcera mordet ad odium. Non ſatiatur Doloris fames Amoris epulo. Vinum charitatis propi-

propinatur: ſed inebriat ad furorem. Teſtamentum conditur à parente: ſed deſignatus hæres abſtrahitur à crudelitate; & injurius in Patrem meretur exhæredari. Pignus futuræ gloriæ porrigitur: ſed accipitur ad interitum. Imitatus Menelaum crudelis Dolor, caſtra & cœdes delineat in menſa: æmulatus Paridem Amor ſuos amores depingit in mappa. & ut ſui apud nos nunquam deficiat recordatio, *memoriam facit mirabilium ſuorum.* Exinde unà Dolor, unà & Amor rapiuntur in Olivetum. Ille inter Umbras tædium, pavores, mæroresq; diſponit in aciem: *Mediator Dei & hominum* Amor pacis oleas, ad ſanciendam perpetuam cum Deo concordiam, quærit. Dolor formidandá pingendæ imaginis idæam rudi quidem pennicillo, ad vivum tamen deſcribit in mente: Amor Apellæo prorſus artificio Protogenis ſui æmuli lineam lineâ tenuiore diſtinguit; & formato Doloris corpori lineamenta inducit charitatis. Nihil agis crudelis Dolor, ſi Amoris elegantiam ſepelire meditaris. Si calicem mortis amarore plenum propinas; illum amor in communem languentis mundi ſanitatem exhauriet. Si violentum toto corpore ſudorem exprimes; inde Amor vel lavandis criminibus noſtris balneum apparabit; vel

fæcundandæ Vitæ arbori perennes rivos impartietur. Si lachrimas oculis, contriti cordis indices, evocabis; illas amor deplorandis ſceleribus noſtris accommodabit. Si toto corpore fletum imperabis, Deum totum oculum confiteberis; efficiesq; ut qui oculum Amoris ſymbolum credidimus hactenus, Deum Amorem noſtri veneremur. Si defluente per membra rivo terram inundabis, liquorem ſuggeres miſcendæ terræ, unde novus Adam efformetur. Si proſtratum ſolo affliges; Amor vel illius os ſui objectu oppilabit, quo vindictam olim inclamabat; vel efficiet, ut quæ *maledicta ſpinas & tribulos germinabat*, in feliciores longe roſas à JESV ſanguine, quàm ab Adonidis cruore, purpuraſcat. Si ſuo proſtratum Sanguini immerges; Amor vel per hunc fluvium ad beatitatis portum enatabit; vel illam extinguet facem, quâ olim per Adæ ſcelus totus orbis conflagravit. Si deſtitutũ viribus in terram abijcies: Amor etiam brachia explicabit, ut inimicam terram amicitiæ ſtringat in amplexus.

Nihil agis cruente Dolor ſi ſævis; ſævior es, ſi blandiris. Sæpè cadit mentitos inter amores animus, qui ſtetit infractus inter dolores. Ubi viribus locus clauditur, aperiatur dolis. Sæpè quæ non potuit furor

mœnia

mœnia penetrare, tenuiore rimâ dolus occupavit. Mentitur ergo blanditias furor, amores Dolor; ut perſonatus evincat, quod non poteſt apertus. Ut parricidio pectus transfodiat, blanditur oculis amabilitate. Per aures, per os, per manus tentantur doli. Per aures amicitiæ vox (*Ave*) infunditur, ut per ſummum odium è pectore anima extrahatur. Sed ô me felicem, inquit Amor, cui vocem illam audire rurſus conceditur, quæ primum per Angelum in mundum illata, ſalutem nunciavit. Impurum os divino applicatur: ſed, ô me beatum, inquit Amor, ſi vel ore meo appoſito valeam os mendax oppilare! O felicem me animorum expugnatorem, cui os, cordis janua, ſponte ſua aperitur. Baſium divinis labris imprimitur. Sed ô felix ego Eliſæus, inquit Amor, ſi jam fœtentem poſſim ad vitam revocare! O felix ego, ſi jam putentis *in faciem* poſſim *inſpirare ſpiraculum* vitæ. Manus in amplexus explicat, ut hyæna ſtringendo occidat. Sed ô felicem me, inquit Amor, ſi ita me ſemper *teneas, nec dimittas!* vili me alijs precio vendidiſti non repugnantem, ut ſcirent univerſi, quàm facilè ematur Deus, nec ullus ſuam ad me comparandum inopiam cauſaretur. Tibi ego memetipſum liberaliter dono.

Sed non diu tegitur ignis, quin erumpat in incendia: non diu ſimulatur odium, quin violentius ardeat in furores. Ab amplexu Judæ abripitur Jesvs in amplexus catenarum. Irruunt in *Lumen* verum *filii tenebrarum*; & inter faces & laternas non agnoſcunt Authorem lucis. Furias crediderim, quæ cum cœcæ ſint, faces præferunt. Conſtringunt manus illas, quæ *ſolvere* venerant *compeditos.* trahuntur in catenarum amplexus brachia, quæ noſtros in amplexus è cœlo Devs protendit. Coarctantur explicatiſſimæ illæ manus, quas effuſa liberalitas nunquam paſſa eſt occludi ad benefaciendum. Vinciuntur munificentiſſimæ illæ palmæ, quæ in *digito Dei eiiciebant Dæmonia.* Ligatur illa dextera, per quam Devs *dedit dona hominibus.* Linea hæc fuit Protogenis Doloris, at Apelli Amori *funes ceciderunt in preclaris*: facti ſunt funiculi Adam, vincula charitatis, quæ credebantur crudelitatis inſtrumenta. Extinxit ignobile lemma: *Stringit, non unit*, quod neſcio quis Poëtarum affixit nodo, diſcordi matrimonio repræſentando: & nobilem ſuis nodis affixit epigraphen: *Et ſtringit & unit*, dum vel ſic *manere nobiſcum* voluit *uſque ad conſummationem ſaculi.* Damnavit ad fabulas Herculem, qui ne deſertos Tyrios

ſuo

ſuo patrocinio deſtitueret, ſe paſſus eſt vinculis colligari; cùm non tam efferata rabies Judæorum, quàm *DEVS Pater* (verba ſunt Abbatis Ruperti) *colligavit filium, non imbecillitatis vinculo, ſed imperio charitatis*. Superavit Samſonis hiſtoriam, qui in Philiſtæorum ultionem erupit è vinculis; quando ne *Deus ultionum libere ageret*, paſſus eſt libertatem catenari. In catenis ſuis annulos numeravit, quibus nos non ſemel fœdifragos denuo ſibi *Sponſus Sanguinum deſponſaret in fide*.

Per catenas raptatur ad tribunalia iniquitatis condemnanda Juſtitia. Proteritur per iter pedibus Flos campi, ut etiam iniqui currant in odorem ſuavitatis. *Granum frumenti cadens in terram conculcatur ab hominibus, panem vitæ daturum*. Botrus Cypri pedibus ſubijcitur; ſed calcantes inebriat ad furorem. Calcatur via, quæ ducit ad cœlum; & per eam ad Furiarum habitacula deducuntur. Primum judicium incipit ab injuriâ. finguntur calumniæ, quia culpa non invenitur. Solo ſilentio ſe tuetur Veritas, quamquam *multi falſi teſtes accedant*. Ubi non erant convenientia eorum teſtimonia, ſecura ſine patrono ſtabat Innocentia. Juſſus loqui Deus, loquitur veritatem: at judicio barbari non recte loquitur

Ver-

Verbum Dei. Servili cæditur alapâ, à ſervo, qui ſolam in eo videbat formam ſervi quam ex Ancilla natus acceperat. Adjurat filium Dei Caiphas, & filium Dei condemnat. *Sacerdos* illius *anni Sacerdotem in æternum* perſequitur. Iniquus Judex ſententiam fulminat, antequam cauſam intelligat. diſcindit veſtem, quæ nimis anguſta erat iniquitati. Blaſphemum pronunciat, & blaſphemat. Summa delicti eſt innocentia. Summa ſententiæ eſt, *Reus eſt Mortis*. Sed in doloris materia Amoris artem attendite. Ut noſtra pro tribunalibus excuſentur delicta, innocentiam ſuam oſtendit: ne noſtra ſuccumbat cauſa, ipſe ſtat reus; ut judicem flectat, ſilentio cauſam perorat. Ut abſolvamur nocentes, *qui peccatum non fecit*, condemnatur.

Abſtrahitur hinc ad Pilatum, abducitur ad Herodem, reducitur in Prætorium; ut quandoquidem deerat cauſa Judicibus, Judices cauſæ non deeſſent. Veſte candidâ per ludibrium induitur. Sed Amor illâ vel nos Cœli Candidatos inſtituit, vel ereptam olim à ſerpente Innocentiæ veſtem reſtituit. Dolor ad columnam alligat, & totam illam terram benedictam ſæviſſimè arat; ſed Amor ſementem amoris proſeminat. Dolor cruento charactere Virgineam illam

mem-

Digitized by Google

membranam inſcribit: ſed Amor ne quidquam atro notetur calculo, rubricam Amoris ſcribenti ſuppeditat. Dolor repetitis ictibus *lapidem angularem* fatigat; ſed Amor eum aptat ad æternum ædificium. Dolor Chriſtum petram percuſſione pertentat; ſed Amor Iſraëli ſuo uberes in potum aquas deducit. Dolor *lapidē quem reprobaverunt* contundit; ſed Amor inde ſcintillat amore. Dolor ab omni parte ſanguinem extrahit; Amor illum epilepſiæ noſtræ ſanandæ impertit. Dolor patientiæ Regi Coronam ſpineam imponit; Amor nobis in illis roſas immortalitatis depingit. Dolor inſontis caput paliuris perterebrat; Amor firmandæ in capite noſtro *corona pulchritudinis* invenit artificium. Dolor innocentis tempora rubis involvit; Amor *ardentem in rubo* Deum nobis repræſentat. Dolor aculeos adhibet in tormentum; Amor aculeis utitur in ſagittas cordibus noſtris expugnandis.

Dolor Coronato Regi paludamentum injicit; Amor illud nobis explicat in tutelam. Dolor per ludibrium ejus dexteræ calamum imponit; Amor eo utitur ad ſcribendum volumen Amoris. Neſcio an ſit ex fabulis, an ex hiſtorijs; eam fuiſſe olim Principibus conſuetudinem, ut exercituri Juſtitiam

tiam arundinem manu tenerent: hoc ſcio Amoris Regi exercituro clementiam datam arundinem, ne graviter feriret. Neſcio an ſit commentum Plinij, an naturalis indoles cannæ, ut exvenenet ſerpentes. hoc ſcio virtute hujus cannæ *foras eiectum Principem huius mundi* ſerpentem.

Necdum ducta eſt ultima picturæ linea. Dolor patibularem humeris Crucem imponit; ſed Amori *factus eſt principatus eius ſuper humerum eius.* Dolor onuſtum propellit ad Calvariæ montem: Amor ſtillante adhuc ſanguine viam notat, ne à vijs Jesv greſſus noſtri aberrent. Dolor ſub pondere gemitus extrudit; ſed Amor efficit, ut pro ſua reverentia exaudiatur. Dolor funeſtiſſima in quercu extendit innocentem, ut *maledictus* agnoſcatur, *qui pendet in ligno:* Amor feliciorem eventum ſuggerit, ut *in ipſo benedicantur omnes gentes.* Dolor trabalibus clavis manus pedesq; traijcit; Amor ſic clementis Dei oſtendit imaginem, qui nec pedes in ultionem movere velit, nec manus extendere poſſit in fulmen. Dolor infamem Crucem è terra erigit; Amor illam eo loco plantat, quo Adami oſſa ſepulta credebantur, ut novus Adam veteri Adamo implantetur, & Auctor vitæ mortis parenti. Dolor irridet nudum; Amor ad-

eundi paradiſi privilegium accipit à nuditate, unde Adam nudus eſt ejectus. Dolor ſitim accendit; Amor è quinis fontibus aquam vitæ propinat. Dolor Spiritum vitæ illi eripit, ſed Amor Spiritum vitæ nobis infundit. Dolor *lancea latus aperit:* Amor cor ſuum Amoris ſedem oſtentat. Dolor caput inclinatum pingit, quia *filius hominis non habet ubi reclinet caput ſuum.* Amor caput inclinatum efformat, ut nos oſculetur; cor apertum, ut amet, brachia extenſa, ut amplexetur; totum corpus expoſitum, ut redimat. Dolor deniq; & Amor ultimâ jam ducta lineâ abſolutiſſimo operi ſubſcribunt *Conſummatum eſt.* Accedite Picturæ Contemplatores Academici; & ductam per Doloris lineas Amoris effigiem taciti conſiderate. Nullum acerbius oculis ſpectaculum, nullum jucundius animis excogitari poteſt; quàm DEUS per crudelitatis miniſteria extinctus; Homo per duriſſima Amoris obſequia ad vitam revocatus.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

ORA-

ORATIO XIII.

DE PASSIONE DOMINI,

DEUS

Per ſcelera noſtra occiſus.

SPectaculum ab Orbe condito luctuoſiſſimum: DEVS ſuſpenditur, occiditur. Laxentur in gemitus ora, in lachrimas oculi, exulcerata corda in lamentationem. Confuſa rerum Vniverſitas non patitur in ordinem digeri Orationem: pallentia dolore ſidera tremorem ingerunt Oratori; funereum ac pullatum Cœlum, in Eloquentiam lumina non admittit: concuſſum trepidatione Solum conſtantiam negat affectui. Eamus ſine lege in publico hominum ſcelere, ſine artificio in extrema DEI calamitate, ſine ornatu in defectu Lucis, ſine apparatu in acerbiſſimis morientis DEI cruciatibus, ſine ordine in ſumma Divinorum humanorumq; confuſione. Nec ſcelus ordinem patitur, nec dolores. Conſilij fræna lenti temperatique animi

tolo-

tolerant; exulcerati dolore, furoreq́; præcipites excutiunt. Affectus, qui legem capit, mediocritatem non excedit. Sui impos moderationem ignorat. Currit in avijs, ſtat in præcipiti, alget in igne, fervet in bruma; cœcutit in die, videt in nocte, tentat inauſa, rumpit infracta, nullo obviantis naturæ vel rationis obſtaculo retinetur. Eamus per noſtrorum ſcelerum fœditates inornatè, per cruciatuum tumultus inconditè, per æſtuantem Divini in nos Amoris Oceanum conſtanter. Quæcunque enim in morientis Dei hiſtoria calcari ſemita poteſt; ea eſt, vel nequitiæ noſtræ per ſummam crudelitatem deſævientis in Deum; vel Amoris Divini, ſeſe per acerbiſſima tormenta in nos liberaliter effundentis. Sed (quod miremur attoniti) per ſcelera noſtra commendatur Dei Amor: per Amorem, iniquitatis noſtræ creſcit magnitudo. Illius immenſitas hujus eſt menſura: iſtius immanitas illus eſt decempeda. Quocunque ſeſe offenſarum amplitudo protendit, excurrit non impedita Amoris libertas: quocunque ſeſe Amoris latitudo effundit, noſtrorum damnanda licentia criminum evagatur. Ex offenſæ igitur magnitudine Amoris vim intelligite; ex Amoris amplitudine noſtrorum ſcelerum percipite gravitatem.

Digitized by Google

Scelus Amorem ad vivum deſcribit; Amor noſtram oculis animiſq; obijcit pravitatem.

Primos igitur dolores Chriſto inter amœnitatis illecebras in ſuburbano horto noſtra crimina diſpoſuerunt: quia primum mortalium ſcelus ad communem omnium interitum inter amœnas horti delicias olim eſt perpetratum. Hîc infelix malus mali omnis fœcunda radix ferventiſſimâ ebullientis ſanguinis pluviâ irrigatur; vel ut in meliores jam fructus, *poma nova & vetera*, Amori toties deſiderata, impoſterum germinet; vel ut calore peruſta ad ſterilitatem penitus exareſcat. Hic elata in veſanum tumorem ſuperbia hominis depreſſo ad terram Deo proſternitur. Hîc refractariorum ad Divina obſequia mortalium reluctantia ſpontaneâ obſequentis Jesv obedientiâ eruditur. Hic timore audacia, pavore temeritas, trepidatione furor, ſudore acedia, vigilijs ſomnus, mœrore intempeſtiva voluptas, & improbè affectatum à nobis non moriendi deſiderium vitæ præſentis tœdio expiatur. Hîc in Diſcipulorum ſopore univerſi noſtri generis torpor excitatur. Hic omnium membrorum iniquitas ſanguineo omnium membrorum balneo abluitur, Hic extinguendæ noſtrę cum Deo inimi-

inimicitiæ oſculo Deus, amoris ſymbolo traditur inimicorum crudelitati: ac demum ſacrilegè à nobis uſurpata in omnem Voluptatem excurrendi licentia ingeſtis in Amoris Chriſti pedes vinculis, retortis in brachia funibus, conſtrictis in colla catenis par immanem barbariem caſtigatur. Rapitur ergo inſtar fugitivi à nocturnis Furiarum ſatellitibus Lucis Author, futurus præda crudelitatis: & primus tentatæ olim *à facie Domini* fugæ pœnas exſolvit. Siſtitur ad tribunalia Iniquitatis Integritas: ſed ad eadem Pontificia veſtis, Religionis ſacrarium, dilaceratur. Rea inconditis circumfrementium clamoribus pronunciatur Innocentia: ſed modeſtiſſimo ſuo ſilentio, unico inſontis animi præſidio, noſtram ad excuſandas culpas facundiſſimam eloquentiam accuſat. Accuſatur ſceleris Puritas, quia ſpontè peccatorum noſtrorum maculas ſuſcepit. Obruitur Mendacijs Veritas; ſed ijſdem *omnis homo mendax* luculentiſſimè arguitur. Deus Divinarum legum corruptor ad humanum Judicium caſtigatur; quia noſtra Divinæ voluntatis prævaricatio ad Divinum Judicium erat advocanda. Denique quia vultus noſtros vel adſcititio colorum mendacio honeſtavimus, vel molli nimium blandimento tractavimus, vel ad

 herilem

Digitized by Google

berilem ſeveritatem majeſtatemq; compoſuimus; Dominus *formam ſervi indutus* theatralis veluti ſcurra percutitur alapâ; & *Regis gloriæ* vultus ferreâ militis dexterâ verberatus livore dehoneſtatur. A ſacro ad profanum tribunal deducitur, ut ſacrilega noſtrûm ibi condemnetur audacia, qui in ſacra & profana rei utraque nefariè commiſcueramus. Quod ad Regis aulam catenis violenter protrahitur, noſtræ eſt ambitionis argumentum, quâ ad Aulicos honores non invitati ſpontè provolamus. Quod tentatori Regi non reſpondet, intempeſtivam cum *Principe tenebrarum* converſationem Protoparentum noſtrorum accuſat. Quod ſe,ſuaque miracula ſilentio tegit, noſtram noſtrarumq; actionum jactantiam retundit. Quod vilipenditur univerſi precium, exorbitans noſtri æſtimatio effecit. Quod veſte candidâ, inſigni Innocentiæ teſtimonio per ludibrium induitur; vel innocentes plerumque in Aulis irriſui habitos notat; vel perditam olim à nobis Innocentiæ veſtem deſignat. Sed non diu tegitur Amor; qui ſive quod æſtu interno ferveat; ſive quod videri amet,veſtibus denudatur. O execrandum ſeræ poſteritati facinus! Nudatur DEVS, & virginea illa candidiſſimi corporis membra deteguntur,
Quo

Quo uno ſcelere tot mortes inferri Deo crediderim, quot ſunt oculi ſpectatorum. Nam ſi Virginitas vel ad ſuos oculos exhorreſcit, quo ſenſu animi ſuſtinebit alienos? Si ulli aſpectus eſt telum, Virginitati eſt haſta. Sed quia ferventiſſimâ in luctâ noſtris cum ſceleribus Amor verſabatur, vetere Luctatorũ lege veſtimentorũ impedimenta abjecit, quę proſtituto primùm pudori fuerunt inventa. Sepoſito amictu patuêre in vulnus membra, quæ malè olim *ficuum foliis* protexeramus. Incubuit mox toti corpori horrenda flagrorum tempeſtas. Ita, qui *caſtigat omnem filium, quem diligit*, cùm omnes à pientiſſimo parente degeneraſſemus in hoſtes, extra unum reperit neminem, in quem caſtigatio, dilectionis nota, imprimeretur. Tunc primùm in Amoris ſymbolum verbera tranſierunt, quando ſe toto impetu in Amoris dorſum exonerarunt. Sed quis miretur, *ſupra dorſum eius fabricare* potuiſſe *peccatores*, quando ipſe factus eſt *Fundamentum?* Quis miretur tot characteres in Virgine illa membrana rubricâ deſcribi, quando ipſe factus eſt *Liber Vitæ*, qui atri calculi notas ignorat? O portentum! Etiam Impietas noſtra ex eo tempore in *Libro Vitæ* eſt deſcripta: etiam crudelitatis noſtræ moles in Sacroſancto *Fundamen-*

damento eſt collocata. Atque ut profundiore niteretur fundamento, ſpinis illud in capite eſt effoſſum. Aptiſſima hæc nequitiæ inſtrumenta per deliciarum amorem ſuppeditavimus, quando *coronavimus nos roſis in Juventute*, ſolliciti nimium ut innocentes *emarceſcerent*. Adactæ ſunt in caput ſpinæ; ſed noſtrum necdum hodie torporem ſatis exſtimulant. Coronata eſt ſpinis *Vinea Domini*: ſed etiamnum irrumpunt feroces *Apri*, qui *eam depaſcuntur*; etiamnum doloſę *Vulpes eandem demoliuntur*. Erumpit per aculeorum vulnera copioſiſſimus ſanguis, ut vel iſto diſcamus erubeſcere, qui ad flagitia frontem perfricuimus. Hoc coronatus diademate, hac ſui ſanguinis indutus purpurâ noſtrorum criminum Victor Amor ad editum noſtræ Iniquitatis Capitolium, ampliſſimum ſuæ charitatis theatrum enititur. Hic ultimæ crudelitatis vires à furore noſtro, hic ſupremum ab Amore dilectionis robur exeritur. Hic funeſtum barbaræ immanitatis trophæum, fatalis arbor, plantatur ad mortem: ſed ut *Vita fructum* proferat, Amor ſemetipſum appendit. Suſpenditur *Vita*, ut occidatur: ſed per mortis vulnera ſuccus Vitæ dimanat. Diſtrahuntur utrinque per immanem feritatem brachia; ſed illa pro-

Digitized by Google

tēnſione Arcus Divino Amori intenditur. Imprimuntur manibus ac pedibus clavi; ſed typo illo Amoris characteres efformantur. Adigitur in pectus haſta; ſed illo vulnere Auguſtiſſimum Amoris ſacrarium aperitur. Quid plura commemorem? Iniquitatis noſtræ crudelis inſania hic retunditur, ubi Divinę pietatis incitatus ardor non reperit, quò amplius progrediatur. Hæc ſunt egregia improbitatis noſtrę ſpectacula, hæc Divinę pietatis ſingularia argumenta. Quæ cùm animo recogitamus, quantum nos delectat proniſſima DEI ad patiendum charitas, tantum nos pudeat noſtræ ad DEUM occidendum crudelitatis.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Eloquentiæ Auditores.

****

ORATIO XIV.

DE PASSIONE DOMINI.

Phaſe, *ſive*, Tranſitus Domini.

Tragi-

TRagicorum omnium ſpectaculorum compendium, quæ inde à primis ſui incunabulis ad poſtremum uſque excidium vidit, aut viſurus eſt Orbis, unicus iſte ſine pari luctuoſus, ſine exemplo funeſtus, ſine luce obſcurus, ſine ſole lamentabilis trucidati Numinis, ac Redemptoris noſtri dies, non tam in animos revocat, & memoriam, quàm in lachrimas & dolores, Mœſtiſſimi Auditores. Equidem mentes afficiunt publicus univerſi luctus, vacillans terra, excuſſi poli, diviſæ petræ, diſciſſum velum, extinctum lumen, amiſſum cœlum, expulſus dies, palleſcens Luna, fugaces ſtellæ, ſuccuſſi montes, ejectæ valles, convulſa fundamenta, cadentes turres, ruentia marmora, diſcedentia ædificia, ſolo æquati coloſſi, proſtrata templa, frementes venti, ſuſpirans aura, tumentes undæ, gementes ſcopuli, plangentes lacus, exfrondes ſylvæ, viduæ arbores, arentes rami, languentes flores, morientes herbæ, recluſi tumuli, viventes mortui, pugnantia elementa, rerum omniũ ordo perturbatus. At illud vel adamantina corda diſſolvere, vel ære fuſa pectora omninò debet eliquare; quòd *Lætitia Angelorum* affligitur, triſtatur *Beatorum gaudium*, ſolatium univerſi gemit, ſerenitas mundi obfuſcatur, *Theſaurus* divenditur,

carce-

carceratur *Libertas*, *Maieſtas* illuditur, *Integritas* accuſatur, condemnatur *Innocentia*, opprimitur *Salus*, *Juſtitia* plectitur, *Vita* occiditur, Deus emoritur. O amara Dei patientis memoria! ô infamis noſtrorum criminum recordatio! Mergantur oculi noſtri lachrimarum pelago, ne tam immanem barbariem videre compellantur. Vertantur in ſilices corda, ut rupes æmulata diſſiliant, Obmuteſcat lingua, ne poſtrema crudeliſſimæ feritatis exempla cogatur enarrare; aut ſi exanimato Verbo noſtra debent verba animari, eamus ſanè in tantâ rerum perturbatione, in tam tragico doloris argumento, quà trahit Amor, quà tenet ſtupor, quà rapit dolor, quà ſiſtit ira, quà citat odium, quà vocat pietas, quà jactat Paſſio, quà pellit furor, quà grati animi ſignificatio deſidioſos invitat. Eamus. Sed ijs omninò alligati conditionibus, quas ſupremus legum lator DEVS ad Phaſe, aut ad eſum Agni Iſraëli quondam præcepit, quarum altera erat: *Non remanebit, quidquam ex eo:* Altera verò; *comedetis feſtinanter, eſt enim Phaſe, tranſitus Domini*. Eamus per Domini tranſitum, ſedulâ animorum cogitatione; ita, ut & nullam partem ejus relinquamus, & ſumma cum brevitate tranſcurramus. Nam minima quæque ſacratiſſimæ Paſſio-

Paſſionis particula, auguſtiſſimorũ eſt myſteriorum ſacrarium, & digniſſimum commemoratione Beneficium. Pœnarum verò acerbitas fuſiori eloquentiæ verborum prolixitatem denegat, ut affectib⁹ locũ, tempus gemitibus, meditationi viam, & liberrima lachrimis, & planctui fræna concedam? Eamus per omnem Domini tranſitum, qui doloris paſſibus immenſum noſtrorum ſcelerum, & infinitæ ſuæ bonitatis campum dimetitur. Primus illi ad hortum eſt paſſus; non ut *Flos campi* transplantetur in amœniorem locum: ſed ut *Lilium* collocetur inter ſpinas acerbiſſimorum cruciatuum. Exiſtimaſſem eum *Arborem Vitæ* in horto quærere, ex quâ maleſana fames fructum mortis decerpſerat, ut eam ad melioris vitæ tributum irrigaret; niſi obvia *triſtitia, pavor* & *tædiũ* ipſi *Vitæ* jugum mortis imponeret. Exiſtimaſſem eum pacis oleas in Oliveto colle inveſtigare, ut qui jam inde à funeſtiſſimo primi parentis exilio crudeli rebellione in Deum ſurreximus, tandem compoſitæ pacis gaudio frueremur; niſi Athleta novus prima futuræ pugnæ præludia à ſanguine auſpicaretur. Infelix horte! in quo puriſſimi rores in ſanguinem degenerarunt! infauſtum arboretum, cujus cultura cultori ſanguineum ſudorem expreſſit! Sed nempè, ut

ut arida terra fœcundaretur in fructus, tuo ſanguine fuit irriganda. Ut ſoli durities plusquam marmorea emolliretur, tuo cruore fuit perfundenda. Ut de terrâ rubrâ novus homo formaretur, tuo ſudore fuit decoloranda: ut peccatorum noſtrorum ſordes eluerentur, totus DEVS, qui *totus eſt oculus*, debuit illachrimari. O Sanguis! ô Lachrimæ! Qui lachrymas dixit potentiſſimas *Oratrices*, noſtram taxavit duritiem animorum, qui ijs necdum ab iniquitatis viâ ut recedamus, perſuademur. Qui *gemmas* appellavit, tuam munificentiſſime Jeſu prodigam liberalitatem depinxit; qui pro terræ vermiculis etiam gemmas expendiſti. Qui *argentum vivum* eas nominavit; animarum noſtrarũ pretium expreſſit, quæ eo argento fuerunt redemptæ. Qui *ſtillas cordis* dixit; tuum, amantiſſime JESV, in nos amorem delineavit; qui ut totus difflueres, in ſtillas abijſti. Qui *pluvias Amoris* vocavit, ſterilitatem noſtram coarguit, qui his deſtituti pluvijs jacuimus infœcundi. Qui *doloris filias* appellavit, peccatorum noſtrorum vim, & pondus ob oculos poſuit, quæ etiam Deo dolorem imprimere potuerunt. Qui *affectuum nuncias*, & *animorum interpretes* aſſeruit, noſtram increpuit ſurditatem, qui tot nuncias necdum exaudivimus.

O San-

O Sanguis! ô Lachrimæ, ubi nunc es Magdalena, quæ Domini pedib' aſſidere aſſueta, lachrimas detergebas? ades pientiſſima anima, ut lachrimas tui Magiſtri colligas: affer vaſa illa ſuis jam aromatibus vacua, quæ in Phariſæi ædibus effudiſti, ut meliori balſamo impleantur. Hîc enim *Arbor Vitæ* primas, Virgineasq; ſalutis guttas diſtillat; quas ut facilius colligas, en tibi Academici omnes corda porrigimus in ſpongias. Utinam mergamur toti! ut vel ſic ſalubriter erubeſcamus! Vnicornem ſi venenatum fortaſſis animal appropinquet in ſudorem repentè diffluere memorant naturæ ſcrutatores. Quod Redemptor meus, *Dilectus, quemadmodum filius Vnicornium*, in hâc loci amœnitate, ſeneſcente die, frondosâ in umbrâ, frigeſcente cœlo, in ſudorem diſtillet, crediderim ego, non procul abeſſe viperam, aut armatum toxico Baſiliſcum appropinquare; quem dum vos prævolâ cogitatione Judam interpretamini: dicam ego eſſe exſecranda illa voluptatis facinora, quæ malè veſtita honeſtatis aut relaxationis nomine paſſim per hortos committuntur. Ejectus ex Paradyſo ſerpens adhuc hortos amat. Quovis in ceſpite toxicum ſparſit, quâvis ſub fronde venenum fudit, quovis ſub flore inſidias ſtruxit, & *Dile-*

cto

Digitized by Google

cto unicornium filio, Deo ſudorem ſanguineum expreſſit. Sed ſi ſanguinem ſtillat prima pœnarum meditatio, quanta immanitate Tragœdia univerſa peragetur? quâ ferociâ fervebit bellum, cujus vel provocatio ſanguine ſcribitur per ipſius membra Luctatoris? Si primo in paſſu Victor ſanguinem ſudat, quis ſperandus eſt tam atrocis tranſitus, ac itineris progreſſus? *Surgit ab oratione*, qui peccatorum noſtrorum pondere oppreſſus jacuerat, Devs: at ecce alterum promoturo paſſum occurrunt ſceleſtiſſimi iniquitatis Miniſtri ſub Duce Juda, cujus inexhauſta nummorum aviditas, in crudelem Divini ſanguinis avaritiam degeneravit. In nocte Sol quæritur furialibus tædis: ad captivandam *Lucem poteſtas tenebrarum* effunditur: pacis oſculo bellum indicitur: & baſium ipſum, quod erat flos amicitiæ, ſynceritatis ſymbolum, peſtilentiſſimo halitu in perfidiam venenatur. Sed rabioſum ſpurciſſimi oris venenum genas afflavit quidem, cor non potuit temerare, quod charitate exæſtuans, contrario ſuo veluti circumſeptum in novas, majoreſq; vires aſſurrexit. Hinc *Amicum* appellat proditorem: ſuos omni periculo eximi jubet: reponit hoſti ſuo mutilato auriculam: & ut Lorarios ipſos Lictoreſq; in

libertatem aſſereret, ſemetipſum tradit catenis vinculandum. O Academici! *Spiritus oris noſtri captus eſt in peccatis noſtris!* Hic eſt diſſolutæ humanæ licentiæ fructus: hic malæ impenſæ libertatis effectus. At ſi hodie ipſi Vitæ mors inhalatur oſculo, quiſquámne erit, qui non quovis metuat ab oſculo in necem venenari? Si vinculatur DEUS, quiſquámne poterit maleſanã affectare libertatem? Si jam, ante amore noſtri conſtrictum, DEUM vinculis catenant inimici, quiſquámne erit, qui amoris vincula ſubterfugiat? Si tamen licentioſam protervè effuſus in libertatem per omnem appetituum tuorum campum abieris; memineris aliquando ſaltem tuæ libertatis Aſſertorem ad Phariſæorum tribunalia protrahi vinculatum. Hic in medio Pontificum conſilio agnita Veritàs abnegatur; in tribunali manſuetudinis Sacerdotum veſtes dilacerantur; in ſolio æquitatis fovetur percuſſoris inſolentia; ſtat rea ſine patrocinio Innocentia, accuſat Furor, teſtificatur mendacium, Injuſtitia condemnat. Tum expediantur pœnæ, cumulantur ludibria, velantur oculi, duo ſidera Divini vultus; & facies illa, quæ ſerenat Seraphinos, verberibus impetitur. Sed parùm eſt ab hoſtibus cædi vultum Dei, cui ab amico intimo pectus per-

perjurio timidiſſimo perforatur. Petrus Apoſtolicæ cohortis Dux, qui unus propè inermis exercitum integrum aggredi, Magiſtrumq; ſuum venali capite defendere non dubitârat, ad geminas ancillæ voculas, negat, denegat, jurat, peierat, non nôſſe amicum, Magiſtrum, Dominum Parentem. Nec à turpiſſimâ hâc obſtinati animi duritie priùs evigilat, quàm Galli cantus nunciârit Auroram, & Sol animorum DEVS in eum reſpexerit. Tunc enimverò aperuit oculos ad lachrimandum, quoniam aperta in ſe lumina vidit Redemptoris. Et quid mirum eſt non fleviſſe, ſed riſiſſe illuſores illos locarios, qui oculos ei velaverant, ut obſcurato Sole tutius ſcelera peragerentur? At exactâ tandem in jocis nocte, dies ad ſeria illuceſcit. Vix evigilavit aurora, & jam expergefacta Sacerdotum invidia ad forenſia Judicum tribunalia manſuetiſſimum Agnum raptabat. Confluunt tumultus Populi, & qui pedem inferre Prætorio ſine ſacrilegio non audent, audent violentiſſimas manus innocentiſſimo Regi inferre. Deponitur accuſatio, quantò minoribus ſuffulta teſtimonijs, tantò majori tumultu, & clamore fundata. Terretur Judex minis, qui moveri non poterat ratione. Medius inter Rei innocentiã, & partium con-

trariarum potentiam conſtitutus graviſſimam partium alteri injuriam irrogavit, neque tamen alteri pro voto ſatisfecit: dum per clementiam viſus condonare vitam, per ſummam crudelitatem Chriſtum condemnavit ad flagella. Erat jam nempè magno exacto pœnarum, ac ſuppliciorum itinere feſſus VIATOR DEVS: veſtimenta deponit, & ut inclinare tantiſper ſe poſſit, ad immanem columnam alligatur. Debuerat columna illa eſſe pœnarum terminalis, niſi inſaturata rabies novorum cruciatuum eam fixiſſet initialem. Expediuntur flagra, quibus, ſi DEVS eſt *Benedicta terra*, ſulci ducuntur in fructus ſalutis. Si *Frumentum eſt Electorum*, excutitur in alimenta noſtra granum. Si *Botrus* eſt *Cypri*, vinum exprimitur. *Congregata ſunt ſuper eum flagella: at ipſe ignoravit.* Adeóne jam, Domine, tuæ oblitus es pietatis, ut quæ ſit tuorũ flagellorum cauſa ignores? Memineris te pro homine ſponſorem ſtetiſſe, & fidejuſſorem omne ejus debitum in te ſuſcepiſſe exſolvendum. Equidem ſi nulla in te flagellorum ſit cauſa, nos certe ſumus; in quos velut in ſervos fugitivos, ac vagabundos flagella debent cumulari. Nos perverſiſſimo Dæmonis adjuti conſilio honorem tuum involavimus, qui *eſſe ſicut Dii* ambivimus. Nos

ſacer-

Digitized by Google

ſacerrimâ ab arbore pomum ſubduximus. Nos, cum *ad aurã poſt meridiem* quæreremur à Deo, in fugam converſi à latebris auxilium imploravimus. Nos, quos *poſuerat DEVS, ut operaremur Paradiſum*, vagabundi, ac otioſi deſedimus. In nos ergò virgarum illa, flagellorumq; tempeſtas debebat exonerari. Cui cum ferendo non eſſemus, ſuccedis ſponſor, & fidejuſſor. Sed *Plus ultra*, ferali inaratum columnæ, acerbiores cogit ad cruciatus; ſuâ veſtitus purpurâ dolorum Rex evocatur ad coronam jurè ſibi hæreditariã. Nam ſi ex Legisprudentiæ inſtitutis hæreditas cum ſuis gravaminibus eſt adeunda, qui pridem damnaveras terram, ut *ſpinas, & tribulos germinaret*, Primògenitus tandem hæres etiam ſpinas, & tribulos in hæreditatis tuæ cenſu numerare debuiſti. Debuerant & ipſæ ſpinæ metam figere tormentis Dei, niſi Amor ijs, ut ſtimulis uti elegiſſet, quibus viator Devs ad ulteriores dolorum paſſus incitaretur. Prodit ergò urbe *ſibi baiulans crucem*. Hæc eſt noſtrorum ſarcina peccatorum, cujus gravitatem vel ex eo intellige, quod Deum non ſemel oppreſſerit. Conſcendit Calvariæ collem, & exacto tormentorum itinere ſeſe tandem duriſſimum in lectum feſſus Viator quieturus reponit.

Expandit brachia, ut ſuos nos excipiat in amplexus. *Inclinat* in latus *caput*, ut annuat inſpectantibus. *Exclamat* validè, ut procul poſitis ſui indicium faciat. Nox repentè oboritur, ut decumbenti Viatori ſerviat in ſopores. Ac tandem *Spiritus oris noſtri*, noſtra ut animet cadavera, *emittit Spiritum.* Peractum eſt dolorum, ac cruciatuum iter. Non habuit ultrà quo charitas progrederetur: ſed noſtra tamen ulterius progreditur, ingrati animi turpiſſima nota. Intra ipſa vulnera inſerpimus aculeati criminibus noſtris erinacei. Ah ſatis ſit, ſatis peccatorum, Academici, ne ad repetendum tam durum tormentorum iter Deum provocemus. Via ſenſuum & peccatorum conſperſa eſt, & omnino inundata Redemptoris ſanguine, & audebit quiſquam ſacrilegum pedem in eam conferre, ut divinum cruorem proculcet? quod ſi tamen maligna necdum mortalium ſiſtat audacia, etiam poſt mortem amoris ædes in certam requiem nobis Deus recludit. *Patent per vulnera, amoris viſcera:* ſubeamus. Si pectus habes æreum, ſi cor Adamantinum, æs in Amoris officinâ liquabitur; adamas vivo Sanguine frangetur. Si mortuus es, hic nanciſcêre ſepulchrum: ſi vivus, hic feliciter moriêre in ipsâ Vitæ ſede.

ſede. Subeamus; & ſepoſitis verbis, in Crucis amplexus proruamus, in quâ *nobis mundus crucifigatur, nos mundo*. Toti illo mari rubro demergamur, ut in eorum numerum accenſeamur, *qui laverunt ſtolas in Sanguine Agni.* Subeamus, dum nobis aperit cor ſuum DEVS, ut in foſſo agro *Theſaurum*; in *terrâ benedictâ* granum electum; in *fonte vita* hauſtum gratiæ; in nidulo amoris quietem mentis; in ſuis vulneribus ſanitatem; in timore magnanimitatem; in infirmitate robur; in trepidatione conſtantiam; in vigilijs quietem; in colaphis palmas, impreſſa victoriarũ ſigna; in reatu abſolutionem; in clavis gubernaculum; in arundine ſceptrum; in cruce ſolium; in deformitate pulchritudinem; in miſerijs felicitatem; in ærumnis beatitudinem; in afflictionibus Deum; in morte vitam reperiamus.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

****

ORATIO XV.

DE PASSIONE DOMINI,

Trium-

Triumphans in Cruce Dominus.

MÆſtiſſimus iſte dies, & vel ſolâ ſui commemoratione funeſtiſſimus, quo inauditâ mortalium crudelitate rerum omnium Conditor patibulatus eſt DEVS, ſoli dolori faſtus, nefaſtus Eloquentiæ, cadentium ex oculis lachrimarum flumina, debitum mœrori tributum poſtularet; niſi ad Tragicum Calvariæ theatrum *baiulans ſibi crucem* JESVS à pone ſequentium fœminarum choro feralem pompam muliebri comploratione funeſtari vetuiſſet. Cadat licet in animos ſenſus; ex oculis protrudere lachrimas prohibemur. Dilaniet acerbitas mentem, fletu temperare dolorem non permittimur. Sed urgeant ſanè patientis imperia DEI; cogimur inobſequentes eſſe neceſſitate doloris. Excidunt etiam retinentibus lachrimæ, & violento animos vulnere exacerbant. Meretur tamen inobedientia veniam, quam neceſſitas imperavit. Abſolvuntur culpâ lachrimæ, quas affectus ejecit. Nam quis temperare dolori poſſit, niſi gelatus in marmor animus; ſi coram videat ſudare ſanguine *Dilectum*, conſtringi vinculis DEVM, deſeri à ſervis *Dominum*,

oppro-

opprobrijs ſaturari *Regem*, ſententiâ damnari *Judicem*, reprobari *Juſtitiam*, coronari ſpinis humani generis *Caput*, onerari ligno *quietem*, in Crucem agi *Redemptorem*, potari felle *Dulcedinem*, morte extingui *Vitam*, aperiri latus *Refugio*, in tumulũ condi *noſtram Reſurrectionem*? Quis luctantibus intra viſcera lachrimis obſtaculum ponat; ſi videat proditam *Amicitiam*, deſolatum *Gaudium*, captivam Libertatem, condemnatã *Innocentiam*, proſciſſam *Integritatem*, caſtigatam *Juſtitiam*, depreſſam *Maieſtatem*, *Spiritum oris noſtri* exſpirantem? Non tolerant rationis imperium lachrimæ, quando ſui impotens eſt affectus. Sed ô duræ nimium dolori leges! vetamur fletu, interdicimur lamentatione. Æſtuant animi, nec evaporare permittuntur. Impugnant affectus oculos; & oculi affectibus pertinaciter obluctantur. Nihil torquet acerbius, quàm dolor repreſſus. At enimverò intelligo, *contritâ Diabolicæ dominationis adverſitate de elatione ſuperbiæ*, in moriente Deo, *victricem triumphaſſe humilitatem*. Intelligo omnem iſtum, in ſuprema Felicitatis noſtræ calamitate, doloris apparatum, novam eſſe triumphantis Numinis feſtivitatem. Hoc, quod nos, non ſano ſatis iudicio, deteſtabile Crucis pondus exiſtimaba-

mabamus, eſt indepti à Chriſto Principatus inſigne monumentum. Hoc ferale lignum, quod opprobrij notã arbitrabamur, eſt nobile, *Regi gloriæ* debiti honoris argumenmentum. Trabalis iſta furca, quâ tranſmittendum ad poſteros inſigne dedecus morientis Chriſti cenſebant Judæi, eſt elevatæ ſuper humanam ambitionem Majeſtatis firmamentum. Gloriam inde mercatur; ubi nos infamiam vendi credebamus: honores metit, ubi nos opprobria ſeri arbitrabamur. Suſpendamus ergo fletus, importunam Muſicam in triumphis. Contumeliæ quoddam eſt genus, Victorem lachrimis ſalutare. Palmare opprobrium eſt, cum mœrore proſequi triumphantem. Proſequamur ſudis oculis *baiulantem ſibi Crucem, & in eum, qui dicitur Calvariæ, locum pulchrâ triumphi ſpecie ſibi deportantem trophæum.*

Atque ego quidem nunquam ſine attonitâ admiratione vel legere potui, vel audire, ſublato in patibulare lignum Deo *Cauſam ipſius ſcriptam capiti impoſitam* fuiſſe. Occurrebat animo crudele Sacerdotum Conſilium, in quo cùm de confingendo in Jesvm crimine ageretur, nullum laborante toto Invidiæ ingenio potuit excogitari. Veniebat in mentem deluſum Herodis ſtudium, quo inveniendæ in eo cauſæ fru-

ſtraneo

ſtraneo conatu deſudavit. Ingerebat ſeſe cogitationi hinc ſera confeſſio Proditoris, quâ *Juſtum* profitebatur eum, quem neſario ſcelere tradidiſſet; inde piæ mulieris ad Pilatum pro Innocente deprecatio. Ipſius Romani Præſidis judicium tacitè ſuſpiciebam, qui *nullam in hoc homine cauſam inveniebat.* Pronunciabat *Juſtum* Proditor, *Inſontem* Rex, *Innocentem* Judex; & quam tandem, ajebam, *ſuper caput eius cauſam impoſuerunt?* Legite mecum, quam, ſiniſtro quidem opprobrandi affectu, felici tamen gloriæ eventu, impijſſima manus Cruci epigraphen inaravit: *Hic eſt Rex Judæorum:* & ſic vobiſcum decernite: non eſſe hanc patibulariæ mortis ſententiã; ſed vel publicum innocentiæ teſtimonium, vel apertam triumphantis Chriſti gloriæ confeſſionem. Ille ille, crudeliſſimâ odij intentione, ſannis & ludibrijs expoſitus DEVS, cui pro ſolio eſt patibulum, pro Regni clavo ſunt clavi, pro diademate ſunt ſpinæ, pro purpura eſt ſanguis, pro paludamento eſt nuditas, pro comitatu ſunt Latrones, pro ſtipatoribus ſunt Lictores; ille *eſt Rex Judæorum.* Hic, qui nuper Regiæ dignitatis nomen, quod communibus in eum ſuffragijs Judæus populus conferebat, non toleravit; nunc demum Auguſtiſſimo gloriæ in ſolio collocatus eſt

Rex

Rex Judæorum. Deſinite nunc tandem triumphantem Regem quærere vel inter ambitioſa ſuperbiæ palatia, vel inter Auguſta perituri honoris Capitolia. Hic ubi tumeſcentem in clivum aſſurgunt Calvariæ, ſuo ſe glorioſè jactat in Capitolio *Rex Judæorum.* Deſinite inter affluentis Fortunæ blandimenta Regem DEUM inveſtigare: hic qui nudatus trabalem in Crucem extenditur, eſt *Rex Judæorum.* Deſinite victori palmas deſtinare: hic magnificentiſſimus hoſtium Triumphator, *palmas ſuas extendit ad pauperes.* Deſinite perennatura figere Aſſertori pacis trophæa: hic ipſe ſibi erectus in trophæum immortali Cedro affigitur *Rex Judæorum.* Non eſt nobilius victoriæ teſtimonium, quam Victor ipſe ſibi ſtans perenne monumentum. Erraſtis nuper Idumæi, qui poſt impenſas eſuriei veſtræ multiplicati panis delicias Chriſtum Regem acclamaſtis: hic qui ſaturatur ipſe opprobrijs & contumelijs, *eſt Rex Judæorum.* Erraſti præcoce delectatione Petre, qui cùm Thaboræas inter umbras irradiantem DEUM cenſeres glorioſum, exultabundus loci & ſpectaculi perennitatem ambiviſti; hic ubi ad publicum Dei ſuſpendium nox in meridiem irrumpit, & cœlum omne injurioſo tenebrarum imperio ſepelitur, glorioſius

Rex.

Rex eſt Judæorum. Liceat Commilitonum tuorum Moſis & Eliæ magis commendare ſapientiam, qui cùm proſpicientem quaſi per rimas, & trabeato ſplendoribus corpori ſeſe inſinuantem animæ gloriam intuerentur, ad ſupremũ cogitatione triumphum abrepti, *loquebantur de exceſſu, quem completurus erat in Hieruſalem.* Spectabant oculis Solares in vultu radios, candentes per veſtimenta nives, univerſi corporis beatiſſimam conſtitutionem: ſed illa mentem longè acrius occupabat majeſtas, quam olim in infami calvarijs monte erat conſecuturus. Confitere igitur Regem Latro. Fremat uſq; & uſque veſana rabies: conficiat ſe inteſtino vulnere Livor: abjuret Judæus; *nec habere ſe Regem, niſi Cæſarem proteſtetur*, tu tamen Regem profiteare. Confitere iniquitatis Judex Pilate, & quem indignante populo promulgaſti Regem, conſentiente cœlo novâ ſubſcriptione Triumphatorem confirma. Confitere jurata in obſequium terra, conſpirans in applauſus Cœlum; & feſtivo veluti machinarum boatu, inteſtino ſoli murmure, diſſilientium rupium fragore, coëuntium in tenebras nubium eliſis fulminibus *Regem tuum* conſaluta. Et verò ne hoc vano agi argumento ſuſpicemini; ut jure triumphatum intelligatis; atrocitatem

N prælij

Digitized by Google

turæ augurium victoriæ eſt, prævidiſſe Adverſariorum molimina, & ſuos totam molem in ordines bene digeſſiſſe. Vix ſuprema in deſcriptionem linea excurrerat, cùm in terram procidit Imperator: non quòd ſterneretur pavore imminentis prælij; ſed quòd ſeſe vel ad præripiendam inimicis herbam victoriæ inclinaret: vel ad accipiendum promiſſum olim terræ imperium primus oſculum Matri figeret; vel Macedonis Africam adeuntis extincturus exemplum, terrarum regimen occupaturus, eas tota corporis extenſione ſalutaret. Nec defuit vel auſpicium belli de Cœlo, quod bonum *Alitem* ſubmiſit; vel ſubſidium ad Victoriam ipſa *Dei Fortitudo*, ſi Gabrielem fuiſſe credimus, qui allapſus deſuper præliaturum confortabat. Ita navo Duci omnia ſerviunt ad Triumphos. Ergo jam palmæ non dubius, quos juſſerat excubare, hortatur indormire in ſecuritatis argumentum. Fortiſſimus Dux imbellem nactus exercitũ primâ ſe locat in acie, defenſurus poſtremã. Debuiſſent *Leone* Duce *de tribu Juda* nihil omnino cervi trepidare. Sed non ſemper pares ſuo robori nanciſcitur milites Imperator. Primo congreſſu *ancipiti gladio Verbi* uſus univerſam hoſtilem aciem proſtravit. Adeò etiam unum magnanimi verbum terret Latrones

Dilabuntur interim Chriſti copiæ, & ne vincerent periclitando, perierunt metuendo. Stat tamen invictus Imperator, idemq; jam ſolus miles, reſurgentis furoris impetum experturus in ſe, quem ab alijs jam averterat. Patitur ſe ab irrumpente manipulo vinciri; ſed inaudito ſtratagemate, inſanæ violentiæ noſtrorum eripit *Vincula peccatorum:* quæ cum induit ipſe, noſtram redimit libertatem. Nunquã enim liberior fuit Homo, quàm cùm vinctus eſt DEVS. Ex hac arena ad tribunalia eſt deventum, ubi nec Jus dicebatur, nec fiebat. Hic uberior factis, quàm faſtis DEVS ſilentio egit, nunquam ſatis prædicanda. Hiſtoriam belli ſui edidit, dum ſuppreſſit. Plauſum eſt *palmis* ad inſignem Victoriam; & ut Victor notaretur, ejus vultui *palma* eſt impreſſa. Exaruiſſet illa ſive furoris æſtu, ſive quia *Ignem Conſumentem* tetigerat: niſi uberiores fluvij eidem irrigandæ ſucceſſiſſent. Ad Columnam alligatur mundi columen: neſcio, an ut labentem mundum fulciat; an ut ipſe ſtet ſibi ſuarum Victoriarum teſtis coloſſus. Neſcio, an *Columnam Ignis* dixerim, quæ cum *poteſtatibus tenebrarũ* colluctetur; an Columnam nubis, quæ in optatiſſimos mundo nimbos reſolvatur. Enimvero incumbit in unum furor; ſed ante laſſatur ſæviendo, quam Bellator

lator DEVS ſuſtinendo. Exerit vires omnes inhumana rabies: ſed quia in *Petram* inciderant, retunduntur. Procumbit laſſata feritas; & tum demum ſe victam agnoſcit, cùm ſtantem videt, quem volebat oppreſſum: docetq;, vel non opus eſſe impulſore ut ferocia corruat, quæ ſuo pondere vergit in ruinam: vel nullis viribus magis laſſari crudelitatem, quàm ſuis. Exurgit tamen fatigata Impietas; ſed ut publico Victoriæ teſtimonio Victorem coronet. Ducuntur in orbem ſpinæ, & ſacratiſſimo capiti imprimuntur. Ludibrium jocantis feritatis dicerem; niſi ſubito in purpureas roſas exilirent; vel quot ſanguinis guttas, totidem corallia Divinæ fronti inſererent. Induitur purpurâ Coronatus Victor, quæ ut eſſet *bis tincta*, ſuo etiam Sanguine illam coloravit. Canna pro ſceptro porrigitur ab ijs, qui meruerant *in virga ferrea regi*. Sed cujus flexile ad clementiam futurum erat imperium, noluit rigorem ferri induere. Quantum effundendum eſt Sanguinis, ut pariatur Victoria; tantum parcendum eſt Sanguini, ut Pax, Victoriæ filia, conſervetur. Viciſti glorioſiſſime Imperator, & publico etiam hoſtium teſtimonio Rex Coronatus, mereris triumphum. Admitte, ut proſtratus populus genua flectat adorabundus. qui etſi id per ludibrium

 faciat,

faciat, malevolentiam eluſam intelliget. Sæpè invidia invidendorum materiam dedit. Sæpe odium ad deſiderata perduxit exoſum. Et illa, & iſtud cæcitate laborant: & cùm viam non vident, in contrarios abeunt ſuis intentionibus fines. Dum nocitura machinantur, ferunt profutura. Ludibrij ſpecies prætenditur: veritas adorationis exprimitur. Subjectio, dum ſimulatur, conſtituitur. Illud unum jam reſtat, ut Coronatus Victor Capitolium inſcendat triumphaturus. Sed Mortis Victor inter Calvarias & mortuorum oſſa triumphet, ut approbato Antiquitatis ritu etiam triumphanti memoria mortis ingeratur. Elevatur in aëra jam terrâ altior, & porrectis ad geminas mundi partes manibus amplexum devicti orbis diſponit. Applaudit Cœlum ſubducto Sole; ut alterius non indigum lucis profiteatur, qui ſuo tam illuſtris eſt in triumpho. Applaudit terra jam mortuorum impatiens, dum triumphatâ Morte ſuis è tumulis rediviva corpora effundit. Applaudunt rupes, quæ in partes diſciſſæ, vel feſtivo fremitu ſua gaudia conteſtantur; vel in Auguſtum Triumphatori palatium ſponte concurrunt. Illud jam à vobis deſiderari concipite, *Academici*; ut non ſegnes triumphorum plauſuumq; Spectatores aſſiſtatis.

Sub

Sub navo Duce non bene militat ignavus miles. Imperatoris opprobrium eſt, ſegnibus imperare. Exemplum Ducis imperium eſt militis. Quà præit ille, viam ſternit ad ſequelam Efficaciſſima ad æmulationem eſt exhortatio, quæ verborum parca, egregiorum facinorum eſt fœcunda. Ite pares animis in bella, pari gloria Triumphum reportaturi.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

****

ORATIO XVI.

DE PASSIONE DOMINI,

Amor Dolore probatus.

SI quod unquam vel audaciâ ſingulare, vel immanitate horridum, vel crudelitate funeſtum , reliquorum omnium criminum compendium, à mortali genere in ipſam Divinitatem ſacrilege patratum eſt ſcelus; Si quæ unquam in Divinæ Juſti-

Juſtitiæ foro verſata cauſa in meritas per deteſtandam impietatem offenſi Numinis pœnas Divinam vindictam evocavit: ſi quæ unquam ſpectata Tragœdia ab immanitate barbara, ab eventuum feritate crudelis, à novitate ſucceſsûs impia, Amoris ſpectaculum publicæ hominum recreationi admiſit: ea nobis univerſa hodierno die (ſi tamen dies nominari poteſt, quo *Lux Mundi* funeratur) & expendenda animis proponuntur, & emollitorum pectorum lachrimis deploranda. DEVS occiditur. Hoc noſtrum eſt immane facinus, vel ipſis etiam belluis execrandum. Hæc eſt Juſtitiæ victima, quæ una potuit in fulmina exertam manum conſtringere, & irati Numinis flammas conſopire. Hæc eſt funeſtiſſima Cataſtrophe, in quâ una omnium ad Vitam occiditur *Vita*, ad ſalutem *Salus* funeratur. O quàm duro partu generantur profutura! Sed non eſt molle Amoris ingenium. Roſas ſpirat, ſed ſpinis vivit: mel ingerit, ſed felle paſcitur: amœnis aptat, ſed aſperis innutritur. Si impetimur, ſe objicit: ſi patimur, compatitur: ſi dolemus, ſentit: ſi percutimur, vulneratur: ſi mordemur, laniatur: ſi ægrotamus, emoritur. O Tragicum morientis Dei ſpectaculum! ſed ô amœnum exhibiti in nos amoris teſtimonium. JESVS emoritur.

Digitized by Google

tur. Dixi omnia. Ille, qui in mente Patris Æternum eſt Verbum; qui in proceſſione Spiritus eſt principium; cui hæc rerum creatarum Reſpub. ſua debet exordia; qui in rerum productione Omnipotentis eſt brachium, in ſingulorum digeſtione eſt Idæa, in omnium ordine eſt Sapientia, in Electorum prædeſtinatione eſt *Liber Vitæ*, qui officio eſt *Mediator Dei & hominum*, naturâ eſt Bonitas, eminentiâ Majeſtatis eſt DEVS; ille ut nos redimat, venditur; ut nos liberet, catenatur; ut nos ſanitati reſtituat, vulneratur; ut nos à morte ad vitam reducat, emoritur. Percurramus univerſam cruciatuum ſcenam, ut amoris in nos argumenta videamus. Nuſquam enim ſpectatur amor luculentiùs, quàm in tormentis. Primùm igitur noſtræ infelicitatis dolore tactus ingreditur Olivetum; non tam ut amœnitate loci profundum mœrorem animo eruat; quàm ut oleum referat noſtrorum vulnerum acerbitati leniendæ. Quod cùm *in terrâ maledicta* non reperiret, *factus eſt ſudor eius tanquam guttæ ſanguinis decurrentis in terram.* Adeò ærumnæ noſtræ omnem excellerant lachrimarum ubertatem, ut jam deberent toto corpore deplorari. Dicerem univerſa ſudantis membra, migraturæ de corpore

animæ

animæ jam præſaga, præoccupatâ lamentatione veluti mortuum complorare; niſi crederem magis ab Amore ſudanti Deo mille oculos aperiri, quibus & noſtras intueatur miſerias, & miſertus deploret. Dicerem frigidum eſſe, ac ſupremum demortui balneum; niſi Amor illi pro anima eſſet; qui Ignis cùm ſit, frigus non admittit. Iſte fortaſſis eſt baptiſmus ille, cujus ardentiſſimo nuper incenſus deſiderio, in votorum ſuorum expectatione dies reputabat ſæcula, momenta annos exiſtimabat. Hoc eſt *Vinum* illud, quod *Vitis Vera* ſub Amoris prælo ad *lætificanda* miſerrimorum *hominum corda* diſtillavit. Hoc eſt ſacerrimum balneum, quo lavatur victima ad *Sacrificium Veſpertinum* præparanda, & ad Amoris aras noſtræ Redemptioni immolanda. Hæc eſt optatiſſima pluvia; quâ *terrâ maledicta*, quæ *ſpinas & tribulos* hactenus *germinavit*, poſthac ad fœcunditatem liberaliter irrigatur. Hic eſt ſalutaris fluvius, qui dubitantes in æſtuoſo ſalo animorum noſtrorum naves ad portum felicitatis deportet. Taceantur jam vetuſta Moyſis prodigia, qui Nili aquas in Ægypti fœcunditatem ſeſe evolventes ad ſceleratorum supplicium commutavit in ſanguinem; quando ex *Paradiſo Voluptatis* exuberante alveo decur-

decurrunt flumina, ad emolliendam terram; de qua novus Adam formetur. Taceatur ſanguinis Abel formidanda nimium ad ultionem peroratio; quando tot verbis clementiam loquitur Sanguis Chriſti, quot guttis diſtillat. Occludat os ſuum terra, quo à Juſto vindice Deo in univerſi crimina ultionem provocabat; quando & ipſa *Miſericordia* inter Olivas ſudat, & os ſuum terræ applicat, ut clamantis voces intercipiat. Vos verò, Academici, cadentibus guttis corda ſubijcite. Nam

Hinc quota fuſa cadit guttula, gemma cadit;

cujus precio facilè ematis Paradiſum. *Vnius gemma precioſa in agro abſcondita* avarus Nundinator *vendit omnia, qua habet, & emit agrum illum:* & tam copioſe per patentem agrum ſparſæ laudabilem veſtram non irritent avaritiam? Si *meminiſti homo, te pulverem eſſe,* totum te cadentibus rivis ſubijce; ut commiſtione ſanguinis ac pulveris ſalubre lutum efficiatur, efficacior cœcitati tuæ medela, quàm commixta olim terræ ſaliva. O portentum! Abundamus medicinali ſucco, & *vulnera noſtra non obducunt cicatricem,* Natamus in balneo ſanguinis, & obſtinatam peccatorum lepram non deponimus. Effundunt ſeſe, tot propè

rivis,

rivis, quot poris, ex Amoris officina, vivaciſſima Charitatis incendia, & pectorum noſtrorum glacies nondum eliquatur. Interim pertinaciâ noſtrâ non frangitur conſtans Amor; ſed *tradidit ſemetipſum* ſpontè in vincula & catenas. Venditur viliſſimo precio, ut tantò faciliùs ematur à ſingulis mundi Theſaurus. O prodiga Avaritia, quæ tam vili æſtimat *Theſaurum infinitum!* Remittitur precium à Venditore ad Emptoris arbitrium; ut quo libuerit, emi poſſe intelligamus. Baſio proditur; nec recuſat blandiſſimam Amoris illecebram. Applicat os ori, ut *inſpiret ſpiraculum vitæ* in putidum illud Judæ cadaver, peſtiferum ipſe mortis halitum excepturus. O durum Proditoris ingenium! non movetur. O ſilex! non frangitur. O marmor! non rumpitur. O rupes! non diſſilit. O Tigris! non mitigatur. O monſtrum! nullam miteſcit ad humanitatem. Quid agit reliqua Amicorum turba, dum unus ferocit *Amicus? Omnes relicto eo fugerunt.* Nunquam ſcilicet *relinquendi omnia* præceptum adimpleviſſent, niſi deſeruiſſent unum, *qui eſt omnia in omnibus.* Dilapſo per Panicum timorem univerſo Chriſti comitatu irruunt uno impetu feroces lupi, in Paſtorem; rabioſi canes in aſſumptam *Verbi carnem*;

imma-

Digitized by Google

immanes vultures in *Columbam*; irritati Leones in *Agnum* innocentem. Vinciuntur manus illæ, quæ ſemel *aperta implent omne animal benedictione.* Quid miraris, ſi jam mille in ſontia Hebræorum capita fulminentur maledictiones, poſtquam pronisſimæ ad benedicendum manus ſunt conſtrictæ. Ligantur ampliſſima illa Charitatis brachia, quæ DEVS è cœlo protendit; vel ut nos labantes ſuſtineat, vel ut omnes uno charitatis amplexu conſtringat. Catenatur à Servis mundi Imperator: conijcitur in compedes libertatis Aſſertor: conculcatur à reis ſanctitatis apex: profanatur à belluis Divinitatis ſacrarium: incenditur & expilatur à Furijs Paradiſus Voluptatis. Sed nihil eſt tam funeſtum, quod non vertat Amor in emolumentum. *Cadit in terram granum frumenti*, ut in communem Mortalium eſuriem fructum afferat copioſiorem. Calcatur pedibus *Botrus Cypri*, ut vinum exprimatur univerſali hominum ſaluti propinandum. Proteritur ab iniquis Juſtitiæ *Via*; ut tandem diſcant, ſuis ab erroribus avocati, *Viam ſalutis* ambulare. Proſternitur Paſtor, ut facilius *ovis perditæ* ejus humeros poſſit inſcendere. Conteritur *Flos campi*, aut *Lilium convallium*; ut vel hinc bonum odorem contrahant, qui

malè ſemper oluerunt. Tranſcurramus tribunalia; ubi pro *mendacibus filiis hominum* ſtat *Veritas*; pro reis *Innocentia* perorat. Sed neutra facunda eſt; ſe exhibuiſſe contenta. Hoc ipſo amputantur crimina, quia imputantur. Qui facta prætendit, verbis non eget. Mutus perorat, quem vita excuſat. Cauſæ bonæ proprius eſt Advocatus, Silentium. Silet ergo *Veritas*, quia loquuntur mendacia. Ut iniquitates noſtras patientiâ diſſimulet, oculos ſibi patitur obvelari. Ad ſacra & profana tribunalia, ſacrilegè utrobique accuſatur; ut quia jam pridem ab utroque foro exulaverat Juſtitia, tandem in utroque ſpectaretur. Exiguntur à Regum ſpectro miracula: & dum patrantur, negliguntur. Adeò ſtoliditas nunquam æſtimat *Sapientiam*. Induitur alba veſte ab ijs, qui nigrum Theta meditabantur; & veſtimenti candore oſtenditur innocens, in quo cauſa mortis quærebatur. Sed depone iterum Chriſte, tuæ innocentiæ teſtem candorem. Nemini hunc colorem diu gerere in Aulis Principum licet. Pullata incedit Innocentia, ubi honorum ambitio candidatur. Detrahitur Innocentiæ Symbolum; quia fortè nocens videri potuit, qui ſcelera noſtra in ſe ſuſceperat. Avertite à nuditate oculos, Academici. Omnis aſpe-

ctus,

ſtus, omnis nictus graviſſimum eſt tormentum verecundiæ. Nudatur tamen. Adeò Amoris æſtus prævaluerat, ut neque veſtes toleraret. Alligatur frigido ſaxo; ut calor temperetur. Incumbit horrida flagrorum tempeſtas; ut miſſo ſanguine febrilis Amoris ardor mitigetur. O durum ſemper ſanctiſſimi Amoris experimentum! Coronetur jam tuus amor, amantiſſime JESV: ut ſi Coronæ ſunt conſummatæ ſtructuræ argumentum, non remaneat Amoris opus imperfectum. Sed coronetur ſpinis. Amor mollis roſas amat: durus ſibi ſpinas reſervat. Fuerit olim vetitum *colligere de ſpinis uvas*; uva *germinans vinum charitatis* inter ſpinas adoleſcit. Fuerit olim vaticinium, *ſepiendam eſſe viam ſpinis*: hodie in *Via ſalutis* eſt exemplum; non ut eam terentibus ſit offendiculo; ſed quiſquis illi cæpit inſiſtere, ad progreſſum ſtimuletur. Fuerit olim ſanctè prohibitum *ſerere inter ſpinas*: hodie *Granum frumenti cecidit inter ſpinas*, ex quo olim *panis Angelorum* conficiatur. Eſtne adhuc aliquid, quod ad probatiſſimi per dolores amoris teſtimoniũ poſſis adijcere? Eſt, eſt omnino. Moriatur. Hæc ſuprema eſt Amoris nota, animam exhalare; ut amato amantis vita inhaletur. Subi ergo fatalem Crucem patientiſſime

JESV. Parum eſt: trabalibus clavis ad publicam mundi infamiam extenſus affigere. Hæc eſt amoris meta. Conſcende in arborem *fructus Vitæ.* Extende pedes; ut impleas Amoris menſuram. Expande brachia; vel ut totum pectus pateat, ampliſſima Amoris ſedes; vel ut mundum univerſum in tuos ruentem amplexus conſtringas. Effunde liberaliter cruorem omnem, qui per latentes venas diſcurrit; ut qui noſtrâ non ſatis ſuffundimur verecundiâ, tui ſanguinis affuſione erubeſcamus. Demum morere *Vita*, extinguere *Lumen*, exſpira *Salus*; & inclinato capite, ſupremo Amoris nutu mundo valefacias. Reſtatne adhuc aliquod, quod ſui præbere poſſit in nos amoris documentum. Reſtat omnino, ut ipſa Amoris viſcera adactâ cuſpide aperiantur. Et ecce jam patent oſcitante portâ *per cordis vulnera* Amoris viſcera. Si amicus es, agnoſce amantem, qui proprium etiam pectus tibi reſeravit; ut nihil ſibi retineret, non commune amico. Unum ego hic vereor; ne qui moriturus ſeſe à Patre derelictum supremâ lamentatione querebatur, mortuus quoque ſe à nobis deſeri lamentetur; dum ad molles projecti amores duriora fugimus experimenta. Non credo Amori inter roſas delicianti. Illum

probo,

probo, quem exercuerunt aſpera, & ad Idæam amantis patientisq́; DEI ſeverior tolerantia efformavit.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

****

ORATIO XVII.

DE PASSIONE DOMINI.

Arca in Diluvio.

QVi ſub Auroram naſcentis JESV in ſanguineo rore ſucceſſuram ad Vitæ veſperum cruentam pluviam non vani Augures ſumus ominati; hodie diſruptis cœli cataractis & vicos & compita Hieroſolymæ, vicinosq́; Oliveti & Calvariæ montes exundante ſepeliri ſanguine experimur. Quæ una res ad humani generis fœditates expenſa, in eam me abducit cogitationem; ut non vanè ſuſpicer univerſale quoddam ſanguinis diluvium ad mundi expurgationem nobis imminere. Nam, ſi unquam alias, hodie certè in eam declinavit

 inſeli-

infelicitatem *omnis caro*, ut *corruperit viam ſuam*; quando ſalutis ſemitam, Regiam Cœli *Viam* per execrandum poſteritati nefas impiâ conculcatione dilaceravit. Et verò ſive iratus ſceleribus, ſive noſtræ ſalutis amantiſſimus DEVS ad deteſtandæ turpitudinis ablutionem adijciat animum; jam non tenues rivi, non mediocres fluvij, non clauſa littoribus maria; ſed repetitus undarum Cataclyſmus latè orbem occupanti fœditati eſt immittendus. Ubi modum excedit turpido, tenui rivo non abluitur. Ubi totus Orbis una eſt macula, non poteſt niſi diluvio dilui. Immergendus eſt totus, qui ſubmergi eſt meritus. *Corrupto* ſæculo nemo *integer* debet conſervari. Una Navis in communi orbis interitu ſalutem pollicetur. In exundante Salo, una Salus eſt Arca. Si quos igitur blandiſſimus vitæ amor ſollicitat, una in medio mari Salutis portus eſt Arca. Properate Academici, dum illa veſtro refugio aperitur. Jam enim fatalem in nubem *congregati Principes Sacerdotum concilium ineunt*, horridamq; mundo tempeſtatem comminantur. Jam Oliveti collis mœrorem induit, poſitoq; pacis ſymbolo, in grave bellum aſperatur. Concurrunt in ſacram amœnitati ſedem pavor & tædium, & offuſis umbris *Lætitia Solem* obnubunt.

Nec

Nec cruoris parcæ aperiuntur in nimbos, manantq; uberes *guttæ Sanguinis* decurrentis in terram. Arcam Domini primæ tempeſtatis comminatio penè ſubmergit: quid faciet extremus furor? Jam rimas agit, per quas intrant angores mortis; & ſanguinem, Vitæ ſuccum, violenter extrudunt. Fatiſcit oneraria, quia graviſſimum pondus, Univerſi peccata, ſuſceperat. Advolat è cœlo Aliger, ut ſemel commiſſa pelago, fauſto Alite provehatur. Sed qui vacuæ navi parcunt Piratæ, Onerariæ inſidiantur. Proditur; quia *Theſaurum mundi* vehebat. Adeò quod precioſum eſt, objectum eſt odijs. Invidia non vili paſcitur, quæ alienam felicitatem deglutit. Viliſſimi precij homo *triginta argenteis* precium ſæculi vendit. O nunquam aliàs prodiga avaritia! Si mundi gemma, Theſaurus cœli, tam modico æſtimatur, quàm parvi te faciemus Piratarum incentor! At furis ea eſt indoles, parvo licere etiam ſumma, quæ furto ſubduxerit. Reddere tibi proprium bonum illud voluiſti, quod toti orbi commune fuit. Non poteras graviore argumento te furem probare. Sed i licet, etiam Juſtitiæ ſententiam, executionemq; ſuffurare; ut *laqueo ſuſpenſus* intereas. Non poteſt tuo ſacrilegio dignior manus, quæ te ad vindictam pro-

protrahat, inveniri. Animadvertit inſtantes Piratas *Navis Inſtitoris de longè portans panem*, & ut caninam famem ſaturet, *Panem vivum, qui de cœlo deſcendit*, offert in occurſum. Accedit ori propior; ſed qui jam per buccellam Diabolum fuerat epulatus, nauſeat *Panem Angelorum*. Ipſis labijs ſe inſinuat *Panis Vitæ*; ſed mordetur ad mortem. *Amicus* ſalutatur, ſed hoſtis proditur. Panditur ampliſſima ad Arcam janua per amplexus; ſed venenata animalia ſedem non habent intra Arcam ſalutis. Nihil proficit amor, ubi furor inſanit. Velut tempeſtate correptus non incedit, ſed agitur; & ad arbitrium jactantis undæ præcipitatur. Unius nutus omnium eſt imperium. Quo primus torrentis impetus perrumpit, ſequens procellarum tempeſtas devolvitur. Primum morſum per oſculum infigit Judas, & *Canes multi* parem in rabiem concitantur. Olebat ex Arca Inſtitoris *Panis Vitæ*, & canes efferavit in eſuriem omnino crudelem. Tunc primum *Panis non mittendus canibus*, conjuratis morſibus eſt impetitus. Irruunt barbara inhumanitate in Arcam: & quia graviſſima ſecum ſcelera inferebant, ſidentem pene ſubmerſerunt. Nihil enim peccato poteſt gravius excogitari, ſub quo etiam Deus fatiſcit. Terrentur

tur eo periculo tot Achatæ, quot Diſcipuli; & in fugam averſi dum ſalum vitant, ſalutem perdunt. Quia paulò antè *oculi eorum erant gravati*, fortè eo pondere mergi timuerunt. Sed quàm eſſent leves ſua fugâ oſtenderunt: quæ tamen eos reddidit graviores, dum conſcientiam oneravit. Ut expeditior ad fugam eſſet Adoleſcens; etiam veſtem rejecit: apparuitq; nudum ſcelus, quod cæteroquin ſolet peregrino ſeſe pallio conveſtire. Sed recedenti à Deo omnis honeſtas eſt gravis. Poterant exiſtimare ſe periculum evaſuros; ſed adijſſe repererunt; dum eo paſſu periculum venit, quo à *ſalute* diſceditur: qui non poteſt in ſolido figi, cùm ipſum Cœli terræq;. *Firmamentum* jactatur. Ipſe Petrus, quem *Petram* à conſtantia credidi, ſenij ſui oblitus, vegetos ſpiritus ad fugam exeruit. Nunquam aliàs viſa *Petra* eſt tantâ motus velocitate moveri. Agitur interim per Piratarum inſaniam navis in brevia; & inter latrantes Syrtes fluctibus verberatur. Portus credi potuit, vel optari Domus Annæ & Caiphæ, quia ſacra: Syrtis fuit. Hic deſpumantes iræ, totam navim *conſpuerunt*. Ibi ſpumat atrocius mare, ubi impingit in ſaxa. Saxa credideris Judæorum corda, quæ immani crudelitate induruerant. Non eſt jam fabula,

bula, Poëticâ metamorphoſi converſos in ſaxa canes latratu naves terrere; quando *Canes multi circumdederunt* Arcam, & horrendo circùm latratu infremuerunt. Integer corrupto eo ſæculo exiſtimari potuiſſet Caiphas, niſi veſtem dilaceraſſet. *Intraverant aquæ uſque ad animam*, & intumuerat; anguſtumq; tanto tumori indumentum diſrupit. Non potuit amictus integer velare corruptum animum. Nihil violentius ſeſe protrudit in lucem, quàm ſcelera, quæ naſcuntur in tenebris: quæ quò majora ſunt, minus poſſunt latere, eluctante per oppoſita repagula fœditate. Creſcit enim intra ſeipſum ſcelus, donec anguſtijs animi majus erumpat in apertum. Recluſus Pontificis ſinus ſanctitatē ſpirare debuiſſet, diras eructavit. Blaſphemiæ Sanctitatem arguit, & blaſphemiam eructat. *Ex abundantia Cordis* tunc os *locutum eſt*: ſed ſilente Veritate, mendacium. Stetit adhuc inter allatrantes Syrtes quieta Navis; non tamen inconcuſſa, quando plagiariâ manu eſt verberata. A Syrte ad Charybdim impellitur, ut quæſtionum gyris involuta abſorbeatur. Sed cùm ſilentio ſe firmaret, non potuit *Verbum* capi in verbo. Jactantur convicia, volvuuntur calumniæ, rotantur falſa teſtimonia: cùm verò *non*

eſſent

eſſent conVenientia, ſuâ ſe diſcordiâ diſſiparunt. Nihil ſe facilius conficit, quàm diſſidentium multitudo teſtimoniorum. Nam ut à concordia robur accipiunt; ſic à diſſidio enervantur. Debuiſſet penè oppreſſæ Onerariæ in ſubſidium venire Petrus, ſed ejus oculi adeò fœditate ſæculi tenebantur occupati, ut jam *non noſceret hominem*. Ubi tamen Sol Juſtitiæ illuxit, & clementi oculo Petrum aſpexit, reſoluta eſt fœditatis nebula, & uberes ex oculis pluviæ ad abluendam turpitudinem diffluxerunt. Interim à Charybdi in Scopulos agitur navis, & exundante diluvio fatigata deſidit. Iniquitatis mare mari ſanguinis permiſcetur, & pugnante furoris amoriſq; æſtu ad rupeam *Columnam* Arca alliditur. Sed ſalus effulſit, ubi interitus quærebatur. Firmavit Arcam Scopulus, ad quem rumpenda credebatur. Dum repetitâ fluctuum inſaniâ laceraretur, ſtetit infracta. Externum vulnus admiſit, integritatem tamen non amiſit. Labare viſa eſt deficiente furoris procellâ: ut felicius nataret, ipſa ſanguinem ſuppeditavit. Hujus *gutta quaVis*, quia *fuit infinita*; tot Oceanos crede inundaſſe, quot guttæ exundaverunt. Ad extremum ferocientium Ventorum impulſu in montes delata navis conſtitit in Calvaria. Hic demum tempe-

tempeſtatis finem præſtolemur, Academici. Uni trabi adhæret Arca, in qua ſola poſt orbis naufragium *Salus* reperitur. Aperiuntur immani hiatu vulnera, dicam feneſtræ, per quas Columba fortunatæ oleæ bajula emittatur. *Emittitur* demum *Spiritus*. Hunc vos Columbam exiſtimate; qui Spiritum ſanctum Columbam eſſe non negatis; ac certâ ſpe credite poſt paucos dies, ſi non roſtro, certè in lingua olivam pacis allaturam. Jam enim video *Spiritum Domini ferri ſuper aquas*, &, ſi augurari licet, ex demerſi orbis confuſione novum mundum evocare; in quem exantlato labore ſepultæ vetuſtatis reliquias Arca Domini in ſanctiorem humani generis propagationem deponat. Videò congenitas rupes à ſemetipſis diſcedere, & ſanctiſſimi diluvij ſanguine conſperſas diſſilire; ut (ſi omen intelligo) ſe conſtruendo æternæ Pacis templo præſentent. Video commoto *Centro* univerſam terram trepidare, ut (ſi me non fallit opinio) vel vetuſtatem ſuam omnino excutiat, vel publicâ ſubſultatione conceptum de indepta ſerenitate gaudium conteſtetur. Video aperiri ſepulchra, Libitinæ jura infringi, Mortis accidi imperia, tumulatorum Manes ad vitam redire, ut (ſi non erro magnopere) ſtabilitâ pace

Mors

Digitized by Google

Mors ultra non dominetur. Video divulſos in partes hiare campos, ut ſubmotâ iniquitatis inundatione ſaluberrimi ſanguinis diluvium bibant ad perennem fœcunditatẽ. Audio ſibilare Ventos, ut (ſi veritatem aſſequor) vel enubilent tandem ſedatâ tempeſtate Cœlum; vel ſemitas noſtras exaggeratâ ſcelerum effuſione defœdatas emundent. Video demum in explicatis pendentis DEI brachijs patentem Iridem, & memoriæ ingeritur ſancitum fœdus pacis nunquam interrumpendæ. Attollite tandem oculos, Academici, quos communis hominum verecundia tenebat depreſſos, & cùm pendentem *in nubibus Arcum* intuemini, *benedicite eum.* Si illum, *Grande ſupercilium Cœli* eſſe vobis hactenus perſuaſiſtis, nunc cum terræ obverſum aſpicitis, ſublatâ Divini oculi ſeveritate, demiſſum gratulemini, quem arrectum in juſtiſſimum furorem tamdiu priora ſæcula formidarunt. Si illum *in fine ſæculorum,* ſub mundi veſperam, declinante in occaſum Sole comparuiſſe animadvertitis, ſecuturam certo & inevitabili prognoſtico ſerenitatem expectate.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

P ORA-

ORATIO XVIII.

DE PASSIONE DOMINI,

Pœna peccati per Crucem ſoluta.

QVod unum ab exordio mundi ſeveriſſimam DEI manum provocavit in furores, *omnemq́ʒ* latè *creaturam armavit ad* mortalis generis *ultionem*; illud tandem temperato hominis à *facie DEI fugientis* timore cum ponderoſa humanæ carnis ſarcina ſalutis noſtræ ſupremus Vindex aſſumpſit. Nam *factus pro vobis peccatum*, unus *iniquitates omnium noſtrûm portavit*. Et verò quia ſacroſancta Numinis decreta, immutabiles rationis leges, Urbium ac Rerump. tabulæ ſuas ſemper ſceleribus pœnas ſanciverunt; par erat, ut in quem Univerſi crimina incubuerunt, in eundem quoque pœna toto pondere inclinaret. Poterat equidem ſuâ involutus innocentiâ imperare naturæ, cruciatuum ac tormentorum violentiam eludere, aut glorioſi

glorioſi corporis impenetrabili ſcuto præmunitus dolorum acerbitatem evitare: at ubi pro reis ſtetit Fidejuſſor, ac debitum omne, quod per offenſi Numinis injurias contraxeramus, exſolvendum ſuſcepit; non potuit illud non debitâ ac commenſuratâ ſatisfactione compenſare. Quod quidem, etſi vel unâ inter Oliveti umbras oratione, vel unâ arbitrij ſui in voluntatem Patris abdicatione, vel unâ cruenti ſudoris guttulâ abundè præſtitiſſet; pro ſuâ tamen affectus immenſitate, poſt vincula & catenas, poſt riſus & ludibria, poſt tribunalium injurias & blaſphemias, poſt alapas & flagella, poſt irriſoriam purpuram & plexa de ſpinis diademata, poſt ſententiam mortis & patibulare pondus in Calvariam deportatum, univerſa illa, quæ *Mortis chirographo contra nos* ſcripto continebantur, in Cruce demum eminente ſupra debitum precio liberaliter, ne dicam prodige, perſolvit. Quare, quia univerſa delicta noſtra in ſeptem omnino capita, velut in totidem *iniquitatis ſemitas* diſcedunt; ea omnia patibulati in Cruce Numinis doloribus extincta conſiderate. Ac primum quidem ſcelerum noſtrorum caput eſt, fons & origo cæterorum, malè fœcunda radix prævaricationum, parens & nutrix iniquitatum, humanorum

Divinorumq; Jurium ac Legum contemptrix Superbia; quæ præſumptuoſâ ambitione *ſupra omne quod colitur, aut dicitur DEUS* à præcipitij ſui amatore Angelo efferebatur. Luat debitas pœnas hæc arrogantis animi inſolentia; & quæ cum ſuo Duce ſublimem *in latere Aquilonis ſedem* affectabat, Crucis infamiâ ad publicum orbis ludibrium puniatur. Contremiſcit attonitus animus, trepidat linguâ, hærent verba, cùm Regem gloriæ video ad eam infelicitatem devolutum, ut cum iniquis reputatus infami ligno ſuſpendatur. Quis credet vacare culpâ, quem videt inter Latrones damnatum ad mortem? Diceturne *Princeps Pacis*, qui incentor diſſidiorum per ſummam calumniam pronunciatur? Coleturne *Magni Conſilii Angelus*, qui per Pontificum Concilium extra urbem eijcitur, & in ſceleratorum numerum aggregatur? Credeturne *Mundi Salus*, quem *non poſſe ſeipſum ſalvum facere*, jam toti populo perſuadetur? Adorabiturne *Filius Dei*, qui convitijs ſollicitatus *non deſcendit de Cruce?* Nullum vulnus magis in interiora viſcera penetrat, quàm quod infligitur à calumnijs. Nam quid eſt tam ſublime, quod non impetunt? quid tam exceſſum, quod non concutiunt; tam firmum,

quod

quod non convellunt; tam magnificum, quod non evertunt; tam honoratum, quod non contaminant? laceſſunt honorem, involant æſtimationem, impugnant nomen, expugnant famam, extinguunt gloriæ ſplendorem. Hæc verò tantò acerbior eſt plaga; quantò nobiliorem ſanguinem in vultum evocat ad ruborem. Laceſſitur tua DEVS omnipotentia ad infirmitatis opprobrium; quia noſtra ſe temeritas ſuperbe nimis jactavit ad robur. Involatur tua fortitudo ad virium defectum: quia noſtra ſe audacia ad præſumptionem extendit. Incingitur tua Bonitas Latronum ſatellitio, quia noſtra ſuperbivit malitia adſcitâ probitatis ſimulatione. Illuditur tua Sapientia ad ſtultitiæ irriſiones; quia noſtra ſibi ſtultitia ſapientiæ nomen arrogavit. Arguitur tua innonocentia ſceleris; quia noſtra ſeſe ſcelera innocentiæ pallio ambitioſè conveſtiverunt. Vniverſa tua attributa extinguuntur ad tenebras, quia noſtra popularem lucem nimis affectavit ambitio. O inſane mortalium tumor, quàm pene ad nihilum omnem Cœli gloriam redegiſti! O ſuperba hominum arrogantia, quam in abyſſum eminentem DEI honorem præcipitaſti? Patere, ſi potes Miles, puſillanimitatis cavillum; qui neſcis, quid ſit *DEVM Exercituum* enervari.

vari. Diſſimula ſtultiæ nomen Philoſophe; qui neſcis, quid ſit Sapientiam ſtultitiæ in morem tractari. Tolera innocens te ad probroſam furcam damnari; qui neſcis, quid ſit inſontem DEI filium in patibulare lignum acclavari. Non indignare Nobilior ſanguis, ſi ſervili accenſearis; qui neſcis, quid ſit & Divino & Regio ſtemmate natum Chriſtum ludibrio haberi. Quæ omnia, ſi juſtâ animi trutinâ ponderaveris, intelliges tuâ Superbiâ ad exceſſum pœnarum DEUM eſſe deductum; quando profundius ille ſuam majeſtatem depreſſit, quàm tua ſe in altum arrogantia elevaverit..

Jam verò, quia non uno contenta alveo malitia noſtra per efferatam rabiem ſeſe effudit in crudelitatem, expietur patientis DEI infractâ tolerantiâ crimen, quod noſtra per violentum furorem acerbitas contraxit. Vidiſti ferocientem barbarâ iracundia hominem non ſtare pede, citare greſſum, tonare manu, minari voce, ardere vultu, flammare oculis, jactare caput, tumere venis, toto corpore efferari? Vide jam in Crucifixo DEO illam pedum inquietudinem, injectâ per acerbiſſimos clavos morâ firmatam; illa manuum tonitrua confixis in Crucem palmis ſopita; illum ardorem vultûs livore extinctum; illas oculo-

rum

rum flammas mortali frigore occupatas; illam capitis jactationem quietâ in pectus reclinatione compoſitam; illum venarum tumorem exhauſto ſanguine depreſſum; illam totius corporis feritatem mitiſſimâ clementiâ manſuefactam. Non crede illos belluinâ crudelitate perterebratos pedes ita elanguiſſe, ut non poſſint inimicos ſuos juſtiſſimo furore proculcare. Non puta illas in trabalem quercum confixas manus ita contineri, ut ſeſe ad debita criminibus noſtris fulmina non poſſint extendere. Non exiſtima illam *Leonis de tribu Juda* vocem ita debilitatam, ut nequeat ad univerſi trepidationem irrugire. Non cogita illum diviniſſimi vultûs ardorem ita extinctum; ut non poſſit *in circuitu inimicos ſuos inflammare*. Non arbitrare flammantes illos Juſtiſſimi Judicis oculos ita conſopitos, ut nequeant in repetita Pentapolitarum incendia evigilare. Non tibi perſuade illud Caput ita flaccidum in pectus inclinari, ut non valeat ſe erigere ad ultionem. Non æſtima venas illas & nervos ita exhauſtos eſſe, ut non poſſint in arcum Divinæ ultionis applicari. Non opinare denique totum illud corpus ita eſſe dilaceratum, ut non poſſit in furorem exacerbari. Sed una eſt pertinaciſſima dolorum tolerantia quæ

pedes

Digitized by Google

pedes ſigit, manus tenet, vultum componit, oculos ſerenat, vocem mitigat, caput inclinat, nervos remittit, totum corpus ad clementiam demulcet. O dura nimis patientis JESV tolerantia! ô acerba morientis patientia! Sed noſtra hec meruit infrænis veſania, ut caſtigaretur in innocente, quod nocentes deliqueramus. Quæ verò acediæ noſtræ expiandæ ſufficientes pœnæ invenientur? Torpemus damnando veterno, ſomnoq; & ocio penè diffluimus: DEVS fatali ſuſpenſus ab arbore, veluti è militari ſpecula pro nobis excubias agit. Languent ad debita Numinis obſequia inobſequentes pedes: DEVS ad obedientiam ſuos trabali clavo exſtimulat. Tepent ad amicorum ſubſidia enerves manus: DEVS in auxilia noſtra ad menſuram Crucis ſuas extendit. Indormiunt ſegnia noſtra capita olorinæ Sinyndiridis plumæ: DEVS ne torpori indormiat, *non habet ubi reclinet caput ſuum. Poſiti* quondam fuimus *in Paradiſo* ea lege, ut indefeſſo labore *operaremur eum:* ſed cùm ociosè dies tranſigeremus, DEVS in culturam amœniſſimi illius campi aratrum Crucis applicuit. Juſſi quondam fuimus *vigilare, cùm adverſarius noſter circuiret; quærens, quem devoraret;* ſed cùm *oculi noſtri eſſent gravati*, ipſe Imperator

Tur-

Turrim Crucis inſcendit Adverſarium obſervaturus. Imperium acceperamus ad expugnandum Cœlum, *quod violentiam patitur,* laborioſas manus applicare: ſed cum jacerent vires, Arietem Crucis DEVS admovit. Ite, ite imbelles animæ, torpentes ſpiritus, enervia pectora: ite, & torpori veſtro à Spinis ſtimulos, à clavis incitamenta vigoris mendicate: vel ſi mavultis, jacete, torpete, diffluite: unus in tanti criminis pœnas ſtabit DEVS, vigilabit, confliget. Sic nempe rationis imperia, ſic Reip. veſtræ ſanctiſſima decreta poſtulant, ut jaceatis ocioſi, cùm ſtat in acie Imperator; torpeatis quiete, cùm ipſe laborat; diffluatis veterno, cùm ipſe confligit. Ite & vos delicata Voluptatis mancipia, ſumptuoſæ in Convivia Cleopatræ, inſatiabiles exhauſto mari Antonij, educati ad menſas Heliogabali, & pudendam deliciarum veſtrarum enormitatem, ad ſitim potumq; emorientis Dei commenſurate. O cruda bellua, infamis Gula! tu ardentiſſimâ ſiti exhauſtum Dei pectus accendiſti, quando epoto Voluptatis mero ſolas fœces ſuperſtites DEO reliquiſti. Tu ſacratiſſimis labris acetum admoviſti, quando tranſactâ inter cupedias vitâ diffluxiſti. Tu felle dulciſſimum DEO palatum amaricaſti; quando quidquid eſt

ſuavi-

ſuavitatis in vitâ, nimiâ aviditate abſumpſiſti. Vindemiaſti *vineam Domini*, & acerbam uvam Deo reliquiſti. Expreſſiſti *Botrum Cypri*, & ſitire docuiſti. Injeciſti in torcular, & pene pondere oppreſſiſti; ſed ſitim non levaſti. Si verum eſt aceto duriſſimas Alpes diſſilijſſe; ſatius erat noſtro pectori id admovere, ut tandem confringeretur. Si potuit aliquando fel piſcis Tobiæ oculis infuſum, diu deſideratam lucem reſtituere; debebamus noſtræ illud cœcitati reſervare, ut Invidentiæ oculum aperiret ad ſerenum aſpectum felicitatis alienæ. Nam quæ unquam vita tam fuit intaminata, quam noſtra Invidia non maculaverit? Quæ honoris & famæ curules tam excelſæ, quas livor non arroſerit? quæ Virtus tam illuſtris, quam inductâ nube non obſcurârit? quod meritorum pondus tam exaggeratũ, quod non diminuerit? quæ ſanctitas tam munda, non cui negaverit venerationem? quis mortalium tam amabilis, quem non ad mortem perſequatur? Sive affulgeat fortuna, ſive emineat natura, ſive cumulentur privilegia, ſive proſperetur induſtria, ſive inclinentur favores, ſive aſſurgant dignitates; una Invidentia fortunam ſuffocat, naturam premit, privilegia accidit, induſtriam retundit, favores intercipit, digni-

dignitates evertit. Nec placatur inſana violentia, vel amabilitate perſonæ, vel meritorum dignitate, vel obligationum numero, vel vinculo amicitiæ, vel ſanguinis cognatione. Sit fraterno obligatus ſanguine; ipſa Cain erit, ut innocentem Abelem contrucidet. Sit Pater; ipſa Alexander fiet victorijs Philippi exulceratus. Sit amicus; ipſa Germanicus erit applauſibus Tiberij ſauciatus. Sit Civis unius patriæ, decennio Athenienſium oſtraciſmi non ſatiabitur. Sit benefactor; ipſa erit Adrianus ſuorum prodigus, ne à Trajano accepiſſe plurimum videatur. Et quas tandem facinoroſæ hujus Medææ, quas peſtilentis hujus Circes pœnas lues DEVS patibulate? Denudaris: quæ confuſio? Inter Latrones; quod dedecus? manu Carnificis; quæ infamia? ſuſpenderis; quis deſpectus? in præſentia univerſi populi; quæ ignominia: in loco ſceleratorum; quod opprobrium? Ut alienam felicitatem ſtabilias, tuâ te abdicas. Exueris, ut veſtiamur: manus affigeris, ne fulminemur: confictas calumnias ſuſtines, ut veras laudes referamus: opprobria toleras, ut honore afficiamur, deſpiceris, ut ſuſpiciamur: expandis brachia, ut *ſcapulis tuis obumbremur*: ſanguine diffluis, ut abluamur; exſpiras, ut reſpiremus: Cor aperis,

ris, ut animemur: exinaniris, ut Divinæ munificentiæ donis impleamur. Adoro Majeſtatem, ſed obſtupeſco illuſiones: revereor potentiam, ſed admiror infirmitatem: ſuſpicio gloriam, ſed non capio vituperia: contemplor divitias, ſed abripior nuditate. Et tandem in concurſu calumniarum, & opprobriorum, afflictionum & dolorum, cruciatuum & mortis agnoſco læſum in honore Deum, laceratum in famâ, laniatum in corpore, ac bonis fortunæ exutum; ut Invidentiæ noſtræ, quæ alienis bonis affligebatur, debita tormenta exhauriat. Quâ unâ re, abundè quoque Avaritiæ noſtræ pœnas exſolviſſet; niſi circumducto per univerſa bona oculo, inter theſauros munificentiæ ſuæ adhuc Matrem in terris, Regnum in Cœlis reperiſſet, quod Divinâ prorſus liberalitate, in humanæ opprobrium avaritiæ, noſtræ utilitati tranſcriberet. Quot ferociſſima illa bellua effodit terras, piſcata eſt maria, populata eſt urbes, evertit oppida, vaſtavit provincias, excidit regiones, Regna & populos inflammavit? Reponenda erant Dominis, quæ nullo juris titulo per ſummam iniquitatem rapueramus. Quæ quoniam prodigâ nimis licentiâ diſſipaveramus, tractus eſt in tormenta Fidejuſſor, & unà cum ſanguine per

ſum-

ſummos cruciatus exhauſto, Matrem, quam unam habuit in terris Theſaurum, reſarciendæ rapinæ noſtræ liberaliter elargitur; Regnum, quod unum habuit in Cœlis hæreditarium Latroni reſignat. Compenſata eſt Avaritia noſtra Crucifixi liberalitate, cupiditas profuſione, tenacitas prodigalitate. Atque utinam non reviviſcat magnarum poſſeſſionum incendium, quod unum etiam ſuo ſanguine damnatus ad Crucem DEUS voluit extinctum! Utinam cum ardenti hoc opulentiæ deſiderio etiam improbiſſimæ voluptatis æſtus extinguatur! Audivi olim cum procaciſſima Juventutis improbitas in campos effuſa ad mutua ſeſe gaudia invitaret; ſed video hodie in pendentis DEI fronte mœrorem, in vultu triſtitiam, in ore gemitus, in corde ſuſpiria, in voce lamenta, in toto corpore acerbiſſimos cruciatus. Audivi olim cum ad coronanda roſis capita ſeſe invicem provocarent; ſed video hodie, quæ ſuperſtites illis ex deliciarum roſeto ſpinæ remanſerant ſacratiſſimis temporibus fixiſſimè inhærere. Audivi olim, cùm pratum illud deteſtarentur, quod amata voluptas ſuis veſtigijs non conſignaſſet: ſed video hodie pedum licentiam trabalibus clavis caſtigatam. Obſervavi olim in oculis humanis curioſitatem,

in pupillis petulantiam, in aſpectibus laſciviam: ſed video hodie in Crucifixo Deo curioſitatem ſpinis, petulantiam livore, laſciviam noſtram ſputis & ſanguine expiatam. Animadverti olim in auribus adulationes, & cadentes ad mollitiem animorum ſymphonias; ſed animadverto hodie in puriſſimis Redemptoris auribus inconditos fremitus, mordacia improperia, deteſtandas calumnias, blaſphemias execrandas. Notavi olim faſtidioſas domeſticorum apparatuum nares ultra Panchaiam, felicemque Arabiam ſeſe protendere: ſed aſpicio hodie adhuc nauſeantes Dei nares putidiſſimum Judæ afflatum; & cadaverum calvariarumq; congeſtarum putoribus cruciatas. Intellexi olim laborantem intemperie famem, facilè parabili non contentam, ad voluptatis irritamentum, Provincias in Cerebellis, Regna in unionibus epulatam: intelligo hodie deliciantis guſtus illecebras felle & aceto expiari. Ite, ite jam malè impenſæ libertatis amatores, quò vos effrenata vitæ licentia propellit: laxate appetitui fræna; excutite moderationis lupata; abijcite Deo debitæ obedientiæ jugum; tranſcendite Divinarum legum propugnacula; immergite delicijs animum; vivite ad projectæ voluptatis ingenium; divi-

dividite cum ludis noctes, cum jocis dies, cum delicijs annos, cum Flora & Gratijs vitam; dum veſter interim Devs illo molliſſimæ voluptatis apparatu ſæviſſimè contrucidatur. Exhaurite maria, eruite terras, evertite montes, convellite Regna, ut avaram tandem animæ charybdim congeſtis opibus ſatietis; dum veſter interim Devs redactus ad incitas *non habet, ubi reclinet caput ſuum.* Contrahite in frontem nubes, in oculos flammas, in vocem tonitrua, in manus fulmina; ut de inimicis veſtris vindictam ſumatis; dum veſtris interim offenſus odijs Devs, efficaciſſima oratione Patris indignationem componit, & reis veniam impertitur. Involate alienam felicitatem, ut evertatis; fortunas, ut abſorbeatis; famam & honorem, ut contaminetis: dum veſter interim Devs laceratur convitijs, proſcinditur calumnijs, *opprobriis ſaturatur.* Indulgete ſomno, diffluite ocio, emarceſcite torpore & veterno; dum veſter interim Devs è Crucis ſpecula pro vobis excubabit. Intumeſcite vel ſuperbo rerum apparatu, vel dignitatum affluxu, vel honorum ſublimitate, vel exaggeratâ adulatorum commendatione: dum veſter interim Devs, riſus & jocus petulantis turbæ mille improperijs laceratur.

O bar-

O barbare! ſi DEVM delictorum tuorum tam copioſas exſolviſſe pœnas animadvertis, & necdum emolliris. O bellua! ſi à tuis ſceleribus, primâ veluti ſcaturigine, ea tormenta dimanaſſe intelligis; & audaci novorum adjectione dolorum materiam accumulas. O brutum! ſi à tuis iniquitatibus occiſum DEVM audis, & in profundiorem animi conſiderationem non admittis.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

Digitized by Google

Digitized by Google

O barbare! ſi Devm delictorum tuorum tam copioſas exſolviſſe pœnas animadvertis, & necdum emolliris. O bellua! ſi à tuis ſceleribus, primâ veluti ſcaturigine, ea tormenta dimanaſſe intelligis; & audaci novorum adjectione dolorum materiam accumulas. O brutum! ſi à tuis iniquitatibus occiſum Devm audis, & in profundiorem animi conſiderationem non admittis.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

Digitized by Google

Digitized by Google

O barbare! ſi DEVM delictorum tuorum tam copioſas exſolviſſe pœnas animadvertis, & necdum emolliris. O bellua! ſi à tuis ſceleribus, primâ veluti ſcaturigine, ea tormenta dimanaſſe intelligis; & audaci novorum adjectione dolorum materiam accumulas. O brutum! ſi à tuis iniquitatibus occiſum DEVM audis, & in profundiorem animi conſiderationem non admittis.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.

Digitized by Google

O barbare! ſi Devm delictorum tuorum tam copioſas exſolviſſe pœnas animadvertis, & necdum emolliris. O bellua! ſi à tuis ſceleribus, primâ veluti ſcaturigine, ea tormenta dimanaſſe intelligis; & audaci novorum adjectione dolorum materiam accumulas. O brutum! ſi à tuis iniquitatibus occiſum Devm audis, & in profundiorem animi conſiderationem non admittis.

Dicta Viennæ Auſtriæ ad Academicos.